

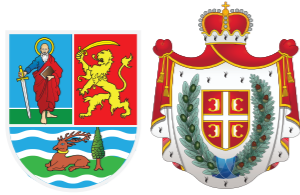
EUROPEAN
FILM
FESTIVAL
July 15-21, 2023

PALIC

ФЕСТИВАЛСКИ ЖУРНАЛ
FESTIVAL JOURNAL

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И
ИНФОРМИСАЊА

АП Војводина
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
КУЛТУРУ, ЈАБНО ИНФОРМИСАЊЕ И
ОДНОСЕ СА ВЕРКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА

ГРАД СУБОТИЦА

ОТВОРЕНИ УНИВЕРЗИТЕТ
ОТВОРЕНИ УНИВЕРЗИТЕТ
SZABADEGYETEM
OPEN UNIVERSITY
S U B O T I C A

Co-funded by the
European Union

Creative
Europe
MEDIA

ФИЛМ ОТВАРАЊА / OPENING FILM

FESTIVALSKI
JOURNAL ZURNAL

МАДАМ ДИ БАРИ

JEANNE DU BARRY

Француска, Велика Британија, Белгија / France, UK, Belgium, 2023, 113'
Режија / Director: **Maiwenn**
Сценарио / Screenwriter: **Maiwenn, Teddy Lussi-Modeste, Nicolas Livechi**
Фотографија / Cinematography: **Laurent Dailland**
Монтажа / Editing: **Laure Gardette**
Костимограф / Costume Designer: **Jürgen Doering**
Музика / Music: **Stephen Warbeck**
Улоге / Cast: **Maiwenn, Johnny Depp, Benjamin Lavernhe, Pierre Richard, Melvil Poupaud...**

Након што је светску премијеру имала на отварању 76. филмског фестивала у Кану, историјска драма МАДАМ ДИ БАРИ, са **Џонијем Депом** у главној улози, биће приказана на отварању 30. Фестивала европског филма Палић 2023. Настао у француско-британско-белгијској копродукцији, филм МАДАМ ДИ БАРИ режирала је француско-алжирска уметница **Мајвен**.

Шести играни филм редитељке и глумице **Мајвен Ла Беско** (познатија само као **Мајвен**), која такође тумачи улогу у филму, доноси причу о бурној вези између француског краља Луја Петнаестог (**Џони Ден**) и његове љубавнице, госпође **ди Бари (Мајвен)** коју је довео у Версајски дворца како би живела близу њега, иако није била племићког порекла.

Луј Петнаести који је имао надимак "вољени", преминуо је као непопуларни краљ који је оптужен за корупцију. Владо је 59 година, најдуже у историји Француске, након Луја Четрнаестог.

Млада жена из ниже социјалне класе, жељна уметности и задовољства, користи своју интелигенцију и привлачност како би постепено доспела до највише степенице на друштвеној лествици Француске. Она постаје миљеница краља Луја Петнаестог који, несвесан њеног статуса куртизане, жели уз помоћ ње да поврати страст за животом. Они се лудо забављају. Против свих правила госпођа ди Бари се досељава у Версај, када настаје скандал и јавна осуда...

Мајвен је као девојчица глумила у неколико филмова, међу којима и у филму ПРОФЕСИОНАЛАЦ **Лука Бесона** са којим је касније сарађивала и на филму ПЕТИ ЕЛЕМЕНТ у којем је тумачила лик ванземаљке, певачице, диве Плаве Лагуње. Први дугметражни филм PARDONNEZ-MOI режирала је 2006. године. МАДАМ ДИ БАРИ није први филм редитељке и глумице **Мајвен** који је приказан на престижном Канском фестивалу. Пре 12 година у Кану је приказан њен филм POLISSE који јој је донео Награду жирија, а 2015. филм МОЈ КРАЉ такође је приказан у главном такмичарском програму канског фестивала, када је **Емануле Берко** овенчана наградом за најбољу глумицу на фестивалу.

After having its world premiere at the opening of the 76th Cannes Film Festival, the historical drama JEANNE DU BARRY, starring **Johnny Depp**, will be screened at the opening of the 30th Palić European Film Festival. Made in a French-British-Belgian co-production, the film JEANNE DU BARRY was directed by the French-Algerian artist **Maiwenn**.

The sixth feature film by director and actress **Maiwenn Le Besco** (known only as **Maiwenn**), who also plays a role in the film, tells the story of the stormy relationship between the French King Louis XV (**Johnny Depp**) and his mistress, Madame du Barry (**Maiwenn**) whom he brought to the Palace of Versailles to live near him, even though she was not of a noble origin.

Louis XV, nicknamed "the Beloved", died as an unpopular king accused of corruption. He ruled for 59 years after Louis XIV, the longest in the history of France.

A young woman from a lower social class, eager for art and pleasure, uses her intelligence and attractiveness to gradually reach the highest rung of the French society. She becomes the favorite to King Louis XV who with her help, unaware of her courtesan status, wants to regain his passion for life. They have a blast of joy. Against all the rules, Madame du Barry moves to Versailles, where a scandal and public condemnation arise...

As a girl, **Maiwenn** acted in several films, including **Luc Besson's** THE PROFESSIONAL, with whom she later collaborated, and THE FIFTH ELEMENT, in which she portrayed the character of an alien, a singer, and the diva of the Blue Lagoon. She directed her first feature film PARDONNEZ-MOI in 2006. JEANNE DU BARRY is not the first film by the director and actress **Maiwenn** to be screened at the prestigious Cannes Film Festival. 12 years ago, her film POLISSE was screened in Cannes, and won her the Jury Prize, and in 2015, her film MY KING was also screened in the main competition program of the Cannes Festival, when **Emmanuelle Bercot** won the Best Actress Award at the Festival.

ИМПРЕСУМ

ОСНИВАЧ ФЕСТИВАЛА / Founder of the Festival
Град Суботица

ОРГАНИЗАТОР И ИЗВРШНИ ПРОДУЦЕНТ / Organizer and Executive Producer
Отворени универзитет Суботица

ИЗВРШНИ ПРОДУЦЕНТ / Executive Producer
Илија Татић

САВЕТ ФЕСТИВАЛА / Festival Council
Душан Ковачевић, председник
Радослав Зеленовић
Мирослав Могоровић
Гордана Турђевић Димић
Силард Антал
Маријана Шаркић
Маша Шаровић
Милош Радовић

ДИРЕКТОР ФЕСТИВАЛА / Director of the Festival
Радослав Зеленовић

ПРОГРАМСКИ ДИРЕКТОР / Program Director
Мирослав Могоровић

СЕЛЕКТОРСКИ ТИМ / Programmers
Николај Никитин
Јулија Синкевич
Игор Тохол
Мирослав Могоровић

ЖИРИ ФЕСТИВАЛА / Festival Jury
Даниела Вебер
Тито Родригез
Еран Колирин
Нана Јанелидзе
Милорад Милинковић

ФИПРЕСЦИ ЖИРИ / FIPRESCI Jury
Мике Нафс
Александра Трелес
Ренод Барониан

ЖИРИ ПАРАЛЕЛА И СУДАРА / PARALLELS AND ENCOUNTERS Jury
Ивана Крагић
Бони Вилијамс
Ненси Менса-Офеј

ДИРЕКТОР ОПЕРАЦИЈА / Operations Director
Владимир Перовић

ТЕХНИЧКИ ДИРЕКТОР / Technical Director
Горан Драгаш

КООРДИНАТОР ПРОГРАМА / Programme Coordinator
Ивона Копиловић

КООРДИНАТОР ДИРЕКЦИЈЕ / Head Office Coordinator
Рената Рудић

СЛУЖБА ЗА ГОСТЕ / Guest Service
КООРДИНАТОР СЛУЖБЕ ЗА ГОСТЕ / Guest Service Coordinator
Ева Зрнић

Јелена Штепић, Ена Јованчић Видаковић, Александра Бачић, Дражен Видаковић, Нина Праштало, Тијана Стефановић, Јана Јовановић, Андреа Сачач, Матија Марцикић, Тијана Андрић, Ива Завишић, Мирела Бајрамовић, Нађа Вукојевић, Мирослав Борзашки, Мина Ваван, Урош Камбер, Никола Петковић, Лев Банников, Дора Форо

КООРДИНАТОР ПРОЈЕКТА / Project Coordinator
Чила Немет

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИЈЕ / Communications and Marketing
Мартина Предејевић

ПР СЛУЖБА / Press
Моника Хусар Токин
Марија Самарчић
Никола Марковић

ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈЕ / Press Conferences
Александар Радовановић

МЕНАџЕР СЦЕНЕ / Stage Manager
Витомир Симурић
Асистент сцене / Stage Assistant
Бојан Станин

ВОДИТЕЉ ПРОГРАМА / Master of Ceremony
Владимир Грбић

ПРЕВОДИЛАЧКА СЛУЖБА / Translation Service
Игор Прља, Нада Прља, Милош Будинчевић, Александар Доғнар, Урош Беговић, Кристина Молнар, Ивана Тајти, Соња Хампелић, Александра Мештер Трајковић, Ивана Чурић, Дејан Јеремић

ТИТЛОВИ / Subtitling
Шеф службе / Head of the Service
Фодор Золтан

СЛУЖБА ЗА ТРАНСФЕР ГОСТИЈУ / Guest Transfer Service
Шеф службе / Head of the Service
Горан Драгаш

ТЕХНИЧКА СЛУЖБА / Technical Support
Секретарица / Secretary
Едит Хегадеш

САРАДНИЦИ / Staff
Екрем Бајрамовић, Имре Горотва, Мирјана Новковић

СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈЕ / Finance Department
Марица Вујадиновић

СНИМАТЕЉИ / Cameramen
Томислав Дедовић, Владо Шућур, Бојан Николић, Нађ Тибор
МОНТАЖЕР / Editor
Јосип Хорват

ВИЗУЕЛНИ ИДЕНТИТЕТ / Visual Identity
Дамир Лучић

ТВ СПОТ
Дамир Лучић, Дарко Малетин, Драган Ђурић, Лазар Живанац

ВЕБ САЈТ / WEB SITE
Мануфактура д.о.о.

Одржавање сајта / Hosted by
Мануфактура д.о.о.
Веб сајт це-ем-ес / Website CMS
Мануфактура д.о.о.

ИТ ПОДРШКА / IT Support
Владимир Милодановић

ФЕСТИВАЛСКИ ЖУРНАЛ / Festival Journal

Уредник / Editor
Иван Аранђеловић

Редакција / Editorial Board
Јелена Кнежевић
Ивана Кроња

Превод / Translation
Борис Чегар

Дизајн и припрема за штампу / Design and Prepress
Дамир Лучић, Ференц Рожумберски

Фотографије / Photo
Дамир Вуковић

ШТАМПА / Printed by
Printex d.o.o.

ТИРАЖ / Circulation
600

ISSN 217-2998

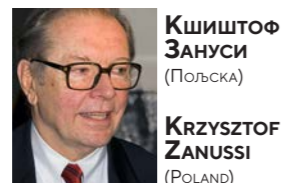
ДРУШТВО ФИЛМСКИХ ВЕЛИКАНА ЕВРОПЕ

Награда "Александар Лифка", којом Фестивал европског филма Палић награђује домаће и стране филмске ствараоце за изузетан допринос кинематографији Европе, додељује се од 2000. године. Први добитници овог признања били су српска глумица **Милена Дравић** и мађарски синеаиста **Миклош Јанчо**. Прошле године уведена је нова, почасна награда "Александар Лифка" за допринос регионалној кинематографији. Ево ко је у друштву филмских великана Старог континента:

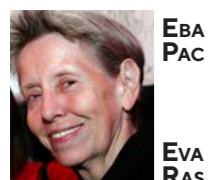
GREAT EUROPEAN CINEASTES COMPANY

Aleksandar Lifka Award, established by the European Film Festival Palić for the exceptional contribution to the European cinema of Serbian and foreign film artists, has been assigned since 2000. First laureates were Serbian actress **Milena Dravić** and Hungarian filmmaker **Miklós Jancsó**. Last year, a new award was introduced, the Honorary Aleksandar Lifka for contribution to regional cinematography. Here is the rest of the great European cineastes company:

2003.

2005.

2007.

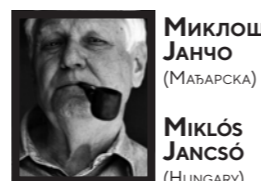
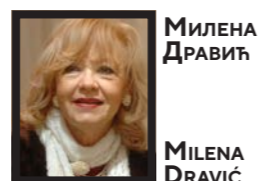
2009.

2011.

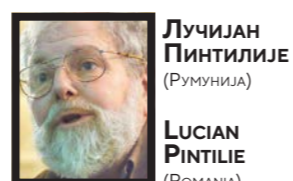
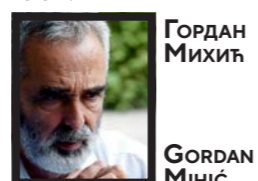
2000.

2001.

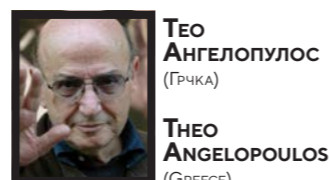
2002.

2004.

2006.

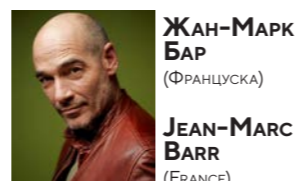
2008.

2010.

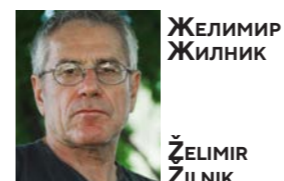
2012.

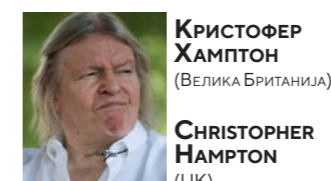
2013.

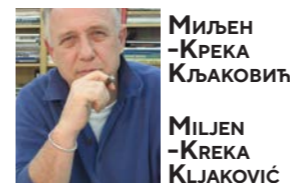
2015.

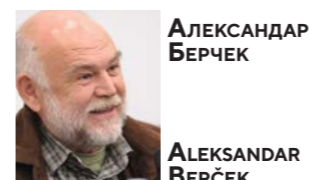
2017.

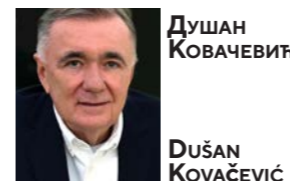
2019.

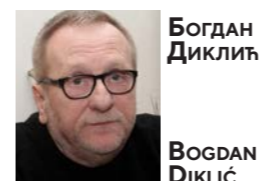
2021.

2022.

2023.

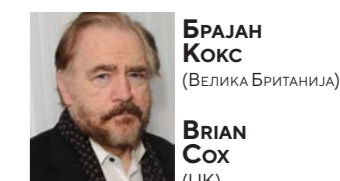
2014.

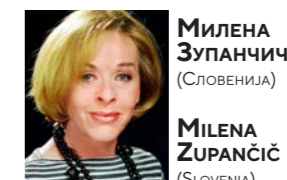
2016.

2018.

2020.

КРУПАН ПЛАН: **БОГДАН ДИКЛИЋ**, ДОБИТНИК НАГРАДЕ "АЛЕКСАНДАР ЛИФКА"

Најбољи су филмови које стварамо са радошћу и миром

Чувени драмски уметник каже да нема прецизно дефинисан однос према својим креацијама, али истиче да га је "усуд определио глуми"

О свом раду не говори често.

"Не памтим улоге и не мислим о томе. Понекад, док вртим канале на телевизији, случајно наиђем на сцене из филмова у којима сам играо, па се присетим, али то је само блиц сећање. Кад бих се интензивно сећао и присећао оног што сам радио, мислим да би ме то оптерећивало. Лепо је кад вам неко каже да је гледао ваш филм и да му се свиђа ваша улога. Али немам ту врсту 'оптерећења', да се и даље бавим тиме. То је прошло. Све је било значајно – и оно добро, и оно лоше. Не треба се враћати и окретати за оним што је било", искрен је **Диклић**.

Добитник је многих награда и признања за позоришне и филмске улоге, а 2009. Удружење филмских уметника Србије доделило му је награду "Павле Вуисић" за укупан допринос филмској уметности. На глумачком фестивалу у Нишу, најзначајније признање - Гран при "Наиса" освојио је 2004. за МАЛИ СВЕТ, повељу за мушку улогу подигао је 1984. за У РАЉАМА ЖИВОТА, повељу за изузетну мушку улогу 2010. за 72 ДАНА, а награду за епизоду 1986. за улогу у филму ЗА СРЕЋУ ЈЕ ПОТРЕБНО ТРОЈЕ. Пулску "Златну арену" за главну улогу добио је 2013. за ОДБРАНУ И ЗАШТИТУ, а "Арену" за епизоду 2010. за 72 ДАНА.

"Раде се и данас озбиљни и значајни филмови који ће остати. То је важно. Али сценарији су, помало, написани збрда-здола. Такође, морате много да се бавите структуром, драматургијом сцене, као глумац. Да успете, на начин који је неопходан, да извучете суштину и логику сцене. Некад сте имали неколико верзија сценарија. Има их и сада, али имам утисак да већина сценариста седне за тастатуру и одради све на брзину. Онда ви морате да се бавите њиховим послем, па чак и граматиком. Генерално, не могу и не желим да кажем 'Ех, какви су сценарији некад били', али могу да кажем да је некад било много више стрпљења за све, па тако и за сценарије", осврнуо се **Богдан Диклић** на актуелну ситуацију у регионалној кинематографији и додао:

"Ми старији, памтимо дух времена када се лепше радило. Данас се теже ради, и глума је лош избор за младе. Брзина којом се данас живи и ради не допушта озбиљност, студиозност и живљење глумачког посла. Не тврдим да сам ја у праву, можда сам само стар и џангризав", духовит је **Богдан Диклић** који додаје да није глумац био би "још већа битанга, голман-рукометаш, или можда бубњар".

Јелена Кнежевић

Велики драмски уметник **Богдан Диклић**, чије присуство на филму несмањеним интезитетом и квалитетом траје пола века, овогодишњи је домаћи добитник награде "Александар Лифка" за допринос европској кинематографији.

Остварио је више од 150 улога на филму и телевизији, почевши од оних у остварењима: САРАЈЕВСКИ АТЕНТАТ, ДЕВОЈАЧКИ МОСТ, ВОЈНИКОВА ЉУБАВ, након којих су уследиле његове незаборавне роле у МИРИСУ ПОЉСКОГ ЦВЕЋА **Срђана Карановића**, у филму МАРАТОНЦИ ТРЧЕ ПОЧАСНИ КРУГ **Слободана Шијана**, НАЦИОНАЛНОЈ КЛАСИ, као и у свим осталим филмовима **Горана Марковића**, међу којима су и МАЈСТОРИ, МАЈСТОРИ, ВАРИОЛА ВЕРА, САБИРНИ ЦЕНТАР, ТИТО И ЈА, УРНЕБЕСНА ТРАГЕДИЈА...

"Целог мог радног века, у сећању ми остају филмови које смо радили лепо, тихо, мирно, договорно и са радошћу. Никад ми се није десило да филм, који је прављен у готово идиличној атмосфери, није успео и да није био добар", присећа се глумац.

Диклић (Бјеловар, 1953.) каже да нема прецизно дефинисан однос према својим креацијама, али истиче да га је "усуд определио глуми".

"То крене од афирмативних потреба клинца од 18 година, што то није примарни разлог. Касније та потреба за глумом постаје племенитија, јер је она покушај да учествујете у постојању. Глума је осврт на протекло време које је, наизглед, мртво. Управо глума и филмови показују да време које је прошло није мртво и да се кроз уметност могу препознати", сматра чувени **Дик**.

CLOSE UP: **BOGDAN DIKLIĆ**, ALEKSANDAR LIFKA AWARD LAUREATE

The best films are those we create with joy and peace

The famous drama artist says that he does not have a precisely defined relationship to his creations, but he points out that "he was determined to act by destiny"

The great dramatic artist **Bogdan Diklić**, whose presence in film art with undiminished intensity and success, lasts for half a century, is this year's domestic Aleksandar Lifka Award laureate for his contribution to European cinema.

He played more than 150 roles in film and television, starting with those in the productions: THE DAY THAT SHOOK THE WORLD, MAIDEN BRIDGE, SOLDIER'S LOVE, followed by his unforgettable roles in **Srdan Karanović's** FREAGRANCE OF WILD FLOWERS, in **Slobodan Šijan's** MARATHON FAMILY, NATIONAL CLASS CATEGORY UP TO 785 CCM, and in all other films by **Goran Marković**, including ALL THAT JACK'S, VARIOLA VERA, THE MEETING POINT, TITO AND ME, THE TRAGIC BURLESQUE.

"Throughout my working life, I remember the films that we made beautifully, quietly, calmly, according to agreement, and with joy. It has never happened to me that a film, which was made in an almost idyllic atmosphere, did not succeed and was not good", recalls the actor.

Diklić (Bjelovar, 1953) says that he does not have a precisely defined relationship to his creations, but points out that "he was destined to act".

"It starts with the needs of an 18-year-old kid to be famous, which which shouldn't be the primary reason. Later, this need to act becomes nobler, because it is an attempt to participate in existence. Acting is a review of the past time which, apparently, is dead. Acting and films show that the past is not dead and can be recognized through art", says the famous **Dick**.

He doesn't even talk about his work very often.

"I don't remember the roles and I don't think about them. Sometimes, while flipping channels on the TV, I accidentally come across scenes from movies I acted in, so I recall, but it's just a flash. If I were to intensely remember and recall what I was doing, I think it would burden me. It's nice when someone tells you that they've seen your film and that they like your role. But I don't have that kind of 'burden', to continue dealing with it. It passed. Everything was significant - both the good and the bad. We shouldn't look back at what was going on", **Diklić** is honest.

He is the laureate of many awards and recognitions for his theater and film roles, and in 2009, the Association of Serbian Film Artists awarded him the Pavle Vuisić Award for overall contribution to film art. At the acting festival in Niš, he won the most important award – 2004 Grand Prix Naisa for SMALL WORLD, the charter for male role in 1984 for IN THE JAWS OF LIFE, the charter for an outstanding male role in 2010 for 72 DAYS, and the award for an episode in 1986, for a role in the film IT TAKES THREE FOR HAPPINESS. He won the Pula Golden Arena for the main role in 2013 for DEFENSE AND PROTECTION, and the Arena for the episode role in 2010 for 72 DAYS.

"Serious and significant films are still being made today. It is important. But the scripts are, somewhat, written from top to bottom. Also, you have to deal a lot with the structure, the dramaturgy of the scene, as an actor. To ménage to, in the way it is necessary, extract the essence and logic of the scene. You used to have several versions of the script. There are some even now, but I have the impression that most screenwriters sit down at the keyboard and do everything in a hurry. Then you have to deal with their business and even their grammar. In general, I can't and I don't want to say 'Hey, what were the scenarios like in the past', but I can say that there used to be a lot more patience for everything, including the scenarios", **Bogdan Diklić** commented on the current situation in regional cinema and added:

"We, the older ones, remember the spirit of the time when things were more beautiful. It's harder to work nowadays, and acting is a bad choice for young people. The speed in which people live and work today doesn't allow seriousness, studiousness of acting. I'm not claiming that I'm right, maybe I'm just old and grizzled", jokes **Bogdan Diklić**, adding that if he wasn't an actor, he'd be "an even bigger rascal, a goalkeeper-handball player, or maybe a drummer".

Jelena Knežević

Љубав према ликовима је предуслов за добар филм

Био сам на Палићу 2011. и било ми је дивно и забавно: сјајни сусрети са публиком и другим филмским ствараоцима, дивне журке, добра храна и најлепше гостопримство на прелепом месту

Свој уметнички пут почео је као инжењер тона у позоришту. Дебитантски филм ТИХА ЗЕМЉА снимљен је 1992. године и ова трагикомедија о догађајима у Источној Немачкој, у време распада Совјетског Савеза, донела му је "Хесен" филмску награду. Следи низ његових успешних филмова, међу којима и СЕДМО НЕБО за који је на Фестивалу европског филма 2008. освојио "Палићки торањ" за најбољу режију и ЗАУСТАВЉЕН НА ПУТУ, прича о смрти која слави живот, за који је на Палићу 2011. освојио "Златни торањ" за најбољи филм. Прошле године на отварању ФЕФ-а гледали смо његово последње остварење РАБИЈЕ КУРНАЗ ПРОТИВ ЏОРџА В. БУША, о борби једне мајке против система и бирократије, спремне да због свог сина иде све до америчког председника. Редитељ **Андреас Дрезен** овогодишњи је добитник награде "Александар Лифка" за допринос европској кинематографији.

Какав је ваш однос према наградама за животно дело, једну такву добијате управо на нашем Фестивалу европског филма на Палићу?

Ох, са таквим наградама, индустрија вам суптилно говори да је доста. Можда сам стар, али нисам престар, па то само узимам као подстицај и надам се да ћу још неко време наставити да снимам филмове.

Са каквим успоменама се враћате на Палић?

Био сам на Палићу 2011. године и било је ми је дивно и забавно: сјајни сусрети са публиком и другим филмским ствараоцима, дивне журке, добра храна и најлепше гостопримство на прелепом месту. А биоскоп на отвореном је фантастичан! Веома, веома ми се допала атмосфера фестивала.

Долазите из позоришне породице. Шта вас је инспирало да почнете да се бавите филмом?

Као дете, пуно сам времена проводио у позоришту и посматрао глумце како раде. Одрастао сам са много импресија о уметности. Онда ми је отац поклонио "супер 8" камеру и почео сам да снимам филмиће са својим пријатељима. То је било толико забавно да сам пожелело да постане моја професија.

Ваши филмови, а неке од њих смо гледали на нашем Фестивалу, су о обичним људима у разним околностима. Како бирате причу од које ћете снимити филм и шта вам је најужбудљивје у том креативном процесу?

Приче долазе до мене на различите начине. Некада су оне предлози сценариста, некада ме инспирише свакодневно искуство, зависи. За мене су људи увек најважнији део приче. Са свим њиховим противречностима и сукобима, у којима се и сами можете пронаћи. Љубав према ликовима је за мене један од најважнијих предуслова за стварање доброг филма. Најужбудљивији део је свакако само снимање, јер се тако много, много непредвиђених ствари споји, има толико изненађења. Позитивних и понекад, нажалост, негативних. И са сваки даном филм постаје другачији.

Разознали смо да сазнамо понешто о вашем новом филму?

Мој нови филм FROM HILDE WITH LOVE још није изашао. То је прича о веома једноставној и дивној жени која је пружала отпор у току нацизма и због тога је погубљена. Филм прича лепу и трагичну љубавну причу, али и причу о тихом херојству.

Јелена Кнежевић

Love for the characters is a prerequisite for a good film

I was at Palić in 2011 and it was wonderful and fun: great meetings with the audience and other filmmakers, wonderful parties, good food and the most wonderful hospitality in a beautiful place

Andreas Dresen started his artistic journey as a sound engineer in the theater. He made his debut film SILENT COUNTRY in 1992 – this tragicomedy about the events in East Germany, at the time of the collapse of the Soviet Union, won the Hessen Film Award. This is followed by a series of successful films, among them CLOUD NINE, which brought him Palić Tower for Best Director at Palić European Film Festival in 2008, and STOPPED ON TRACK, a story about death that celebrates life, which brought him Golden Tower at Palić in 2011 for Best Film. Last year, at the opening of the EFF, we saw his latest production RABIYE KURNAZ VS. GEORGE W. BUSH, about the fight of a mother against the system and bureaucracy, ready to cross her path with the American president for her son. Director **Andreas Dresen** is this year's Aleksandar Lifka Award laureate for his contribution to European cinema.

What is your attitude towards lifetime achievement awards, one of which you will receive at our European Film Festival in Palić?

Oh, with rewards like that, the industry is subtly telling you enough is enough. I may be old, but I'm not too old, so I just take that as an incentive and hope to continue making films for a while.

What kind of memories are resurfacing upon your return to Palić?

I was at Palić in 2011 and it was wonderful and fun: great meetings with the audience and other filmmakers, wonderful parties, good food and the most beautiful hospitality in a beautiful place. And the outdoor cinema is fantastic! I really, really liked the atmosphere of the festival.

You come from a theatrical family. What inspired you to get into film?

As a child, I spent a lot of time in the theater and watched the actors at work. I grew up with a lot of impressions about art. Then my father gave me a "super 8" camera and I started making videos with my friends. It was so much fun that I wanted to make it my profession.

Your films, some of which we saw at our Festival, are about ordinary people in various circumstances. How do you choose a story from which to make a film and what is the most exciting thing about the creative process?

Stories come to me in different ways. Sometimes they are suggestions made by screenwriters, sometimes I am inspired by everyday experience, it depends. For me, the people are always the most important part of the story. With all their contradictions and conflicts, in which you can find yourself. For me, love for the characters is one of the most important prerequisites for creating a good film. The most exciting part is definitely the shooting itself, because so many, many unforeseen things come together, there are so many surprises. Positive and sometimes, unfortunately, negative. And with every passing day the film becomes different.

We are curious to find out something about your new movie.

My new film FROM HILDE WITH LOVE is not out yet. It is the story of a very simple and wonderful woman who fought against Nazism and was executed for that. The film tells a beautiful and tragic love story, but also a story of quiet heroism.

Jelena Knežević

ИНТЕРВЈУ: НИКОЛА РИСТАНОВСКИ, ДОБИТНИК ПОЧАСНЕ НАГРАДЕ "АЛЕКСАНДАР ЛИФКА"

Поносан сам на ово признање

Када бих направио списак мојих узора и инспирација на њему би се свакако нашли добитници награде "Александар Лифка" Палићког фестивала

Македонски глумац Никола Ристановски добитник је награде "Александар Лифка" за допринос регионалној кинематографији. Харизматични уметник почео је каријеру на великом платну пре више од 30 година и до данас остварио 40 улога, попут оних у филмовима: БУРЕ БАРУТА, МОНТЕВИДЕО, БОГ ТЕ ВИДЕО, ИГЛА ИСПОД ПРАГА, ОСЛОБОЂЕЊЕ СКОПЈА. Ишчекујемо да га гледамо и у новом филму **Вука Ршумовића МЕЂУ БОГОВИМА**.

Трећи сте добитник палићке награде "Александар Лифка" за допринос регионалној кинематографији. Пре вас то су били Милена Зупанчић и Игор Гало. Шта за вас значи ово признање које додељује Фестивал европског филма?

Баш ми пуно значи ова награда, због важности фестивала, због **Александра Лифке**, због **Милене Зупанчић** и **Игора Гала** и због региона. Затекла ме је та вест и обрадовала, јер ми доказује да сам део неких филмских прича које значе људима. Када бих направио списак мојих узора и инспирација на њему би се свакако нашли добитници награде "Александар Лифка" Палићког фестивала. То је још један аргумент зашто сам поносан на ово признање.

Каријеру паралелно водите и на филму и у театру. Важно вам је и једно и друго?

Наравно да ме занима и позориште и филм, и једно и друго подразумева причање приче, а она је мени најважнија. Они са разликују само у технологији, а суштина је иста. Имам потребу и за једним и за другим.

Шта вас данас, као зрелог уметника, опредељује да ли неку улогу да прихватите или не?

Мислим да је то људскост лика. Занимају ме живи људи са врлинама и манама, људи у дилемама, у сукобу са собом и са светом. Људи који су у односу са људима око себе, са својим најближима, лишени сваког клишеа и упрошћавања, карактери који са својим микросветом имају разлога да буду видљиви. Најчешће избегавам стереотипне ликове, конфекције, то ме не привлачи.

Какви су изазови бавити се глумом и филмом у савременом свету?

Увек су изазови били велики. Као и у животу. А овај посао је близак животу. И мора бити потрага за нечим изнад, за нечим бољим. Живимо у времену фикције која се удаљава од живог човека и од прича које служе нечему. Треба трагати за причом, бавити се разлозима човекове среће и несреће, потребом за идеалима, његовом патњом, неслагањем. Људи стреме калкулацији, циљним групама. Одувек је било тешко бити уметник. Мислити својом главом, осећати својим срцем, одбранити свој ракурс, не подилазити трендовима. Зато је ауторство све сложеније. Дивим се слободним људима који причају приче ван шаблона. Њих треба подржати.

Јелена Кнежевић

INTERVIEW: NIKOLA RISTANOVSKI, WINNER OF THE ALEKSANDAR LIFKA AWARD

I am proud of this recognition

If I were to make a list of my role models and those who inspire me, it would definitely include the winners of the Aleksandar Lifka Award

Macedonian actor **Nikola Ristanovski** is the winner of the Aleksandar Lifka Award for his contribution to regional cinematography. This charismatic artist began his career on the big screen more than 30 years ago and has played 40 roles to date, such as those in the films: CABARET BALKAN, MONTEVIDEO, THE BLACK PIN, THE LIBERATION OF SKOPJE. We look forward to seeing him in **Vuk Ršumović's** new film DWELLING AMONG THE GODS.

You are the third winner of the Aleksandar Lifka Award for contribution to regional cinematography. Previously it was Milena Zupančič and Igor Galo. What does this recognition given by the European Film Festival mean to you?

This award means a lot to me, because of the importance of the festival, because of **Aleksandar Lifka**, because of **Milena Zupančič** and **Igor Galo**, and because of the region. The news both surprised me and delighted me, because it proves to me that I am a part of some film stories that mean something to people. If I were to make a list of my role models and those who inspire me, it would definitely include the winners of the Aleksandar Lifka Award. That is another reason why I am proud of this recognition.

You have a parallel career in film and theatre. Is both important to you?

Of course, I am interested in both theatre and film, since each involves telling a story, which is, to me, the important part. They differ only in technology, but the essence is the same. I have a need for both.

What governs you today, as a mature artist, to accept or decline a part?

I think it's the humanity of the character. I am interested in living people with virtues and flaws, people in dilemmas, in conflict with themselves and the world. People who are in a relationship with those around them, with their closest ones, devoid of any clichés and simplification, characters who, with their micro world, have a reason to be visible. I usually avoid stereotypical characters, that doesn't appeal to me.

What are the challenges of being in film industry in the modern world?

The challenges were always great; as they are in life, and this branch is close to life. There must be a search for something higher, something better. We live in a time of fiction that moves away from living people and from stories that serve something. One should look for a story, deal with the reasons for man's happiness and unhappiness, the need for ideals, his suffering, his dissidence. People strive towards calculations, target groups. Being an artist has always been difficult. Think with your head, feel with your heart, defend your point of view, do not conform to trends. That's why authorship is more and more complex. I admire free people who tell stories outside the box. They should be supported in that.

Jelena Knežević

Најбољи европски филмови су на Палићу

У овим тешким временима у којима живимо, на великом платну видећете наду, смех, људскост, биће ту и акције, осврта на неке историјске моменте, али и рефлексија на тренутак у коме живимо

Селектор Главног такмичарског програма Фестивала европског филма Палић **Николај Никитин** вратио се прошле године тој функцији, након пет година одсуства. Последње две и по деценије ради као филмски селектор, кустос и критичар на филмским фестивалима широм Европе. Главни је предавач у СОФА (School of Film Advancement), а Палићки филмски фестивал заузима посебно место у његовом животу, и професионално и лично. За јубиларно издање припремио је најбоље од европског филма у протеклој години.

Шта вам је била главна водила у креирању Главног такмичарског програма ове године?

За 30. издање једног од најпрепознатљивијих филмских фестивала у овом делу света, драго ми је да можемо да понудимо најбоље из европске кинематографије у протеклој години. Били смо на свим значајним фестивалима Старог континента, у Кану, Берлину, гледали филмове и срећан сам што могу да вам представим најинтересантније. Постоји једна линија која спаја те филмове, увек се трудим да је пронађем. У овим тешким временима у којима живимо, на великом платну видећете наду, смех, људскост, биће ту и акције, осврта на неке историјске моменте, али и рефлексија на тренутак у коме живимо.

Како оцењујете европску продукцију у протеклој години?

Ово је била веома добра година за европски филм. Попустиле су рестрикције изазване коронам, и редитељи и сценаристи су брижљиво припремали своја остварења. Корона је и даље тема неких филмова које ћете видети. Има ту и фасцинантних глумачких остварења. Биће много тога за открити.

Да ли ће бити неких посебних изненађења у вашој овогодишњој селекцији?

Има много изненађења, као и увек, почевши од филма који ће отворити Фестивал. Не само да ће отворити Палићки фестивал, већ је отворио и Кански филмски фестивал. То је МАДАМ ДИ БАРИ редитељке **Мајвен**, са **Џонијем Депом** у главној мушкој улози. Драго нам је да је ове године са нама изванредна **Марагрета фон Трота** са својим новим филмом о **Ингберог Бахман**. Наш гост биће и **Андреас Дрезен** чије смо многе филмове гледали на нашем Фестивалу. Он је свакако један од најинтересантнијих редитељских гласова у европској кинематографији у овом тренутку. Заиста смо поносни што ће њих двоје бити на Палићу.

Ово је 30. издање Фестивала. Како видите његову будућност?

Као веома светлу. Пребродили смо разне ситуације. Фестивал је одржан и у време короне, захваљујући Миши Могоровићу, Илији Татићу и свима у организацији Фестивала, што није био случај са осталим фестивалима. Не бих пуно да откривам, али већ следеће године биће неких освежења и новитета. Ово ће бити још лепши и бољи Фестивал, и даље чврсто повезан са публиком коју позивам да настави да долази, јер наши гости, реномирани аутори из Европе, се том сусрету са гледаоцима, њиховима реакцијама највише радују. Упркос свему, бројним платформама, биоскоп наставља да живи. И срећних нам и наредних 30 година Палићког филмског фестивала. Живели!

Јелена Кнежевић

The best European films are at Palić

I have been always saying that when God finished creating the world, he decided to make a place for a film festival, namely Palić

In these difficult times we live in, on the big screen you will see hope, laughter, humanity, there will also be actions, a review of some historical moments, but also a reflection on the moment we live in

The programmer of the European Film Festival Palić Official Selection **Nikolaj Nikitin**, last year returned to the position. For the last two and a half decades, he has been working as a film programmer, curator and critic at film festivals across the Europe. He is the main lecturer at SOFA (School of Film Advancement), and the Palić Film Festival is a special thing in his life, both professionally and personally. For the jubilee edition, he prepared the best of European films of the past year.

What was your main guide in creating the Official Selection this year?

For the 30th edition of one of the most recognizable film festivals in this part of the world, I am pleased to be able to offer the best of European cinema in the past year. We have been to all important festivals of the Old Continent, in Cannes, Berlin, watched films and I am happy to present the most interesting ones to you. There is a line that connects those films. I always try to find it. In these difficult times we live in, on the big screen you will see hope, laughter, humanity, there will also be actions, a review of some historical moments, but also a reflection on the moment we live in

How do you rate European production in the past year?

This has been a very good year for European film. The restrictions caused by the corona virus have eased, and directors and screenwriters have carefully prepared their works. Corona is still the subject of some films you will be able to watch. There are also fascinating acting achievements. There will be a lot to discover.

Will there be any special surprises in your selection this year?

There are many surprises, as always, starting with the film that will open the Festival. Not only will it open the Palić Festival, but he also opened the Cannes Film Festival. It's JEANNE DU BARRY by **Maiwenn**, with **Johnny Depp** in the male lead role. We are glad to have with us this year the extraordinary **Margarethe von Trotta** with her new film about **Ingeborg Bachmann**. Our guest will also be **Andreas Dresen**, many of whose films we saw at our Festival. He is certainly one of the most interesting directorial voices in European cinema at the moment. We are really proud that the two of them will be here in Palić.

This is the 30th edition of the Festival. How do you see its future?

As a very bright one. We have overcome various situations. The Festival was held even during the corona, thanks to **Miša Mогorović**, **Ilija Tatić** and everyone in the organization of the Festival, which was not the case with other festivals. I would not like to reveal much, but next year there will be some refreshments and novelties. This will be an even more beautiful and better festival, still firmly connected with the audience, which I invite to keep coming, because our guests, renowned authors from Europe, are looking forward to meeting the audience and their reactions. Despite everything, like numerous film platforms, cinema theatres continue to live. And may next 30 years of the Palić Film Festival be fortunate for us. Cheers!

Jelena Knežević

Природно је да снимам филмове о женама

Бергманов СЕДМИ ПЕЧАТ је почетак мог поимања да и филм може да буде тако важна уметност као што су позориште, музика, сликарство или књижевност

Прослављена немачка редитељка, сценаристкиња и глумица **Маргарета фон Трота** је гошћа 30. издања Фестивала европског филма Палић, на којем ће јој бити уручена награда "Александар Лифка" коју је добила 2004. године, када није била у могућности да присуствује фестивалу. У свет филма закорачила је као глумица, играјући код **Фасбиндера** и **Шлендорфа**, за чије филмове је писала и сценарије, а заједно са **Шлендорфом** је режирала остварење ИЗГУБЉЕНА ЧАСТ КАТАРИНЕ БЛУМ. Од тада креће њена редитељска каријера, овећана бројним признањима. **Маргарета фон Трота**, прва је жена добитница "Златног лава" за најбољу режију на фестивалу у Венецији и то за филм МАРИЈЕН И ЏУЛИЈЕН, у коме започиње сарадњу са глумицом **Барбаром Суковом** са којом је снимила и филмове о Рози Луксембург,

Хани Арендт... Снажне, револуционаре, жене "испред свог времена" су централне фигуре филмова **Маргарете Фон Троте** коју је и Европска филмска академија наградила признањем за животно дело. Једна од таквих жена, аустријска песникиња Ингеборг Бахман, инспирација је и тема њеног новог филма који премијерно гледамо на Палићу.

Добитници награде "Александар Лифка" за допринос европској кинематографији, поред вас, су између осталих и Жиржи Менцл, Тео Ангелопулос, Кен Лоуч, Коста Гаврас, Иштван Сабо, Кен Расел, Анџеј Вајда... Да ли вам се допада друштво?

Не само да ми се допада друштво, већ сам и почаствована да сам у њему, чак иако се питам да ли ту има и жена које су досадашње добитнице награде.

Често истичете како је Ингмар Бергман ваш ментор у уметности и неко ко је имао снажан утицај на ваше филмове. На који начин?

Његов филм СЕДМИ ПЕЧАТ је почетак мог поимања да и филм може да буде тако важна уметност као што су позориште, музика, сликарство или књижевност. То је било као моје "друго буђење" и од тог тренутка надала сам се да ћу једног дана постати филмски стваралац. Али морала сам да чекам скоро 17 година да се моја жеља оствари. Можда и због тога што је **Бергманов** начин да опише жену и све врсте осећања и осећаја кроз која пролази близак мом приступу, мада им је он увек приступао са мушке тачке гледишта и то је природно, чак иако ми је једном рекао: "Али Маргарета, и ја сам жена!".

У вашим филмовима се бавите женама чије су приче и животи имали снажан утицај на многе. Због чега је то ваш избор?

Одгајила ме је мајка, оца сам виђала једном годишње, умро је када сам имала 10 година. У мојој школи биле су само девојчице. На факултету смо биле заједно са дечацима, али никада нисам имала утисак да их познајем. Тако да је било природно да почнем да снимам филмове о женама. Онда је то постала и нека врста програма зато што је било тако мало редитељки и осећала сам потребу да говорим у име свих оних које нису имале прилику да говоре у своје име.

Имамо прилику да погледамо ваш нови филм о Ингеборг Бахман ИНГЕБОРГ БАХМАН – ПУТОВАЊЕ У ПУСТИЊУ. Шта вам је код њеног лика и дела било привлачно да снимите филм о њој?

Њен живот, као песникиње и као жене: осетљиве и рањиве са једне стране и снажне и еманциповане са друге.

Да ли размишљате о новом филму и новој јунакињи?

Не, још увек не. Али бих волела да нови филм радим са **Барбаром Суковом** и **Вики Крипс**.

Јелена Кнежевић

Making films about women is natural to me

Bergman's THE SEVENTH SEAL is the beginning of my understanding that film can be as important an art as theatre, music, painting or literature

The celebrated German director, screenwriter and actress **Margarethe von Trotta** is the guest of the 30th Palić European Film Festival, where she will be presented with the Aleksandar Lifka Award, which she received in 2004, when she was unable to attend the festival. She stepped into the world of film as an actress, in **Fassbinder's** and **Schlöndorff's** works, for which she also wrote scripts. Together with **Schlöndorff**, she directed THE LOST HONOR OF KATHARINA BLUM. Since then, her directing career has started, crowned with numerous awards. **Margarethe von Trotta** is the first woman to win the Golden Lion Award for Best Director at the Venice International Film Festival, for her film MARIANNE & JULIANE, in which she begins her collaboration with actress **Barbara Sukowa**, with whom she also shot films about Rosa Luxemburg, Hannah Arendt... Strong, revolutionary, women "ahead of their time" are the central figures in the films of **Margarethe von Trotta**, who was also awarded a Lifetime Achievement Award by the European Film Academy. One such woman, the Austrian poet Ingeborg Bachmann, is the inspiration and subject of her new film, which we are premiering at Palić.

The winners of the Palić's Aleksandar Lifka Award for contribution to European cinematography, in addition to you, are among others Jiri Menzel, Theodoros Angelopoulos, Ken Loach, Costa-Gavras, István Szabó, Ken Russell, Andrzej Wajda... Do you like the company?

Not only do I like the company, but I am honoured to be in it, even though I wonder if there are any women who have won the award so far.

You often point out how Ingmar Bergman is your mentor in art and someone who had a strong influence on your films. In what way is that?

His film THE SEVENTH SEAL is the beginning of my understanding that film can be as important an art as theatre, music, painting or literature. It was like my "second awakening" and from that moment I hoped to become a filmmaker one day. But I had to wait almost 17 years for my wish to come true. Perhaps also because **Bergman's** way of describing a woman and all kinds of feelings and sensations she goes through is close to my approach, although he always approached them from a male point of view and that's natural, even if he once said to me: "But Margarethe, I am a woman too!"

In your films, you deal with women whose stories and lives have had a strong impact on many. Why is this something you chose?

I was raised by my mother, I saw my father once a year, he died when I was 10 years old. There were only girls in my school. We went to university with boys, but I never had the impression that I knew them. So it was natural for me to start making films about women. Then it became a kind of program because there were so few female directors and I felt the need to speak on behalf of all those who did not have the opportunity to speak for themselves.

We will have the opportunity to watch your new film about Ingeborg Bachmann INGEBORG BACHMANN – JOURNEY INTO THE DESERT. What was it about her character and work that drove you to make a film about her?

Her life, as a poet and as a woman: sensitive and vulnerable on one hand and strong and emancipated on the other.

Are you thinking about a new film and a new heroine?

No, not yet. But I would like to do a new film with **Barbara Sukowa** and **Vicky Krieps**.

Jelena Knežević

И Палић има везе са Црвеним небом

Кристијан Пецолд и Мирослав Могоровић током уручивања награде "Александар Лифка" 2021. на Палићу

Срећан сам што тамо постоји клупа са мојим именом, и да могу да седим на њој и гледам како језеро полако, надам се, оживљава

Немачки редитељ **Кристијан Пецолд** враћа се на Фестивал европског филма Палић са новим филмом ЦРВЕНО НЕБО за који је награђен "Сребрним медведом" за режију на овогодшњем Берлиналу. Филм прати младог романописца који планира да проведе мирно лето у викендици свог пријатеља на Балтичком мору, посвећен писању. Међутим, након што у кући наиђе на неочекивану гошћу, лето постаје управо супротно – немирно и испуњено унутрашњим и стварним пожарима.

Како сте одлучили да снимите ову дивну, летњу причу ЦРВЕНО НЕБО?

Мој првобитни план је био да снимим дистопијски филм по роману **Џорџа Сименона**. Онда је дошао ковид. Током пандемије омладина као да је била "кажњена": нема игралишта, нема клубова, нема биоскопа, ниси смео ни да лежиш на ливади у двоје. Тада сам читао **Чеховљево** причу "Несрећа" и добио сам на поклон од нашег француског копродуцента комплетна дела **Ерика Ромера**. Његови летњи, омладински филмови, и **Чехов**, навели су ме на размишљање о летњим филмовима који постоје у америчким, француским и шведским кинематографијама, али као да су нестали из Немачке. Постојао је **ЉУДИ У НЕДЕЉУ**, затим филмови **Билија Вајлдера**, **Едгара Улмера**, **Детлефа Зирка**, али све је то нестало 1932. године. Тада је почео нацистички терор и редитељи су побегли у Холивуд. А са њима и лето. А чежња за тим је, надамо се, у ЦРВЕНОМ НЕБУ.

Кроз лик писца Леона анализираете уметнички рад и начин на који уметници доживљају сами себе. Колико вас лично има у вашем главном лику Леону?

У почетку нисам мислио да ме има много у Леону. На крају је ипак разоткривена моја унутрашња веза са њим, аутобиографске особине које су глумци открили. Тако су проклето паметни, али зато што су и врло духовити није ме много болело, напротив.

Како је мотив ватре ушао у филм?

Био сам у Турској са супругом одмах након разорног шумског пожара код Егејског мора. Никада нисам доживео да видим такво мртвило, уништење. Изгорела шума је заиста мртва: ветар се не чује. Нема животиња. Слика без боја и звука, само мртва тишина - пратили су ме док сам писао ЦРВЕНО НЕБО.

Рекли сте да сада снимате "трилогију елемената". УНДИНЕ је био ваш филм о води, ЦРВЕНО НЕБО о ватри. Да ли можете да нам нешто откријете о новом филму?

Велики проблем. Тренутно нисам расположен за елементе. Сада снимам филмове о групама које се распадају. Први ће бити о породици. Може ће бити хорор филм, видећемо.

Били сте гост Фестивала европског филма 2021. и том приликом уручена вам је награда "Александар Лифка" за допринос европској кинематографији? У каквом сећању вам је остао Палић?

И Палић има мало везе са ЦРВЕНИМ НЕБОМ. Затровано, мртво језеро. Нема живота у њему, нема риба и осталих животиња. То је као изгорела шума. Оно ме је уплашило. Прелепо место, историја, култура, све то ништа не вреди, ако овако експлоатишемо и уништавамо нашу околину. Али срећан сам што тамо постоји клупа са мојим именом, и да могу да седим на њој и гледам како језеро полако, надам се, оживљава.

Јелена Кнежевић

Palić also has a bit to do with AFIRE

I am happy that there is a bench with my name on it, and that I can sit on it and watch the lake slowly, hopefully, come to life

German director **Christian Petzold** returns to the Palić European Film Festival with his new film AFIRE, for which he was awarded the *Silver Bear* for Directing at this year's Berlinale. The film follows a young novelist who plans to spend a quiet summer, dedicated to writing, at his friend's cottage on the Baltic Sea. However, after encountering an unexpected guest in the house, the summer becomes just the opposite - restless and filled with internal and real fires.

How did you decide to make this wonderful summer story AFIRE?

My original plan was to make a dystopian film based on **Georges Simenon's** novel. Then came Covid. During the pandemic, it was as if the youth were "punished": there were no playgrounds, no clubs, no cinemas; you weren't even allowed to lie in the meadow together. At the time I was reading **Chekhov's** story "A Misfortune" and I received the complete works of **Eric Romero** as a gift from our French co-producer. His summer, youth films, and Chekhov, made me think of summer films that exist in American, French and Swedish cinema, but seem to have disappeared from Germany. There was the film PEOPLE ON SUNDAY, then films by **Billy Wilder**, **Edgar Ulmer**, **Detlef Sierck**, but all that stopped in 1932. Then the Nazi terror began and directors fled to Hollywood, and with them summer. And the longing for that is, hopefully, in AFIRE.

You analyze artistic work and the way artists perceive themselves through the character of the novelist Leon. How much of yourself is in your main character?

At first I didn't think there was much of me in Leon. In the end, however, my inner connection with him was exposed, those autobiographical traits that actors reveal. They are so damn smart, but because they are also very funny, it didn't hurt me much, on the contrary.

How did the motif of fire end up in the film?

I was in Turkey with my wife right after the devastating forest fire near the Aegean Sea. I have never lived to see such numbness, destruction. A burnt forest is truly dead: the wind cannot be heard. No animals. A picture without colour and sound, only dead silence – this is what was following me while I was writing AFIRE.

You said that you are now filming the "Trilogy of Elements". UNDINE was your film about water, AFIRE about fire. Can you tell us anything about the new film?

Big problem – I am not in the mood for the elements right now. Now I'm making films about groups breaking up. The first will be about family. It could be a horror film, we'll see.

You were a guest of the European Film Festival in 2021 and on that occasion you were presented with the Aleksandar Lifka Award for your contribution to European cinematography? What are your memories of Palić?

Palić also has a bit to do with AFIRE – a poisoned, dead lake. There is no life in it, no fish or other animals. It's like a burnt forest. It scared me; a beautiful place, history, culture – all that is worth nothing, if we exploit and destroy our environment in such way. But I am happy that there is a bench with my name on it, and that I can sit on it and watch the lake slowly, hopefully, come to life.

Jelena Knežević

Не гледа само публика филм, већ и филм гледа њих

Једна од тема филма је кривица белаца, колективна грижња савести привилеговане беле средње класе са запада због расизма

Филм ТРИ ХИЉАДЕ НУМЕРИСАНИХ ДЕЛОВА мађарског синеасте Адама Часија прати белог редитеља који припрема представу са позоришном трупом Рома из проблематичних окружења, бившим зависницима од хероина, бившим бескућницима, малолетним преступницима, жртвама силовања и злостављања. Глумци се осећају експлоатисано и напуштају труп. Филм је настао на основу личног искуства Адама Часија, који је радио са ромском трупом представу, прво изведену у Будимпешти, а касније у Берлину.

Зашто вам је као уметнику и човеку било важно да снимите филм о расизму, о односу између већине и мањине?

Једна од тема филма је кривица белаца, колективна грижња савести привилеговане беле средње класе са запада због расизма. Осећао сам ту кривицу док сам радио са Tudás Hatalom трупом ромских глумаца. Али та позиција је себична, јер опет ставља мене, белог редитеља, у центар. Зато је филм ироничан и зато провоцира гледаоца, како би освестио привилеговану перспективу из које посматра причу.

Због чега сте се одлучили за овакав приступ, да ово буде својеврсни мета филм?

Филм жели да натера публику да препозна и преиспита своје предрасуде. За то је потребна саморефлексија, јер ће само уз помоћ ње људи стално себи постављати питања. За мене је зато главна метода провокација која вам не дозвољава да изађете из биоскопа са спремним одговором. Мој гледалац из снова излази са филма сумњајући у себе. На пример, филм показује како белци своде Роме на карикатуре својих расних предрасуда. Не гледа само публика филм и филм гледа њих, осуђује беле људе. Морате да живите са социјалном стигмом док гледате филм, да осетите како је када вас неко посматра кроз стереотипе (белци су расисти, експлоататори и зло). Људи чија кожа није беле боје се срећу са тим свакодневно.

Рекли сте да су ваши главни извори инспирације за ово остварење Фелинијев ОСАМ И ПО и СКВЕР Рубена Остлунда. Реците нам нешто више о том утицају.

Не волим да причам о томе, моја сујета ми то не дозвољава. Шалим се. Остлундов СКВЕР је добар филм, али није он имао највећи утицај. Волим филмове који провоцирају, који вас гурају из зоне комфора. Најбољи филмови вам не допуштају да седите у биоскопу и добро се проводите, већ чине да се осећате непријатно и узнемирено. ОСАМ И ПО, СВЕТА ПЛАНИНА Ходоровског, ПАСЈИ ЗУБ, БОРГМАН су добри примери таквих остварења.

Какво је било искуство рада на филму са члановима трупе? Да ли су ово њихове прве филмске улоге?

Филм је настао из моје 10 година дуге сарадње са њима, са члановима трупе Tudás Hatalom, тако да они никако нису били почетници у глуми. Они су ме позвали да радим са њима у оквиру глумачких радионица. Затим сам режирао њихове музичке спотове. Касније сам режирао представу за коју су написали текст "Мађарски Циганин", коју смо извели у Дојче театру у Берлину. Филм је настао на основу те представе и ромски глумци су учествовали у раду на сценарију. Они су коаутори филма и срађивали смо на сваком кораку овог путовања.

Јелена Кнежевић

Not only is the audience watching the film, but the film is watching them

One of the film's themes is white guilt, the collective guilt of the privileged white middle class from the West over racism.

The film THREE THOUSAND NUMBERED PIECES by the Hungarian director **Ádám Császai** follows a white director who prepares a play with a theater troupe of Roma people from difficult environments, former heroin addicts, former homeless people, juvenile delinquents, victims of rape and abuse. The actors feel exploited and leave the troupe. The film was created based on personal experience of **Ádám Császai**, who worked with a Roma troupe on a play, first performed in Budapest, and later in Berlin.

Why was it important for you as an artist and a person to make a film about racism, about the relationship between the majority and the minority?

One of the film's themes is white guilt, the collective guilt of the privileged white middle class from the West over racism. I felt that guilt when I worked with **Tudás Hatalom**, a troupe of Roma actors. But that position is selfish, because it again puts me, a white director, in the center. That's why the film is ironic and that's why it provokes the viewer, in order to make him aware of the privileged perspective from which he observes the story.

Why did you decide to take this approach, to make this a kind of meta-film?

The film wants to make the audience recognize and question their prejudices. This requires self-reflection, because only with its help will people constantly ask themselves questions. For me, that is why the main method is provocation, which does not allow you to exit the cinema with a ready answer. My dream viewer walks out of the movie doubting himself. For example, the film shows how white people reduce

Roma people to caricatures of their racial prejudices. It's not just the audience watching the film, it's also the film watching the audience, judging white people. You have to live with the social stigma while watching the film, to feel what it's like when someone looks at you through stereotypes (white people are racist, exploitative and evil). People whose skin is not white face it every day.

You said that your main inspiration for this film are Fellini's EIGHT AND A HALF and Ruben Östlund's THE SQUARE. Tell us more about this influence.

I don't like to talk about it, my vanity won't let me. Just kidding. **Östlund's THE SQUARE** is a good film, but it was not the most influential. I like films that provoke, that push you out of your comfort zone. The best movies don't let you sit in the cinema and have a good time, they make you feel uncomfortable and anxious. **EIGHT AND A HALF**, **Jodorowsky's** film **THE HOLY MOUNTAIN**, **DOGTOOTH**, **BORGMAN** are good examples of such achievements.

What was the experience like working on the film with the troupe members? Were these their first film roles?

The film was born out of my 10-year collaboration with them, with the members of the **Tudás Hatalom** troupe, so they were by no means beginners in acting. They invited me to work with them in acting workshops. Then I directed their music videos. Later, I directed a play for which they wrote the script, "The Hungarian Gypsy", which we performed at the Deutsches Theater in Berlin. The film was created based on that play and Roma actors participated in the work on the script. They co-wrote the film and we collaborated on every step of this journey.

Jelena Knežević

Неизречено међу блиским људима

Волим кад са сарадницима могу да комуницирам кроз дискусију о осећањима, а то је било могуће са свима, не само са глумцима

Дебитантско остварење македонске ауторке **Елеоноре Венинове** ПРЕЕКСПОНИРАНО је интиман портрет троје људи у љубавном троуглу, о томе како долазак тинејџерке Маје која је тек почела да открива себе, љубав и секс утиче на ионако крх однос брачног пара Ане и Филипа.

Због чега вам је у вашем дебитантском филму било важно да нам донесете ову суптилну, слојевиту причу о међуљудским односима?

Међуљудски односи, нарочито међу блиским људима, су ме одувек занимали, јер је ту највећи емотивни набој и могућност да се ствари лако "покваре", а да се то деси готово неприметно. Оно што ми је занимљиво у брачним и интимним односима је како партнери могу да крију себе и ствари које их муче годинама, да пусте да се то нагомилало и да онда експлодира као неки вулкан. Управо то - неисказане стваре су ме највише испровоцирале да урадим овај филм.

ПРЕЕКСПОНИРАНО је и прича о манипулацији која је неизоставни део међуљудских односа, и којој се често и свесно препуштамо, не желећи да нас неко упозна до сржи. Какав је ваш став о томе?

Нажалост, то је тачна констатација. Страх од међусобног упознавања постоји, пошто се сви бојимо да, ако нас људи упознају онакве какви смо у сржи, онда ће нас одбацити или напосто престати да нас воле. Зато се људи упуштају у разне манипулације, како са осталима, тако и са самим собом, како би избегли самооткриће пред људима који су нам блиски.

Ваша јунакиња Ана је фотограф и фотографија је важан део филма. Зашто сте се определили за такав приступ?

Фотографија је нешто што ме је пуно занимало пре десетак година

кад сам написала прву верзију ове приче. Мислим да је фотографија одличан медиј да се покажу ствари које не могу да се изговоре. Управо зато се и главна јунакиња бави фотографијом – лакше јој је да каже и покаже неке ствари кроз рад него речима.

У филму играју дивни глумци: Камка Тоциновски, Благој Веселинов и Сара Климоска. Поред њих на филму имате и друге дивне сараднике, значајне уметнике, као што су директор фотографије и композиторка?

Процес бирања глумца је био мукотрпан, јер се филм базира на глумачкој игри. Зато сам пуно радила са глумцима и заједно смо прошли кроз цео процес. Директора фотографије **Лева Предана Коварског** сам познавала, али ово је први пут да сарађујемо и било је врло занимљиво, јер он припада пољској школи кинематографије, која је специфична. Композиторка **Линдзи Рајт** је била фантастична, с њом смо се одмах повезали и разумели јако добро. Волим кад са сарадницима могу да комуницирам кроз дискусију о осећањима, а то је било могуће са свима њима, не само са глумцима.

Ваш филм је копродукција Северне Македоније и Србије. Како сте задовољни са том сарадњом?

Имала сам одличне сараднике из Србије. Продуценткиња нам је **Мирјана Томић** из "Лилит филмс". На сценарију сам радила са **Гораном Јовановић**, која је и сама сценаристкиња и редитељка и има фантастичан осећај за причање приче, што се види у њеним кратким филмовима који су доживели велики успех. Такође, имали смо **Јелену Максимовић** као консултанткињу за монтажу и сарадња са њом је била одлична. Надам се да ћемо и у будућности имати прилику да радимо заједно.

Јелена Кнежевић

Things unsaid among close people

I like when I can communicate with my teammates through a discussion about feelings, and that was possible with everyone on the team, not only with actors

Macedonian author **Eleonora Veninova's** debut film THINGS UNSAID is an intimate portrait of three people in a love triangle, about how the arrival of a teenage girl, Maya, who has just begun to discover herself, love and sex, affects the already fragile relationship of married couple Anna and Filip.

Why was it important for you to bring us this subtle, layered story about human relationships in your debut film?

Interpersonal relationships, especially between close people, have always interested me, because the greatest emotional charge is in them, with the possibility that things can "easily break", and that this can happen almost imperceptibly. What I find interesting in marriage and intimate relationships is how partners can hide themselves and things that have been bothering them for years, let it build up and then explode like a volcano. It was this - these unspoken things that provoked me the most to make this film.

THINGS UNSAID is also a story about manipulation, which is an indispensable part of interpersonal relationships, and in which we often consciously indulge, not wanting someone to get to know us to the core. What's your stance on that?

Unfortunately, that is an accurate statement. The fear of getting to know each other exists because we all fear that if people get to know us as we are at the essence, they will reject us or simply stop loving us. That is why people engage in various manipulations, both with others and with themselves, in order to avoid self-disclosure in front of people who are close to them.

Your heroine Ana is a photographer and photography is an important part of the film. Why did you choose this approach?

Photography is something I was very interested in ten years ago when I wrote the first version of this story. I think photography is a great medium to show things that cannot be spoken. This is exactly why the main character is engaged in photography - it is easier for her to say and show some things through work than with words.

Wonderful actors are in the film: Kamka Tocinovski, Blagoj Veselinov and Sara Klimoska. In addition to them, you have other wonderful collaborators – important artists – such as the director of photography and the composer.

The process of casting was painstaking, because the film is based on acting. That's why I worked a lot with the actors and we went through the whole process together. I knew the director of photography, **Lev Predan Kowarski**, from before, but this is the first time we have collaborated and it was very interesting, because he came from the Polish school of cinematography, which is specific. Composer **Lindsay Wright** was fantastic, we immediately connected with her and understood each other very well. I like when I can communicate with my teammates through a discussion about feelings, and that was possible with everyone on the team, not only with actors.

Your film is a co-production between North Macedonia and Serbia. Are you content with this cooperation?

I had excellent colleagues from Serbia. Our producer is **Mirjana Tomić** from LILITH Films. I worked on the screenplay with **Gorana Jovanović**, who is a screenwriter and director herself and has a fantastic sense of storytelling, which can be seen in her short films that have achieved great success. Also, we had **Jelena Maksimović** as an editor consultant and the cooperation with her was excellent. I hope we will have the opportunity to work together in the future.

Jelena Knežević

ИНГЕБОРГ БАХМАН – ПУТОВАЊЕ У ПУСТИЊУ

INGEBORG BACHMANN – JOURNEY INTO THE DESERT

МАРГАРЕТА ФОН ТРОТА

Аустрија, Луксембург, Швајцарска, Немачка, 2023, 110'

MARGARETHE VON TROTTA

Austria, Luxembourg, Switzerland, Germany, 2023, 110'

'Најновије остварење истакнуте немачке редитељке **Маргарете фон Троте** (ИЗГУБЉЕНА ЧАСТ КАТАРИНЕ БЛУМ, ОЛОВНА ВРЕМЕНА, РОЗА ЛУКСЕМБУРГ, УЛИЦА РУЖА, ХАНА АРЕНТ) говори о славној немачкој песникињи **Ингеборг Бахман** (1926-1973), која је ретким књижевним талентом продрла у канон немачке литературе током педесетих и шездесетих година 20. века. Студирала је филозофију, психологију, књижевност и право и докторирала у родној Аустрији, у Бечу, са тезом о егзистенцијалистичкој филозофији **Мартина Хајдегера**. Касније је стварала под утицајем **Лудвига Витгенштајна** и заступала идеје личних граница, истине, филозофије језика, критике насиља и антифашизма из женске перспективе, као и друге интелектуалке њене генерације.

Биографски филм ИНГЕБОРГ БАХМАН – ПУТОВАЊЕ У ПУСТИЊУ фокусира се на лични и емотивни живот ове књижевнице, која је у своју приватност укључила идеје историјског феминизма о интегритету жене, као јединке за себе. Драмски заплет посебно се базира на њеној дугогодишњој љубавној вези са швајцарским драмским писцем и архитеком **Максом Фришом** (1911-1991), представником експресионизма и скептицизма, који је у својим књижевним делима преиспитивао моралне дилеме 20. века. Живот и сусрети са **Максом Фришом** преплићу се са њеном каснијом везом са млађим партнером који јој је сапутник у пустињи, на путовању током којег се песникиња враћа сусрету са собом. У једној од најлепших сцена из овог периода њеног живота, млади сапутник у врелини поднева рецитије **Ингеборг** њене сопствене стихове о сунцу, месецу, звездама и постојању.

Маргарета фон Трота користи минималистички стил филмске наративе, у коме главну улогу играју атмосфера сцене и дијалози између **Ингеборг** и њених колега и љубавних партнера. Посебно место у филму заузимају ексклузивност и елеганција амбијента радње и личног стила протагонисткиње, беспрекорно обучене у креације високе моде, примерене њеном статусу књижевне звезде. Главну улогу, што је у конвенционалном филму необичајено, равноправно играју лична осећања и преиспитивања главне јунакиње, те разговори о емоцијама, фрустрацијама и могућностима суживота двоје талентованих протагониста који настоје свим срцем да помире изазове своје књижевне каријере и тежње за миром и надањућем са заљубљеношћу и потребом за вољеном особом. Филм који ће вас надахнути суптилношћу визуелног стила и осећајности, као и јединственом изведбом водеће аустријске глумице **Вики Крипс** чији наступ доноси читаву скалу осећања од нежности и несигурности до одбране сопствене независности пред доминантним и мужевним, али и нетолерантним **Фришом** (изванредан **Роналд Зерфелд**).

Ивана Кроња

'The latest work of prominent German director **Margarethe von Trotta** (THE LOST HONOR OF KATHARINA BLUM, MARIANNE & JULIANE, ROSA LUXEMBURG, ROSENSTRASSE, HANNAH ARENDT) is about the famous German poetess **Ingeborg Bachmann** (1926-1973), who penetrated the canon of German literature with her rare literary talent during fifties and sixties of the 20th century. She studied philosophy, psychology, literature and law and earned her doctorate in her native Austria, in Vienna, with a thesis on the existentialist philosophy of **Martin Heidegger**. Later, she worked under the influence of **Ludwig Wittgenstein** and stood for the ideas of personal boundaries, truth, philosophy of language, criticism of violence and anti-fascism from a female perspective, similar to other intellectuals of her generation.

The biographical film INGEBOG BACHMANN – JOURNEY INTO THE DESERT focuses on the personal and emotional life of the writer, who imbibed into her privacy the ideas of historical feminism about the integrity of a woman, as an individual for herself. The dramatic plot is especially based on her long-term love affair with the Swiss playwright and architect **Max Frisch** (1911-1991), a representative of expressionism and skepticism, who in his literary works questioned the moral dilemmas of the 20th century. Time spent with **Max Frisch** is intertwined with her later relationship with a younger partner, her companion in the desert, on a journey during which the poetess returns to herself. In one of the most beautiful scenes from this period of her life, a young companion in the midday heat recites to **Ingeborg** her own verses about the sun, the moon, the stars and existence.

Margarethe von Trotta uses a minimalist style of film narration, in which the main role is played by the atmosphere of the scene and the dialogues between **Ingeborg** and her colleagues and lovers. A special place in the film is occupied by the exclusivity and elegance of the plot setting and the personal style of the protagonist, impeccably dressed in high fashion creations, appropriate to her status as a literary star. The main role, which is unusual in a conventional film, is equally played by the personal feelings and the main character's self-questioning, as well as conversations about the emotions, frustrations and possibilities of coexistence of two talented protagonists who strive with all their heart to reconcile the challenges of their literary careers and aspirations for peace and inspiration with love and the need for a loved one. A film that will inspire you with the subtlety of the visual style and sensibility, as well as the unique performance of the leading Austrian actress **Vicky Krieps**, whose performance brings a whole range of feelings from tenderness and insecurity to defending one's independence in front of the dominant and masculine, but also intolerant **Frisch** (the outstanding **Ronald Zehrfeld**).

Ivana Kronja

ТРИ ХИЉАДЕ НУМЕРИСАНИХ ДЕЛОВА

THREE THOUSAND NUMBERED PIECES

АДАМ ЧАСИ

Мађарска, 2022, 93'

ÁDÁM CSÁSZI

Hungary, 2022, 93'

Младалачки бунтован и бескомпромисан, најновији филм критички ангажованог аутора **Адама Часија** (ЗЕМЉА ОЛУЈА, КРАТКИ СЕДАМ ДАНА, ДАНИ СЛАБОСТИ) изванредан је пример пост-драмског театарског приступа реализованог у медију играног филма. Заснован на позоришној представи "Мађарски Циганин" Немачког театра у Берлину, ТРИ ХИЉАДЕ НУМЕРИСАНИХ ДЕЛОВА користи систем дугих сцена-кадрова повезаних вођама камере и неочекиваном, у суштини нерепалном, монтажом, како би у петнаестак слика донео карактеристичне призоре из живота ромске мањине у Мађарској и Европи.

Филм чине лажно документарне исповести главних глумца и глумице, које говоре о типским ситуацијама злостављања, насиља и живота на маргини: породичном насиљу, инцесту, силовању, продаји и узимању дроге, крађи и модерној "трговини робљем", у којој и најближи могу да те продају за дрогу или дугове.

Ове потресне приче су, међутим, деконструисане у духу ироније, гротеске, моралног преиспитивања па и цинизма, са настојањем да освесте механизме расизма, као и "само-виктимизације" и профитирања од сажаљења других. Посебну пажњу **Часи** посвећује заоштреном приказивању симулације и блазираности унутар савремене уметности, кроз примере експлоатације етничких и друштвено маргиналних група која се примењује од стране медија, култура и галерија, чиме се само одржава постојеће стање неједнакости широм планете. Убивства, крв, насиље и избеглиштво у рату и миру истовремено фигурирају као делови декора и инсценације, али и као реалистични догађаји наше епохе: ова двојност оставља гледаоца дубоко упитаним над природом и моралом савременог човека.

Према је филм заснован на фикцији и игри професионалних, обучених глумца, оно што у њему највише плени јесте снага документа, директног исказа протагониста у камеру, жестина побуне и упечатљива комбинација позоришне сценографије и сирових исечака стварности, све до директног "преношења" трошне куће из циган-мале на позоришну сцену, као врхунца свеопштег цинизма и равнодушности. Упечатљива глума **Норберта Варге**, **Франциске Фаркас**, **Ромеа Папаија**, **Едмонда Олаха** и других у овом фуриозном и веома модерном остварењу оставиће вас без даха. Препознатљиви модни стил живих боја доприноси карактеризацији ликова и укупном реалистичном учинку читавог филма.

Ивана Кроња

Youthfully rebellious and uncompromising, the latest film by critically engaged author **Adam Csaszsi** (LAND OF STORMS, short films SEVEN DAYS, DAYS OF WEAKNESS) is an outstanding example of a post-dramatic theatrical approach realized in the medium of a feature film. Based on the theater play *Hungarian Gypsy* produced by Berlin Theater, THREE THOUSAND NUMBERED PIECES uses a system of long scene-frames connected by camera movements and unexpected, essentially unrealistic, editing, in order to bring characteristic scenes from the Roma minority life in Hungary and Europe.

The film consists of fake documentary confessions of the main actors and actresses, who talk about typical situations of abuse, violence and life on the margins: domestic violence, incest, rape, selling and taking drugs, theft and the modern "slave trade", in which even those closest to you can sell you for drugs or debts.

These poignant stories, however, are deconstructed in the spirit of irony, grotesqueness, moral questioning and even cynicism, with an effort to raise awareness of the racism mechanisms, as well as "self-victimization" and profiting from the charity. **Csaszsi** pays special attention to the sharpened depiction of simulation and blasé within contemporary art, through examples of the exploitation of ethnic and socially marginal groups applied by the media, curators and galleries, which only maintains the existing state of inequality across the planet. Murders, blood, violence and refugees in war and peace simultaneously figure as parts of decor and staging, but also as realistic events of our era: this duality leaves the viewer deeply questioning the nature and morality of modern man.

Although the film is based on fiction and the performance of professional, trained actors, what captivates the most in it is the strength of the document, the direct statement of the protagonist to the camera, the ferocity of the rebellion and the impressive combination of theatrical scenography and raw clips of reality, up to the direct "transmission" of a dilapidated house from gypsy neighborhood to the stage, as the pinnacle of general cynicism and indifference. The impressive acting of **Norbert Varga**, **Franciska Farkas**, **Romeo Papai**, **Edmond Olah** and others in this furious and very modern production will leave you breathless. The recognizable fashion style of vivid colors contributes to the characterization of the characters and the overall realistic effect of the entire film.

Ivana Kronja

ЦРВЕНО НЕБО

AFIRE

КРИСТИЈАН ПЕЦОЛД
Немачка, 2023, 102'

CHRISTIAN PETZOLD
Germany, 2023, 102'

Особени филмски стваралац, немачки редитељ **Кристијан Пецолд** (МОЈЕ СТАЊЕ, БАРБАРА, ТРАНЗИТ, УНДИНЕ) долази изнова пред палићку публику са својим најновијим остварењем ЦРВЕНО НЕБО. Овај филм одликује најпре одличан сценарио, фокусиран на главног јунака, Леона, који је и сам књижевник, а одмах затим и врло сигурна, економична режија, уз сјајно извођење читаве глумачке екипе, у коме се издвајају **Томас Шуберт** као Леон и **Паула Бер** као Нађа. Свакако треба похвалити и изванредну камеру **Ханса Фрома**, која дочарава прозраност и природност летњиковца, шуме, морске обале и градића поред Балтичког мора, који изненада бива захваћен најездом летњег пожара који спаљује све пред собом.

Посебну пажњу **Пецолд** посвећује психологији јунака и њиховим, донекле потиснутим, унутрашњим емоционалним световима и еротским жељама, од површног и сненог тамнопутог Феликса, уметника, сина власнице куће за одмор, преко пливача-спасиоца Давида, за кога се испоставља да је у неочекиваној љубавној вези, до увек трезвене, етичне и посвећене Нађе, студенткиње књижевности која преко лета продаје сладолед у оближњем месту и, коначно, Леона, неуротичног и дежмекастог младог писца који се својим упорним негодовањем и потребом за контролом у значајној мери издваја изван групе младих, која заједно борави у летњиковцу. Лик издавача-уредника Хелмута, који се овој скупини придружује у другом делу филма, у извођењу искусног, сигурног **Матијаса Бранта**, такође је изванредно оцртан у свој сложености приватне, рањиве и јавне стране успешног човека средњих година.

Попут вечито незадовољног Леона, безразлично огорченог на свако уживање и радост других, природа се, пак, оправдано буни и подиже своје силе против човека и његове деструкције. Док јунаци разглабају своје приватне односе, пожар се неконтролисано шири ка насељу, са смртоносном претњом. Пожари у филму, природна непогода пред којом је човек готово немоћан, могу се разумети и на нивоу политичке метафоре, као опомена за Европу и свет на последице глобалне еколошке кризе и ратних разарања.

Пецолд је ипак понајвише заинтересован за детаљно портретисање стваралачке кризе младог мушкарца, сувише опседнутог сопственим егом и несигурностима, користећи прилику да упути своју ауторску повету лепој књижевности у лошим временима: драматичан расплет, који нико није очекивао, ће подстаћи и самог Леона на уметничко и лично сазревање и суочење са собом, у коме нико од јунака више неће бити исти.

Ивана Кроња

Personal filmmaker, German director **Christian Petzold** (THE STATE I AM IN, BARBARA, TRANSIT, UNDINE) comes again to the Palić audience with his latest work AFIRE. This film is characterized first of all by an excellent script, focused on the main character, Leon who is a writer, and secondly by a very firm, economical direction, and by the great performance of the entire cast, in which **Thomas Schubert** as Leon and **Paula Beer** as Nadia stand out. **Hans Fromm's** extraordinary camerawork, which evokes the airiness and naturalness of the summer house, the forest, the seashore and the small town by the Baltic Sea, which is suddenly engulfed by a summer fire that burns everything in its way, should certainly be praised.

Petzold pays special attention to the psychology of the heroes and their somewhat repressed inner emotional worlds and erotic longings, starting with the superficial and dreamy dark-skinned Felix, the artist, the son of the vacation house owner, the lifeguard swimmer David, who turns out to be in an unexpected love relationship, the always sober, ethical and dedicated Nadia, a literature student who sells ice cream during the summer in a nearby town, and finally Leon, a neurotic and stubborn young writer who, with his persistent resentment and need for control, significantly stands out from the group of young people, who together he lives in a summer house. The character of the publisher-editor Helmut, who joins this group in the second part of the film, performed by the experienced, confident **Matthias Brant**, is also wonderfully outlined with all the complexity of the private, vulnerable and public side of a successful middle-aged man.

Like the eternally dissatisfied Leon, unreasonably indignant at every enjoyment of others, nature, on the other hand, justifiably revolts and raises its forces against man and his destruction. While the heroes discuss their private relationships, the fire spreads uncontrollably towards the settlement, with a deadly threat. The fires in the film, a natural disaster in front of which man is almost powerless, can also be understood at the level of a political metaphor, as a warning for Europe and the world about the consequences of the global ecological crisis and the war destructions.

However, **Petzold** is mostly interested in the detailed portrayal of the creative crisis the young man experiences, too obsessed with his own ego and insecurities, using the opportunity to send his author's dedication to the beautiful literature in bad times: a dramatic outcome no one expected, will encourage Leon to artistic and personal maturing, in which none of the heroes will be the same again.

Ivana Kronja

ЗЕМЉА КРАТКИХ РЕЧЕНИЦА

THE LAND OF SHORT SENTENCES

ХЕЛА ЈОФ
Данска, 2023, 106'

HELLA JOOF
Denmark, 2023, 106'

Шармантна, повремено урнебесна данска комедија, са елементима fine друштвене сатире на тему данашње Северне Европе, ЗЕМЉА КРАТКИХ РЕЧЕНИЦА "краљице комедије" **Хеле Јоф** заснована је на бестселеру **Стине Пилгард**. Филм приказује младу, расно мешовиту породицу учитеља Размуса (**Томас Хван**), кинеског порекла, његове супруге Мери, Данкиње, и сина, која се, ради његовог новог запослења у Народној гимназији досељава у мало место Велинг у Западном Јутланду. Независног духа, британског језика и изразите лепоте, главна јунакиња Мери – упечатљива и врло смешна **Софи Торп** – мисли да се ослободила свих проблема када њен синчић, кога родитељи зову Му, довољно порасте да може да иде у јаслице. Невоље за њу, међутим, тек почињу, када бива присиљена да се прилагоди необичајним правилима комуникације и понашања у Велингу.

Градић, на име, функционише као нео-хипи комуна, у којој се све дели, па чак и право на сопствену приватност. Доминација управнице, убеђене да ради за опште добро, веома наликује управо на класичне патријархалне породичне односе између снаје и свекрве, старије жене која, у овом случају, несвесна своје ауторитарности, брине о читавој заједници.

Политичка коректност, прећуткивање сексуалности и декор еколошке бриге за климу или уљудних протеста против диктатура у далеком свету само су неки од дуплих стандарда који се за оштроумну Мери показују као неефикасни и заморни. Веома је љута и не успева да стекне много пријатеља. Повремено, ситуација наликује на идеалистичку диктатуру ЖЕНА ИЗ СТЕПФОРДА, радикалних авангардних кружока или модних магазина, који не признају дебљину, нездраву храну или алкохол.

Двоје супружника, узajамно или са другима, повремено воде комичне лингвистичке расправе о изговору и дужини појединих речи, које алудирају на данашње идентитетске политике и идеолошке полемике о језику. У настојању да се прилагоди, Мери узима бизарне часове вожње, одлази на састанке младих мајки и на крају упада у низ комичних авантура. Она пристаје и на ангажман у локалном гласилу, у рубрици за савете – које ће зачинити сопственим погледом на свет. Након бројних неспоразума, љубав и пријатељство побеђују сва искушења.

Ивана Кроња

A charming, occasionally hilarious Danish comedy, with elements of fine social satire on the subject of today's Northern Europe, THE LAND OF SHORT SENTENCES by "queen of comedy" **Hella Joof** is based on the bestseller by **Stine Pilgaard**. The film shows the young, racially mixed family of the teacher Rasmus (**Thomas Hwan**), of Chinese origin, his wife Mary, a Dane, and their son, who, because of his new job at the National High School, moves to the small town of Welling in West Jutland. Free spirited, sharp-tongued and strikingly beautiful, main character Mary – the remarkable and very funny **Sofie Torp** – thinks she has gotten rid of all her problems when her little son, whom her parents call Moo, is old enough to go to nursery school. The trouble for her, however, is just beginning, when she is forced to adapt to the unusual rules of communication and behavior in Welling.

This small town, in fact, functions as a neo-hippie commune, in which everything is shared – even the right to one's own privacy. The dominance of the manageress, convinced that she works for the common good, closely resembles the classic patriarchal family relations between daughters-in-law and mothers-in-law, and in this case we have an older woman who, unaware of her authoritarianism, takes care of the entire community.

Political correctness, the silencing of sexuality, and the decor of environmental concern for the climate or polite protests against dictatorships in a distant world are just some of the double standards that prove to be ineffective and tiresome for the shrewd Mary. She is very angry and doesn't manage to make many friends. At times, the situation resembles the idealistic dictatorship of "Stepford Wives", radical avant-garde circles or fashion magazines, which do not recognize obesity, junk food or alcohol.

The two spouses, with each other or with others, occasionally have comical linguistic discussions about the pronunciation and length of certain words, which allude to today's identity politics and ideological polemics about language. In an effort to fit in, Mary takes bizarre driving lessons, goes to meetings of young mothers and ends up having a series of comical adventures. She also agrees to work in a local newspaper, in the advice section - which she will spice up with her own view of the world. After numerous misunderstandings, love and friendship overcome all temptations.

Ivana Kronja

ПРЕЕКСПОНИРАНО THINGS UNSAID

ЕЛЕОНОРА ВЕНИНОВА
Северна Македонија, Србија, 2022, 95'

ELEONORA VENINOVA
North Macedonia, Serbia, 2022, 95'

Супериорно продуцирана и визуелно обликована савремена драма ПРЕЕКСПОНИРАНО дебитанткиње **Елеоноре Венинове** придружује се актуелној струји македонског и постјугословенског филма у анализи стања индивидуе у данашње време из женске перспективе. Изванредну фотографију потписује **Лев Предан Коварски**, док је сценеграф **Срђан Митровић**.

Тема чежње за традиционалном патријархалном породицом, у којој се животи родитеља у првом реду реализују кроз потомство, пригушена је и неизречена у суптилној, а ипак у суштини узнемирујућој драми о добростојећем брачном пару средњих година без деце, коме се у кући изван града, у пријатном природном окружењу, самовољно придружује млада рођака, тинејџерка која треба да напуни осамнаест година. Девојка је у сукобу са својим родитељима, нарочито са мајком, и чезне за више поштовања за сопствену личност, за спонтаним односима и блискошћу.

Главна јунакиња приче, Ана, у тумачењу истакнуте регионалне глумице **Камке Тоциновски**, звезде новијих остварења **Милча Манчевског** ВРБА (2019) и КАЈМАК (2022), у овом филму реализована је као уметница фотографије, која припрема ауторску изложбу црно-белих и соларизованих фотографија, у својерсној постмодернистичкој интерпретацији уметничког наслеђа авангарде. У једном тренутку, она и сама постаје сликана као једна од њених фотографија, овог пута од стране камере, погледа самог филма. Али њен унутарњи осећај сопствене женствености пати од отуђености спрема било какве идеје мајчинства, чак ни према псу кога одбија да усвоји. Разлог томе су, још једном неизречене, трауме из прошлости.

Узајамна сумња и нелагодност брачних партнера расту током летњих излета и материјално ушукане свакодневице, коју тек сасала девојка Маја (**Сара Климоска**) озбиљно уздрма својим присуством. Породичне свађе појачавају се када супруг Филип, кога слојебито и сугестивно тумачи **Благој Веселинов**, открива Анину тајну. Како су обоје присиљени на то да се суоче са собом, и њихов однос се мења. Мораће много тога да признају једно другом.

Схватање природе, њених звукова и сенки, као уточишта у коме се могу разрешити све људске дилеме и слабости, веома је наглашена у филму. Атмосферичну и елегичну филмску музику креирала је **Линдзи Рајт**. Природно и ненаметљиво, у пригушеним тоновима, камера слика и људска лица и унутарње просторе куће, заокружујући слику жељеног јединства човека, његових емоција и природе.

Ивана Кроња

The superiorly produced and visually designed contemporary drama THINGS UNSAID by the debutante **Eleonora Veninova** joins the current stream of Macedonian and post-Yugoslav film in the analysis of the state of the individual today from a female perspective. The outstanding director of photography is by **Lev Predan Kowarski**, while the art director is **Srdan Mitrović**.

The theme of longing for the traditional patriarchal family, in which the parents' lives are carried out primarily through their offspring, is muted and unspoken in the subtle, yet fundamentally disturbing drama about a well-off middle-aged childless couple accompanied with a young cousin, a teenager who is about to turn eighteen, in a house outside the city, in a pleasant natural environment. The girl is in conflict with her parents, especially her mother, and longs for more respect for her own personality, for a spontaneous relationships and closeness.

The main character of the story, Ana, played by prominent regional actress **Kamka Tocinowska**, the star of **Milcho Manchevski's** recent works WILLOW (2019) and KAYMAK (2022), in this film is a photography artist, who prepares an exhibition of black-and-white and solarized photographs, in a postmodernist interpretation of the artistic heritage of the avant-garde. At one point, she herself becomes photographed in the manner of one of her photographs, this time by the gaze of the film itself. But her inner sense of her own femininity suffers from alienation of any feeling of motherhood, not even for the dog she refuses to adopt. The reason for this is, once again, unspoken trauma from the past.

The mutual suspicion and uneasiness of the married couples grow during summer trips and the materially crammed everyday life, which is seriously shaken by the presence of the teen Maya (**Sara Klimoska**). Family quarrels intensify when husband Filip, played in layers and suggestively by **Blagoj Veselinov**, discovers Ana's secret. As they are both forced to face themselves, their relationship changes as well. They will have to admit a lot to each other.

The understanding of nature, its sounds and shadows, as a refuge in which all human dilemmas and weaknesses can be resolved, is highly emphasized in the film. The atmospheric and elegiac soundtrack was created by **Lindsay Wright**. Naturally and unobtrusively, in muted tones, the camera pictures both human faces and the interior of the house, rounding off the picture of the desired unity of man, his emotions and nature.

Ivana Kronja

СЕСТРЕ

ЛИНДА ОЛТЕ
Летонија, 2022, 104'

LINDA OLTE
Latvia, 2022, 104'

Фасцинантна драма **Линде Олте** о одрастању 13-годишње тинејџерке Анастасије и њене млађе сестре Дијане у дому за небринуту децу у Летонији, спаја најактуелнија сазнања из психологије дисфункционалних породица са снажним изразом социјално ангажованог филма. Лепршавост и свежина филмске форме, укоренење у чврстом реализму амбијента, друштвених односа и понашања протагониста, уз монтажну динамику остављају непоновљиви утисак стварности. Мотив у кавезе затворених паса симболизује и суштинска осећања одбачене и ускраћене деце, препуштене недовољно стабилној нези текућих социјалних служби, у ишчекивању неизвесне будућности.

Две сестре имају дијаметрално супротан однос према могућности усвајања: док млађа испољава огромну жељу да се допадне породици која је за њих заинтересована, чак и по цену да се одрекне себе, старија, управо зашла у тинејџерске године, пуна је гнева и бунта, огорченог протеста и презира према свету "нормалних". Филм изванредно дочарава типичну ситуацију детета које замењује улоге са емотивно и социјално запушеном, и стога немуштом и неодговорном мајком: Анастасија очајнички чезне за мајчинском фигуром, обилази је, оправдава па и купује њену пажњу, набављајући новац путем ситне делинквенције. Да ли је долазак имућне америчке породице, чији је отац и сам одрастао у дому, довољан за остварење девојичиних жеља? Која је цена њене слободе?

Ивана Кроња

СВАКОДНЕВНИ ПРОПУСТИ ORDINARY FAILURES

КРИСТИНА ГРОСАН
Чешка, Мађарска, Словачка, Италија, 2022, 85'

CRISTINA GROSAN
Czech Republic, Hungary, Slovakia, Italy, 2022, 85'

Атрактивна чешка сатирична драма СВАКОДНЕВНИ ПРОПУСТИ **Кристине Гросан**, прича је о три јунакиње различитих генерација "на рубу нервног слома", са елементима научно-фантастичне апокалипсе у знаку галопирајуће технологије која надилази човека, природних катастрофа које разарају градове, робота и вештачке интелигенције. Френетичан ритам филма, брзи и оштри резиви, бизарни и извештачени пословни ритуали и рођенданске прославе стављају јунакиње, посебно Хану, онедавно удовицу коју терају у превремену пензију, у осећања хаоса и безизлазности. Док се стара времена завршавају, ново доба неизвесности и промењене психологије деце и тинејџера запоседа животе Хане, тинејџерке Терезе отуђене од родитеља и младе мајке Силве. Како ће ове три јунакиње успети да доведу у ред сопствене животе у свету који се распада?

Ивана Кроња

SISTERS

Linda Olte's fascinating drama about the growing up of 13-year-old teenager Anastasia and her younger sister Diana in a home for neglected children in Latvia combines the most current findings from the psychology of dysfunctional families with a powerful expression of socially engaged film. The airiness and freshness of the film form, rooted in the solid realism of the environment, social relations and behavior of the protagonists, along with editing dynamics, leave an unrepeatably impression of reality. The motif of caged dogs also symbolizes the essential feelings of rejected and deprived children, left to the insufficiently stable care of current social services, in anticipation of an uncertain future.

The two sisters have a diametrically opposite attitude towards the possibility of adoption: while the younger one shows a huge desire to please a family that is interested in them, even at the cost of giving up herself, the older one, who has just entered her teenage years, is full of anger and rebellion, bitter protest and disdain for the world of "normals". The film perfectly depicts the typical situation of a child who switches roles with an emotionally and socially neglected, and therefore unlovable and irresponsible mother: Anastasia desperately longs for a mother figure, visits her, makes excuses and even buys her attention, acquiring money through petty delinquency. Is the arrival of a wealthy American family, whose father himself grew up in a home for neglected children, enough to make the girl's wishes come true? What is the price of her freedom?

Ivana Kronja

An attractive Czech satirical drama ORDINARY FAILURES by **Cristina Grosan**, is the story of three heroines of different generations "on the verge of a nervous breakdown", with elements of a sci-fi apocalypse in the form of galloping technology that surpasses man, natural disasters that destroy cities, robots and artificial intelligence. The film's frenetic rhythm, fast and sharp cuts, bizarre and artificial business rituals and birthday celebrations put the heroines, especially Hana, a recent widow who is being forced into early retirement, into feelings of chaos and hopelessness. While the old times are coming to an end, a new age of uncertainty and the shifted psychology of children and teenagers take over the lives of Hana, the estranged teenager Teresa and the young mother Silva. How will these three manage to arrange their own lives in a world that is falling apart?

Ivana Kronja

МОЋ

POWER

МАЋАШ ПРИКЛЕР

Словачка, Мађарска, Чешка, 2023,
88'

MÁTYÁS PRIKLER

Slovakia, Hungary, Czech Republic, 2023,
88'

У филму МОЋ словачког редитеља **Мањаша Приклера**, политички трилер укршта се са породичном драмом тајног полицијског агента, који не жели да тек тако заташка ненамерно убиство извршено од стране једног од моћника: смрт младића који је као помоћник без заштитног одела страдао током неформалног лова на граници, оставивши за собом сестру близнакињу и несрећне родитеље. Основу заплетта чини, пре свега, борба за ресурсе као циљ и средство политичког развоја, како то дефинише министар Бергер, некадашњи професор, хидролог, еколошки филозоф и носећи кандидат на предстојећим изборима. Ледена зима симбол је хладноће у међуљудским односима и бескрупулозног цинизма богатих, који право становника на приступ бесплатној води, истину и правду сматрају сувишним. Интимистички приступ камере и сведена гама боја у филмској слици одражавају, пак, неизговорену потребу јунака за нежношћу, коју исказује само агентов малени син. Напетост радње грађена је сложеним, растућим заплетом, суровом политичком игром и трагичком кривицом протагониста као и убедљивом, тужном музиком преминуле композиторке, **Софије Талер**.

Ивана Кроња

In the film POWER by the Slovak director **Mátyás Prikler**, a political thriller is intersected with the family drama of an undercover police agent, who does not want to simply cover up an accidental murder committed by a powerful man: the death of a young man who died as an assistant without a protective suit during an informal hunt on the border, leaving behind a twin sister and devastated parents. The base of the plot is the struggle for resources as the goal and means of political development, as defined by Minister Berger, a former professor, hydrologist, environmental philosopher and leading candidate in the upcoming elections. The icy winter is a symbol of the coldness in interpersonal relations and the unscrupulous cynicism of the rich, who consider the residents' right to access free water, truth and justice superfluous. The intimate approach of the camera and the reduced gamut of colors in the film image reflect, in turn, the hero's unspoken need for tenderness, which is expressed only by the agent's little son. The tension of the storyline is built by the complex, growing plot, the cruel political game and the tragic guilt of the protagonists, as well as the compelling, sad music of the late composer, **Zsófia Tallér**.

Ivana Kronja

ВОЛИ ПОЛАКО

SLOW

МАРИЈА КАВТАРАДЗЕ

Литванија, Шпанија, Шведска, 2023,
108'

MARIJA KAVTARADZE

Lithuania, Spain, Sweden, 2023,
108'

Елена, савремена плесачица и учитељица плеса за децу и младе, укључујући и оне са посебним потребама, центар је универзума литванског филма ВОЛИ ПОЛАКО **Марије Кавтарадзе**, остварења ненаметљивог стила и изузетне атмосфере, које обликује присношћу вербалне и невербалне комуникације. Филм третира тему тела и телесности, укључујући и људска чула, на неубичајен, не-експлоататорски и веома афирмативан начин. Призори вођења љубави дати су такође неагресивно, лагано и са много нежности. Женска тела у филму изабрана су према критеријуму природности: она су обла, не нужно витка, покретљива и топла. Док сама учитељица има тешкоћу да се озбиљно веже за неког партнера, знаковни тумач Довидас, чији је рођени брат глув, успоставља са њом срдечно пријатељство, надајући се још нечем, на начин који, како сам каже, још увек не може да одреди. Њихова веза се успорено креће у подручју интимног и немуштог, али доста искреног односа двоје добрих, премда узајамно различитих људи. ВОЛИ ПОЛАКО одликују зрела камера и режија, као и текстуром и атмосфером богати призори извођења поп-музике и модерног плеса који изводи Елена, односно њени ученици.

Ивана Кроња

Elena, a contemporary dancer and dance teacher for children and young people, including those with special needs, is the center of the universe for the Lithuanian film SLOW by **Marija Kavtaradze** – an achievement of an unobtrusive style and exceptional atmosphere, which abounds in the intimacy of verbal and non-verbal communication. The film treats the subject of the body and physicality, including the human senses, in an unusual, non-exploitative and very affirming way. Love-making scenes are also given non-aggressively, lightly and with a lot of tenderness. The female bodies in the film were chosen according to the criterion of naturalness: they are round, not necessarily slender, fluid and warm. While the teacher herself has difficulty forming a serious bond with a partner, a sign language interpreter Dovidas, whose own brother is deaf, establishes a cordial friendship with her, hoping for something more, but something, as he says, he still cannot determine. Their relationship moves slowly through the intimate and silent, but quite sincere relationship between two good, although different people. SLOW is characterized by a mature camera and direction, as well as scenes rich in texture and atmosphere of pop music performance and modern dance performed by Elena and her students.

Ivana Kronja

ХЛАДАН ПОПУТ МЕРМЕРА

COLD AS MARBLE

АСИФ РУСТАМОВ

Азербејџан, Француска, 2022,
88'

ASIF RUSTAMOV

Azerbaijan, France, 2022,
88'

ХЛАДНО ПОПУТ МЕРМЕРА азербејџанског сценаристе и редитеља **Асифа Рустамова** (Низ реку) је реалистична савремена драма са неочекиваним расплетом, концентрисана на три главна лика: пасивног сина који има кризу одрастања (**Елшен Есгеров**), његову партнерку, удату за богатог бизнисмена (**Натаван Абасли**), и оца повратника из затвора (**Гурбан Исмаилов**, награда за најбољег глумца на фестивалу у Талину 2022.), који не жали много због своје мрачне прошлости. Уводне сцене сугеришу раскид између традиционалног и модерног света, будући да је атрактивна млада јунакиња водич у кући спомен-музеју истакнутог лекара и филантропа из прошлости, коју обилазе школска деца, где се и тајно састаје са сином, сликаром који ради као гравер портрета у мермеру на локалном гробљу, прижељкујући уметничку славу. Изненадни долазак оца убице из затвора уноси нови немир у синовљев живот: принуђен је да се прилагођава циничној и пакосној очевој нарави, коју његова љубавница одлично разуме. Убрзаним током, догађаји иду у правцу трагедије која имитира прошлост. Сугестивна глума убедљиво вођених протагониста одражава тензију застрашујуће блискости између обичне свакодневице, страсти и укуса злочина све до краја ове психолошки и етички проницљиве, бизарне приче. Изванредну камеру **Адила Абасова** и **Октаја Намазова** одликује добар осећај за крупни план и локалне детаље.

Ивана Кроња

COLD AS A MARBLE by Azerbaijani screenwriter and director **Asif Rustamov** (DOWN THE RIVER) is a realistic contemporary drama with an unexpected outcome, focused on three main characters: a passive son who has a growing-up crisis (**Elshan Asgarov**), his partner, married to a rich businessman (**Natavan Abbasli**), and the father of a returnee from prison (**Gurban Ismayilov**, award for the Best Actor at the 2022 Tallinn Festival), who doesn't regret much about his dark past. The opening scenes suggest a break between the traditional and modern worlds, as the attractive young heroine is a guide in the memorial house of a prominent doctor and philanthropist from the past, visited by school children, where she secretly meets the son, a painter who works as a marble portrait engraver at the local cemetery, waiting for artistic glory. The sudden arrival of the father the murderer from prison brings new unrest into the son's life: he is forced to adapt to his father's cynical and vicious nature, which his lover understands very well. In an accelerated course, events move in the direction of a tragedy that imitates the past. The evocative acting of convincingly driven protagonists reflects the tension of terrifying closeness between ordinary everyday life, passion and the taste of crime until the end of this psychologically and ethically insightful, bizarre story. **Oktaý Namazov's and Adil Abbasov's** outstanding camerawork is characterized by a good sense of close-up and local details.

Ivana Kronja

Мозаици мисли и идеја

Данас, када се филмски фестивали боре за опстанак, Палићу желим да задржи своју атмосферу, да увек окупља велику заједницу филмских стваралаца и да има пуне сале на пројекцијама

Након прошлогодишњег дебија у улози селекторке програма "Паралеле и судари", на задовољство Фестивала и публике, **Јулија Синкевич** је са нама и на јубиларном издању. Подсећамо, **Јулија** је филмски продуцент, селектор, консултант, суоснивач и члан Надзорног одбора Украјинске филмске академије, члан Надзорног одбора Украјинског института, члан Европске филмске академије, и радила је као генерални продуцент Међународног филмског фестивала у Одеси.

Након прошлогодишњег искуства, са каквим мислима и осећањима стижете на Палићки фестивал 2023?

Срећна сам што сам опет ту. Научила сам много о самом Фестивалу, његовом профилу и вајбу. То је Фестивал са дивном публиком, видела сам много дирљивих реакција људи које занима источноевропски филм, али и оних који о филму не знају пуно, али долазе на Фестивал и то је оно што Палић чини посебним и чини га прозором у овај део светске кинематографије. Сигурна сам да ће ове године бити још узбудљивије и да ће доћи врло талентовни аутори из региона.

Шта карактерише вашу овогодишњу селекцију?

Покушала сам да одаберем филмове који ће представити различите теме и стилове, мозаике мисли и идеја које су филмски ствароци креирали у 2022-2023. години. Међутим, постоји неколико тема које су заједничке неким филмовима: однос родитеља и деце, истраживање осећаја кривице, дубински приказ портрета скривених делова људских душа, живот у заједници, утицај модерне технологије на наше животе у будућности. Радује ме што има много редитељи у селекцији.

По вашем мишљењу, који филмови ће бити најузбудљивији публици?

Мислим да овај програм најбоље функционише као целина и да један филм допуњује други или приказује потпуно другачији угао исте теме. Није фер да издајам неке наслове, о најбољима ће одлучити жири, мада, наравно, имам своје фаворите.

Палићки филмски фестивал ове године слави 30. рођендан. Да ли имате рођенданске жеље за наш Фестивал и на чему би требало да радимо наредних година?

Данас, када се филмски фестивали боре за опстанак, Палићу желим да задржи своју атмосферу, да увек окупља велику заједницу филмских стваралаца и да има пуне сале на пројекцијама, јер је филмска уметност моћан део наших живота. Дуго нам живео Фестивал европског филма на Палићу!

Јелена Кнежевић

Mosaics of thoughts and ideas

Today, when film festivals are fighting for survival, I want Palić to keep its atmosphere, to always gather a large community of filmmakers and to have full screening halls

After last year's debut as a selector of the program "Parallels and Encounters", to the satisfaction of the Festival and the audience, **Julia Sinkevych** is with us for the jubilee edition. Let us remind you, **Julia** is a film producer, selector, consultant, co-founder and member of the Supervisory Board of the Ukrainian Film Academy, member of the Supervisory Board of the Ukrainian Institute, member of the European Film Academy, and worked as the general producer of the International Film Festival in Odessa.

After last years' experience, what are your thoughts and feelings upon returning to the Palić Festival 2023?

I'm happy to be here again. I learned a lot about the Festival itself, its profile and vibe. It's a Festival with a wonderful audience, I saw a lot of touching reactions from people who are interested in Eastern European film, but also from those who don't know much about film, yet come to the Festival, and that's what makes Palić special and what makes it a window into this part of world cinematography. I am sure that this year will be even more exciting and that very talented authors from the region will come.

What distinguishes your selection this year?

I tried to choose films that will present different themes and styles, mosaics of thoughts and ideas created by filmmakers in years 2022 and 2023. However, there are several themes that are common to some films: the relationship between parents and children, exploration of guilt, an in-depth portrait of the hidden parts of human souls, community life, the impact of modern technology on our lives in the future. I am glad that there are many female directors in the selection.

Which films do you think will be the most exciting for the audience?

I think this program works best as a whole, with one film complementing another or showing a completely different angle on the same subject. It is not fair to single out some titles, the jury will decide the best, although, of course, I have my favourites.

The Palić Film Festival is celebrating its 30th birthday this year. Do you have any birthday wishes for our Festival and thoughts on what we should work on in the upcoming years?

Today, when film festivals are fighting for survival, I want Palić to keep its atmosphere, to always gather a large community of filmmakers and to have full screening halls, because film art is a powerful part of our lives. Long live the European Film Festival in Palić!

Jelena Knežević

ИНТЕРВЈУ: АСИФ РУСТАМОВ, РЕДИТЕЉ И КОСЦЕНАРИСТА ФИЛМА ХЛАДАН ПОПУТ МЕРМЕРА

Често постајемо као наши родитељи

Филм је путовање и важно је да на том путу не изгубите публику

Из Азербејџана нам стиже занимљива психолошка драма, са елементима комедије и трилера, ХЛАДАН ПОПУТ МЕРМЕРА, једног од најбољих редитеља млађе генерације у тој земљи **Асифа Рустамова**. Главни ликови су: син сликар, отац који је убио синовљеву мајку и изненада излази из затвора, и синовљева девојка, кустошкиња у музеју. Након успешне премијере на фестивалу у Талину и пројекција на бројним значајним фестивалима широм света, **Асиф Рустамов** са својим филмом стиже на Фестивал европског филма на Палићу.

Ваш унак, сликар, воли да мисли да је бољи од свог оца, али заправо лаже себе. Да ли је то била ваша главна идеја, да снимите филм о томе да врло често постајемо као наши родитељи и да се историја понавља? Управо тако. Често се заваравамо и поричемо сопствене гене, али људска природа је хармонична. Ја сам фаталиста и верујем у предодреденост, чак и када су обичне ствари у питању.

Од трагикомедије преко драме до трилера. Да ли вам је било узбудљиво ово путовање кроз жанрове?

Мој косценариста Роелоф-Јан Миннебу и ја смо концепирали структуру у оквиру које се филм развија у корацима. На пример, на почетку можете да помислите да је реч о љубавној причи из прошлог века, али онда видите мобилни телефон у кадру и схватате да се радња дешава у музеју, а не у кући, да је она удата, а ту је са љубавником. И тако до краја, нове информације гледаоцу стижу све време трајања филма, окупирају његову пажњу и не дају му да се опусти. Волим када публици није досадно. Филм је путовање и важно је да на том путу не изгубите публику.

Ваши ликови су фасцинантни, интригантни, и отац и син и девојка, чак и мајка, иако је не видимо. У креирању ког лика сте највише уживали? Тешко ми је као аутору да говорим о ликовима као интересантним или не. Али ако покушам, рецимо да је лик оца узимао више времена и енергије. Било је важно да пронађемо шта је његова истина. Његове реплике су најбоље написане. Било нам је битно да створимо његов паралелни свет у коме ће му гледаоци веровати и још важније: волети га!

Каква је кинематографија у Азербејџану у овом тренутку?

Ове године азербејџанска кинематографија обележава 125 година, а најстарији филмски студио један век. Али нажалост, ово није најбоље време за филм. Можемо рећи да смо у периоду транзиције. Основана је нова филмска агенција која ће заменити рад филмског одељења Министарства културе, јединог финансијера седме уметности у Азербејџану. Биће добро када све то крене, али бирократији се не жури. У међувремену стало се са финансирањем филмова. ХЛАДАН ПОПУТ МЕРМЕРА је последњи филм који је добио подршку министарства. Али верујем у младе, они су пуни енергије и спремни да се боре за своје филмове, па и без помоћи државе.

Јелена Кнежевић

INTERVIEW: **ASIF RUSTAMOV**, DIRECTOR AND CO-WRITER OF THE FILM COLD AS MARBLE

We often become our parents

Film is a journey and it's important not to lose your audience along the way

From Azerbaijan comes an interesting psychological drama, with elements of comedy and thriller, COLD AS MARBLE, by one of the best directors of the younger generation in that country, **Asif Rustamov**. The main characters are: a painter son, a father who killed his son's mother and is suddenly released from prison, and his son's girlfriend, a museum curator. After a successful premiere at the festival in Tallinn and screenings at numerous important festivals around the world, **Asif Rustamov** is coming to the Palić European Film Festival with his film.

Your hero, a painter, likes to think he's better than his father, but he's actually lying to himself. Was that your main idea, to make a film about how we often become like our parents and how history repeats itself?

Exactly. We often deceive ourselves and deny our own genes, but human nature is harmonious. I am a fatalist and believe in predestination, even when it comes to ordinary things.

From tragicomedy, then drama, to thriller. Did you find this journey through genres exciting?

My co-writer Roelof Jan Minneboo and I conceived the structure within which the film develops in steps. For example, at the beginning you may think that it is a love story from the last century, but then you see a mobile phone in the frame and realize that the action takes place in a museum, not in a house, that she is married, but that she is currently with her lover. And so until the end, new information comes to the viewer throughout the duration of the film, occupying his attention and not letting him relax. I like it when the audience isn't bored. Film is a journey and it's important not to lose your audience along the way.

Your characters are fascinating, intriguing, both father and son and girlfriend, even the mother, although we don't see her. Which character did you enjoy creating the most?

It's hard for me as an author to talk about characters as interesting or not. But if I really try, I guess I could say the father character took more time and energy. It was important to find out what his truth was. His lines are the best written ones. It was important for us to create his parallel world in which viewers will trust him and more importantly: love him!

How is the cinematography in Azerbaijan at the moment?

This year, Azerbaijani cinematography celebrates 125 years, and the oldest film studio celebrates its century. But unfortunately, this is not the best time of our cinematography. We can say that we are in a period of transition. A new film agency was established to replace the work of the film department of the Ministry of Culture, the sole financier of the seventh art in Azerbaijan. It will be good when it all starts, but the bureaucracy is in no hurry. In the meantime, film financing stopped. COLD AS MARBLE is the last film to receive the support of the Ministry. But I believe in young people, they are full of energy and ready to fight for their films, even without the help of the state.

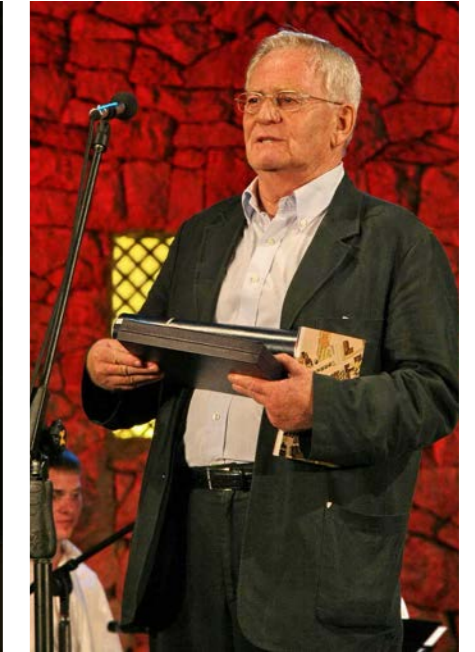
Jelena Knežević

КЕН ЛОУЧ

КЕН РУСЕЛ

МИШТВАН САБО

ИЛИЈА ТАТИЋ, КРИСТИЈАН МУНЂИЉ, МИРОСЛАВ МОГОРОВИЋ И НИКОЛАЈ НИКИТИН

МАРИОН ДОРИНГ, НИКОЛАЈ НИКИТИН И ЏИМ ШЕРИДАН

ИЛИЈА ТАТИЋ, БРАЈАН КОКС СА СУПРУГОМ И НИЛ ЈАНГ

МИРА ФУРЛАН БИЛА ЈЕ ПРЕДСЕДНИЦА ЖИРИЈА

СКИЦА ЗА ПОРТРЕТ: РАДОСЛАВ ЗЕЛЕНОВИЋ, ДИРЕКТОР ФЕСТИВАЛА

Опасно је запамтити живот по ризицима које ниси прихватио

Од четврте деценије Фестивала европског филма Палић очекујем и да ће неки нови људи, који су уз нас стасавали, преузети фестивал знајући и осећајући из нашег искуства да се и најтежи проблеми могу решити ако сте посвећени послу и на услузи филмској уметности

ТАТЈАНА ЊЕЖИЋ

Не постоји ништа слично, измишљено у људској цивилизацији, што може да отелотвори живот, да га отргне од забораве, као филмска слика. Филм је магија саздана од реалности. И талента - речи су **Радослава Зеленовића**, директора Фестивала.

Уз **Блажу Перовића** и одабрану екипу - сад већ далеке, или можда за неке и не тако далеке, јер време уме да буде релативна категорија - ударио је камен темељац данас угледном, награђиваном, реномираном Фестивалу европског филма Палић.

Зелени или **Рале**, како га пријатељи неретко зову, човек је за ког би се жаргонски рекло - најмање три у један. Бацимо ли само један швенк, и то овлаш, на његов професионални пут искрсава у видокругу као уредник филмског програма ТВ Београд (1979-1992), претходно уредник филмског програма Дома омладине (од дипломирања 1971.), потом први човек Југословенске кинотеке до 2016, затим (2017-2020) управник и оснивач Аудио-визуелног архива и центра за дигитализацију САНУ... Уз то ангажовање у раду разних фестивала. И, у најкраћем, све чега се дохватио радио је свесрдно, предано, углавном смирено шта год да се дешавало, а дешавало се, и, ком право, ком криво, врло успешно.

Можда би мој живот без бављења филмом био грешка

Рођен 1948. у Косовској Митровици, како хроничари бележе, завршио је основну школу у Косову Пољу, гимназију у Пећи и Приштини, дипломирао 1971. на Филолошком факултету у Београду.

"Чарлин је био јунак мог детињства, а моје прво бављење филмом јесте искуство са болним последицама", казао је у разговору 2014. када је добио француски Орден уметности и књижевности у рангу витеза.

Присећајући се детињства, између осталог, прича:

"Ето, у мом Косову Пољу није било клавира па сам свирао хармонику (смех). А паде ми на памет детаљ о ком никад нисам причао. Можда би стварно мој живот без бављења филмом био грешка. Дакле, био сам можда други, трећи разред основне школе. У то време 'Политикин забавник' је био часопис број један, а ја сам исецао стрипове, односно слике, цртеже и лепо их гумарабиком једну испод друге на траку од хартије. Од тога би настао котур, као филмска трака. Онда смо мој друг **Лазар** и ја узели сандуче од мармеладе. За неупућене; тад се мармелада продавала у металним кутијама од по три или пет кила. Изрезали бисмо рупу с једне стране и онда сам ја одмотавао поменути котур унутар тога, а **Лазар** је држао уперену

Са Емиром Кустурицом и Никитом Михалковим на 20. фестивалу

батеријску лампу те је то био биоскоп. И све би било симпатично да нам није пало на памет да то наплаћујемо. Није прошло више од неколико дана а мене је неко тужио оцу да узимам људима новац, па кад ме **Мирко** до'ватио... није било пријатно. Тако се мој први покушај да се бавим филмом завршио болно.

Отац му је, вели, био железничар а функцију директора биоскопа обављао је као друштвено користан рад.

"Чарли Чаплин је био јунак мог детињства. Најстрашнија казна којом ме је мајка кажњавала била је да ми забрани да идем у биоскоп, да

гледам филмове. Али и кад ми забрани, искочим кроз прозор, ушуњам се у салу па гледам", казао је додајући да се и то често завршавало "болним искуством".

Да ли га тата **Мирко** ипак није довољно пропустио кроз шаке или је судбина - судбина, са или без родитељског утицаја, или ко ће га знати... тек свет седме уметности, и то из посебног угла, био је и остао његово и упориште и исходиште, сазвежђе у коме је на више начина оставио снажан траг уписавши се крупним словима у историју културе ових простора.

Николај Никитин, Мира Бањац, Весна и Радослав Зеленовић

Александар Берчек и Радослав Зеленовић

Крупан кадар

Но, пређимо из лаганог швенка на крупан кадар. Дакле; у гро плану – Фестивал Европског филма Палић, чији је оснивач и директор.

Поводом овогодишњег великог јубилеја, 30 година манифестације, у разговорима за медије осврћући се на почетке казао је и:

“Ми који смо ушли у ту причу, пре свих **Блажо Перовић** тадашњи челник Отвореног универзитета, који је извршни продуцент и оснивач, учинили смо то са - неподношљивом лакоћом. Хвала **Кундери** на тој језичкој кованици из наслова његовог славног романа кога је, рекао бих, пронела снага књижевности али нас је, додао бих, подржавала снага филмске уметности. Уосталом, и он је предавао на ФАМУ. Но, те 1992. кад смо направили први фестивал околности су биле такве да је све говорило у прилог томе да ћемо доживети фијаско. Земља се распада, букте ратови које (ни)смо водили, санкције притисле... И, што је мени лично најтеже било, а богами и остало, било је много оних који су желели да нам се догоди фијаско. Када ме данас питају да ли сам тада веровао у фестивал, у то да ћемо доживети ево 30. издање, супротно евентуалној логици која налаже сумњу, неверицу, скепсу... кажем – ‘Веровао сам!’ А ако ме питате да ли бих поново ушао у све то, одговор је – ‘Да’, иако знам какве смо све муке и невоље пролазили. Вредело је. И вреди.”

Језик података – а фактографију фестивала по годинама зналачки је сачинио **Ђорђе Зеленовић** – каже да су изузетна филмска имена бивала на фестивалу, да су се програми осмишљено и снажно развијали, да се темељно градила, назовимо то, сигурна кућа седме уметности.

Ко је био у већој фрци?

Упитан да издвоји неколико маркантних момената и / или година **Зеленовић** прича:

“Те 1992. био је, да тако кажемо, нулти фестивал после кога је на састанку Организационог одбора констатовано да је био успешан и да може да прерасте у Југословенски филмски фестивал такмичарског карактера. Следеће, 1993. као увод у фестивал одржана је ревија филмова под називом ‘Благо кинотеке’ и десило се на пројекцији

КАЗАБЛАНКЕ да је у пола филма нестало тон. Помињем тај детаљ, било је и других момената који су указивали – логистика треба да дође из Београда. И дошла је; у виду технике, зналаца, филмских громада... Тих првих година свако јутро би седели на тераси Мале гостионе и разрешавали квадратуре круга. Примерице, ми тог дана на програму имамо пет филмова а на Палићу су тек једна или две копије. Остале треба да стигну из Берлина, одавде, оданде, колима, овако, онако... И стигну. Некад једва сат пре пројекције, али стигну. Треба ли да кажем – стресно. Године 1996. нисмо одржали фестивал. Није било пара. **Блажо Перовић** је донео храбру и мудру одлуку да се не одржи јер није хтео да унижава фестивал ни да нас брука, а учинио је то тако да ниједног тренутка није довео у питање даље постојање манифестације. Јер, фестивал су и атмосфера и пре свега гости. Ако немаш озбиљне госте, и ствараоце за бар већи део филмова из програма који ће разговарати са новинарима, ако немаш новинаре који су ту и прате, извештавају, онда је то смотра. Мислим да је важна и 1997. када смо први пут после рата приказали хрватски играни филм КАКО ЈЕ ПОЧЕО РАТ НА МОМ ОТОКУ **Винка Брешана**. Кад смо се неколико година касније срели **Брешан** и ја, смејали смо се причајући ко је био у већој фрци, они јер нам дају филм или ми јер га приказујемо. А 1999. кад је било НАТО бомбардовање одржали смо тродневни фестивал континуитета. Леп је био програм али ја за све ове године не памтим да је на Палићу три дана заредом падала тако страшна киша као тада.

Паскаљевић, Лоуч, Михалков, Кустирица...

Зеленовић напомиње како је током прве деценије фестивал бивао и национални и интернационалан, како су опробавали разне ствари а потом је изнедрен профил – окренутост европском филму. И те 2000. награда “Александар Лифка”, која се до тада додељивала за најбољи филм, за режију... прерасла је у награду за животно дело, односно допринос европском филму.

“Први добитници су **Милена Дравић** и **Миклош Јанчо**. Кад данас погледате тих преко четрдесетак добитника - то је лична карта европског и нашег филма. И нешто што даје посебан дигнитет фестивалу. А ту има и сијасет чудесних прича. Рецимо, исте године лауреати су били **Бата Живојиновић** и **Тео Ангелопулос**. И сад прође церемонија, све бог зна како, видим ја њих двојица причају ли причају, додуше **Бата** мало

Са Јиржијем Менцлом и Миленом Дравић 2001. године

више. Признајем, живо ме занима, а не могу да чујем. И успем да ухватим тренутак, питам **Бату** шта разговарају а он ће онако најозбиљнијег израза лица а заправо шеретски: ‘Па, да ми да главну улогу’. Насмејем се, схватим 1:0 за **Бату** и сузбијем радозналост. Са неким посебним достојанством и поносом сећам се уручења ‘Лифке’ **Горану Паскаљевићу** и **Кен Лоучу**, и многим другима. За јубиларни, 20. фестивал на бини су, са “Лифком” у рукама били **Никита Михалков** и **Емир Кустирица**, при чему су и један и други дошли на по мање од двадесетак сати. Својом харизмом, обраћањем, разговором, клањањем, учинили су, што би се рекло, да сви полетимо. Моја фасцинација је био и **Кен Расел** који је сваког јутра излазио из хотела у оделу, са дивним штапом и седео на тераси Мале гостионе да посматра језеро. После је у лондонском ‘Тајмсу’ написао диван текст о фестивалу и Суботици. Заправо, могли бисмо сада, говорити о сваком од лауреата, који су сви одреда филмске громаде, и, између осталог, о томе како су са Палића одлазили искрено препуни дивних утисака. Поменућу још само један детаљ не само зато што је мени лично битан него и зато што је историја кинематографије. **Милена Дравић**, први лауреат ‘Лифке’ за животно дело, једно време изузетно драгоцен и успешан председник Савета фестивала, своје последње појављивање у јавности имала је управо на Палићком фестивалу на који је дошла са Пулског 2018. године. Већ је била болесна, и те вечери није се баш најбоље осећала а кад је изашла на сцену Летње позорнице, и обратила се препуном гледалишту које ју је поздравило овацијама на ногама, одједном је заблистала као да јој није ништа. Она и **Мира Бањац** су те вечери на тераси Мале гостионе нама неколицини приредиле дословце чудесно вече а на крају око поноћи **Милена** је и заплесала са **Брајаном Коксом**. Шта рећи...”

Несумњиво битна година у историји Палићког фестивала је 2017. када је од стране ЕУ добио награду, иако Србија није у Европској унији (у образложењу награде пише да “посвећено негује уметност, добар однос са заједницом и европске вредности”) а **Зеленовић** апострофира и:

“Фестивал је имао и има одличне председнике Савета: **Желимир Жилник**, поменути **Милена Дравић**, **Бранислав Лечић**, сада **Душко Ковачевић** а легендарна **Мира Бањац**, која је дуго врсно обављала ту функцију, постала је и наш својерсни заштитни знак. Једна сала у биоскопу ‘Абазија’, о коме брине програмски директор **Миша Могоровић** који се такође убраја у оне без којих фестивала не би било, носи њено име.

Борили смо се и изборили

Поводом Југословенске кинотеке и медијског интересовања за тему нове заграде у Узун Мирковој улици у Београду, коју су за мало хтели да им одузму, али су се кинотечани борили и изборили, рекао је:

“Једна од одредница мог радног века и каријере су ризици. Ако ствари крену како не треба, а бивало је тога у свему што сам радио, још како, може човек да се окрене и оде на друго место, окрене другом послу... Међутим, то је последње. Треба преузети ризик, дати све да се сачува то у шта се верује, то што, по свему судећи, вреди и то ће, уверен сам, једном, можда и кад тебе ту више не буде, дати резултат. Увек сам се руководио идејом да је опасно запамтити живот по ризицима које ниси прихватио. Ја сам своје прихватио. Када почињете да остварујете неку своју визију, ви не знате колико ће то да траје, колико ће да вас ‘кошта’ и шта је коначна цена у сваком погледу. Нема тог рачуновође који може да вам израчуна колико кошта сан. А и зашто би. Удахни дубоко, запливај и буди свој.”

Борба са разним ризицима обележила је и његов рад на Фестивалу европског филма Палић, његову биографију карактеришу и бројне награде, велика потпора у животу била му је супруга **Весна**, а упитан шта очекује у четвртој деценији Палићког фестивала вели:

“Тридесет година је тренутак када треба да се подвуче црта. Као што видите нема никаквог спектакла. И монографија ће бити до године, на моју иницијативу, да би обухватила свих 30 година. Ми смо остали и даље оно што смо хтели – место где се приказују најзначајнији европски филмови настали у продукционој години, филмови који отворено критички говоре о времену у коме живе, где долази бројна публика... Бива да некад неко каже: ‘Добар, баш добар филм ал’ што је тежак...! Ма тежак је и живот али то не значи да није леп. А филм је чудесна магија саткана од реалности. И талента. Не постоји ништа слично, измишљено у људској цивилизацији, што може да отелотвори живот, да га отргне од заборава, као филмска слика. Од четврте деценије фестивала очекујем и да ће неки нови људи, који су уз нас стасавили, преузети фестивал знајући и осећајући из нашег искуства да се и најтежи проблеми могу решити ако сте посвећени послу и на услузи филмској уметности.

	ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ Летња позорница Палић OFFICIAL SELECTION Summer Stage Palić	ПАРАЛЕЛЕ И СУДАРИ Биоскоп Абазја, Палић PARALLELS & ENCOUNTERS Abazija Cinema, Palić	МЛАДИ ДУХ ЕВРОПЕ Letnji bioskop Abazija, Palić YOUNG SPIRIT OF EUROPE Abazija Summer Cinema, Palić	21:00
15/07 SUBOTA SATURDAY	21:00 СВЕЧАНО ОТВАЊАЊЕ 30. ФЕСТИВАЛА ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ OFFICIAL OPENING OF THE 30th EUROPEAN FILM FESTIVAL PALIĆ 23:00 МАДАМ ДИ БАРИ / JEANNIE DU BARRY 113' Француска, Уједињено Краљевство, Белгија / France, United Kingdom, Belgium, 2023 Режија / Director: Maiwenn			
16/07 NEDELJA SUNDAY	21:00 ПРЕЕКСПОНИРАНО / THINGS UNSAID 95' Северна Македонија, Србија / North Macedonia, Serbia 2022 Режија / Director: Eleonora Veninova 23:00 СЕНЕКА: О СТВАРАЊУ ЗЕМЉОТРЕСА / SENECA: ON THE CREATION OF EARTHQUAKES 112' Немачка, Мароко / Germany, Morocco, 2023 Режија / Director: Robert Schwentke	17:00 СЕСТРЕ / SISTERS 104' Летонија / Latvia 2022 Режија / Director: Linda Olte 19:00 ВОЛИ ПОЛАКО / SLOW 108' Литванија, Шпанија, Шведска / Lithuania, Spain, Sweden 2023 Режија / Director: Marija Kavtaradze	ВИШЕ ОД ЖИВОТА / MORE THAN LIVING 14'25" Србија / Serbia, 2022 Режија / Director: Aleksandra Lazarovski ВРСТА ТЕСТАМЕНТА / A KIND OF TESTAMENT 16' Француска / France, 2023 Режија / Director: Stephen Vuillemin ЕЛЕКТРА / ELECTRA 26'33" Чешка / Czech Republic, 2023 Режија / Director: Daria Kashcheva ЧЕКАЊЕ / THE WAITING 16' Немачка / Germany, 2023 Режија / Director: Volker Schleicht ОБРЕДИ / RITES 16' Чешка / Czech Republic, 2022 Режија / Director: Damián Vondrášek	
17/07 PONEDELJAK MONDAY	21:00 САВРШЕНИ ДАНИ / PERFECT DAYS 124' Јапан / Japan, 2023 Режија / Director: Wim Wenders 23:00 ЦРВЕНО НЕБО / AFIRE 102' Немачка / Germany 2023 Режија / Director: Christian Petzold	17:00 СВАКОДНЕВНИ ПРОПУСТИ / ORDINARY FAILURES 85' Чешка, Мађарска, Словачка, Италија / Czech, Hungary, Slovakia, Italy 2022 Режија / Director: Cristina Grosan 19:00 ХЛЕБ И СО / BREAD AND SALT 100' Пољска / Poland 2022 Режија / Director: Damian Kocur	ГУСЕНИЦЕ / THE CATERPILLARS 29'43" Француска, Либан / France, Lebanon, 2022 Режија / Director: Noel Keserwany and Michèle Keserwany ЕВА / Eeva 16' Естонија, Хрватска / Estonia, Croatia, 2022 Режија / Director: Morten Tšinakov, Lucija Mrzljak СИСЕ / TITS 12' Норвешка / Norway, 2023 Режија / Director: Eivind Landsvik СЕК МОЈЕ МАЈКЕ / REEPING MOM 14'50" Француска / France, 2023 Режија / Director: Francis Canitrot МЕДВЕД / BEAR 19' Швајцарска / Switzerland, 2022 Режија / Director: Morgane Frund	
18/07 UTORAK TUESDAY	21:00 ИНГЕБОРГ БАХМАН – ПУТОВАЊЕ У ПУСТИЊУ / INGEBORG BACHMANN – JOURNEY INTO THE DESERT 110' Швајцарска, Аустрија, Немачка, Луксембург / Switzerland, Austria, Germany, Luxembourg, 2023 Режија / Director: Margarethe von Trotta 23:00 НУЛА КАЛОРИЈА / CLUB ZERO 110' Аустрија, Уједињено Краљевство, Немачка, Француска, Данска, Катар / Austria, UK, Germany, France, Denmark, Qatar, 2023 Режија / Director: Jessica Hausner	17:00 УЉБЕНИК / CARBON 103' Молдавија, Румунија, Шпанија / Moldova, Romania, Spain 2022 Режија / Director: Ion Boş 19:00 МОЋ / POWER 88' Словачка, Мађарска, Чешка / Slovakia, Hungary, Czech Republic 2023 Режија / Director: Matyas Priklér	БЕСАНЕ НОЋИ / SLEEPLESS NIGHTS 24'36" Француска / France, 2022 Режија / Director: Donatienne Bertheau МАЛО / FEW 5' Исланд / Iceland, 2023 Режија / Director: Gunnur Martindóttir Schlüter СВЕТЛЕЊА РАНА / THE LUMINOUS WOUND 23'34" Шпанија / Spain, 2022 Режија / Director: Christian Aviles ЛИЦА СМРТИ / FACES OF DEATH 7' Немачка, Аустрија / Germany, Austria, 2023 Режија / Director: Jan Soldat СРЕЋНА ПРОПАСТ / HAPPY DOOM 3'30" Аустрија / Austria, 2023 Режија / Director: Billy Roisz	
19/07 SREDA WEDNESDAY	21:00 СТАРИ ХРАСТ / THE OLD OAK 113' Уједињено Краљевство, Француска, Белгија / United Kingdom, France, Belgium, 2023 Режија / Director: Ken Loach 23:00 ЗЕМЉА КРАТКИХ РЕЧЕНИЦА / THE LAND OF SHORT SENTENCES 106' Данска / Denmark 2023 Режија / Director: Hella Joof	17:00 ХЛАДАН ПОПУТ МЕРМЕРА / COLD AS MARBLE 88' Азербејџан, Француска / Azerbaijan, France 2022 Режија / Director: Asif Rustamov 19:00 ЖИВИ СВЕТАЦ / CITIZEN SAINT 100' Грузија, Француска, Бугарска / Georgia, France, Bulgaria, 2023 Режија / Director: Tinatín Kajrshvili	ОМАЖ UNDERGROUND SPIRIT Биоскоп Абазја, Палић HOMAGE UNDERGROUND SPIRIT Abazija Cinema, Palić	21:00
20/07 ČETVRTAK THURSDAY	21:00 ЗАРОБЉЕН / INSIDE 105' Грчка, Немачка, Белгија / Greece, Germany, Belgium, 2023 Режија / Director: Vasilis Katsoupis 23:00 ТРИ ХИЉАДЕ НУМЕРИСАНИХ ДЕЛОВА / THREE THOUSAND NUMBERED PIECES 93' Мађарска / Hungary 2022 Режија / Director: Császí Ádám	17:00 ЕМБРИОН-ЛАРВА-ЛЕПТИР / EMBRYO LARVA BUTTERFLY 91' Кипар, Грчка / Cyprus, Greece 2023 Режија / Director: Kyros Papavassiliou 19:00 ВОЛИШ ЛИ МЕ? / DO YOU LOVE ME? 90' Украјина, Шведска / Ukraine, Sweden 2023 Режија / Director: Tonia Noyabrova	ОВАЈ ПРОЈЕКАТ ПОДРЖАН ЈЕ ОД СТРАНЕ ACCIÓN CULTURAL ESPAÑOLA (AC/E) THIS PROJECT WAS SUPPORTED BY A GRANT FROM ACCIÓN CULTURAL ESPAÑOLA (AC/E) Режија / Director: María Cañas СВЕТИ ТРИЛЕР / HOLY THRILLER 5' Шпанија / Spain, 2011 SÉVILLANA. LA SEVILLA DEL DIABLO 40' Шпанија / Spain, 2013 У РИТМУ МАРАБУНТЕ / IN THE RHYTHM OF MARABUNTA 4' Шпанија / Spain, 2015 NO NI NA 3' Шпанија / Spain, 2019 CUMBIA AGAINST THE MACHINE 5' Шпанија / Spain, 2017 МОЈА БОРБА / MEIN KAMPF 5' Шпанија / Spain, 2011 БОГ ТЕ УБИО / DAMN IT 5' Шпанија / Spain, 2011 ВРИСТАЊУ НАД ТВОЈИМ ГРОБОМ / I WILL SCREAM OVER YOUR GRAVE 7' Шпанија / Spain, 2023 КАКАВ ТРИП. УВРНУТИ САН САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ / WHAT A TRIP. THE TWISTED DREAM OF CONTEMPORARY ART 22' Шпанија / Spain, 2022	
20/07 ČETVRTAK THURSDAY	21:00 ЗАРОБЉЕН / INSIDE 105' Грчка, Немачка, Белгија / Greece, Germany, Belgium, 2023 Режија / Director: Vasilis Katsoupis 23:00 ТРИ ХИЉАДЕ НУМЕРИСАНИХ ДЕЛОВА / THREE THOUSAND NUMBERED PIECES 93' Мађарска / Hungary 2022 Режија / Director: Császí Ádám	17:00 ЕМБРИОН-ЛАРВА-ЛЕПТИР / EMBRYO LARVA BUTTERFLY 91' Кипар, Грчка / Cyprus, Greece 2023 Режија / Director: Kyros Papavassiliou 19:00 ВОЛИШ ЛИ МЕ? / DO YOU LOVE ME? 90' Украјина, Шведска / Ukraine, Sweden 2023 Режија / Director: Tonia Noyabrova	ОВАЈ ПРОЈЕКАТ ПОДРЖАН ЈЕ ОД СТРАНЕ ACCIÓN CULTURAL ESPAÑOLA (AC/E) THIS PROJECT WAS SUPPORTED BY A GRANT FROM ACCIÓN CULTURAL ESPAÑOLA (AC/E) Режија / Director: María Cañas РУКА КОЈА ТРЕПЕРИ / THE TRILLING HAND 11' Шпанија / Spain, 2015 ЧОВЕК СВИЊА, МОРИБУНДИЈА, БИКОВА ОСВЕТА / MY PIGMAN, MORIBUNDIA, TORO'S REVENGE 6' Шпанија / Spain, 2005 ТВОЈА СТВАР / IT'S YOUR THING 4' Шпанија / Spain, 2018 ОЧЕ НЕ НАШ / NOT OUR FATHER 15' Шпанија / Spain, 2019 МЕЕТ МУ МЕАТ N.Y. 7' Шпанија / Spain, 2007 У БУДУЋНОСТИ... ПРЕДВИЂАЊА ЗА ЕКСТРЕМНУ САДАШЊОСТ / IN THE FUTURE... PREDICTIONS FOR AN EXTREME PRESENT 13'	
21/07 PETAK FRIDAY	21:00 ЗАШТИТА ПРЕ СВЕГА / SAFETY FIRST 92' Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Pavle Vučković	17:00 ПЕНАЛ И СЕКСУАЛНИ ЖИВОТ АНЕ Ћ / THE PENALTY KICK AND SEXUAL LIFE OF ANA Đ 86' Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Milica Stojanov, Ana Đorđević		

	НОВИ МАЂАРСКИ ФИЛМ Еуроцинема-Отворени универзитет NEW HUNGARIAN FILM Eurocinema-Open University	МАКЕДОНИЈА У FOKUSU Еуроцинема-Отворени универзитет MACEDONIA IN FOCUS Eurocinema-Open University	ЕКО ДОКС Арт биоскоп "Александар Лифка" ЕКО DOX Art Cinema Aleksandar Lifka	НОВИ ЕВРОПСКИ ДОКУМЕНТАРНИ ФИЛМ Арт биоскоп "Александар Лифка" NEW EUROPEAN DOCUMENTARIES Art Cinema Aleksandar Lifka	СПЕЦИЈАЛНА ПРОЈЕКЦИЈА Биоскоп Абазја, Палић SPECIAL SCREENING Abazija Cinema, Palić
16/07 NEDELJA SUNDAY	17:00 ЧИЈИ САМ ЈА ПАС? / WHOSE DOG AM I? / KI KUTUYAJA VAGYOK EN? 81' Мађарска, Румунија / Hungary, Romania, 2022 Режија / Director: Robert Lakatos	19:00 ЧИСТО ЉУДСКИ / ONLY HUMAN 91' Северна македонија / North Macedonia, 2020 Режија / Director: Igor Ivanov	17:00 ЈУЖНИ ВЕТАР / SOUTHWIND 72' Француска / France 2022 Режија / Director: Maxime Berthou, Mark Pozlep	19:00 НАКОН ПОСЛА / AFTER WORK 81' Шведска, Италија, Норвешка / Sweden, Italy, Norway 2023 Режија / Director: Erik Gandini	15:00 ПРИЗВАН И ПОЗВАН / INVOKED 63' Србија / Serbia, 2022 Режија / Director: Luka Papić, Srđa Vučo
17/07 PONEDELJAK MONDAY	17:00 УНУК / THE GRANDSON / AZ UNOKA 116' Мађарска / Hungary, 2021 Режија / Director: Kristóf Deák	19:00 НАЈСРЕЋНИЈИ ЧОВЕК НА СВЕТУ / THE HAPPIEST MAN IN THE WORLD 85' Северна Македонија, Словенија, Данска, Хрватска, Босна и Херцеговина / North Macedonia, Slovenia, Denmark, Croatia, Bosnia And Herzegovina, 2022 Režija / Director: Teona Strugar Mitevska	17:00 ПОСЕТИОЦИ / THE VISITORS 83' Чешка, Норвешка, Словачка / Czech Republic, Norway, Slovakia 2022 Режија / Director: Veronika Lišková	19:00 ПОСЛЕДЊИ ГАЛЕБ / THE LAST SEAGULL 79' Финска, Норвешка, Бугарска / Finland, Norway, Bulgaria 2023 Режија / Director: Tonislav Hristov	15:00 ДОВОЉНО БЛИЗУ / CLOSE ENOUGH 78' Србија / Serbia, 2022 Режија / Director: Valentin Urziceanu
18/07 UTORAK TUESDAY	17:00 БЛОКАДА / BLOKADE / BLOKÁD 106' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Ádám Tóser	19:00 ИСЦЕЛИТЕЉ / SECRET INGREDIENT Северна Македонија, Грчка / North Macedonia, Greece, 2017 Режија / Director: Gjorče Stavreski	17:00 ПУТЕВИ ХЕРОЈА / THE WAYS OF THE HEROES 41' Србија / Serbia 2023 Режија / Director: Ana Konstantinović МАЛИ И ВЕЛИКИ / SMALL AND BIG 33' Србија / Serbia 2022 Режија / Director: Zelimir Gvardiol	19:00 ПОСЛЕ МОСТА / AFTER THE BRIDGE 52' Италија / Italy, 2023 Режија / Director: Davide Rizzo, Marzia Toscano	15:00 100% ПАМУК / COTTON 100% 68' Узбекистан, Немачка / Uzbekistan, Germany, 2022 Режија / Director: Michael Borodin 21:00 ИЗГУЉЕНИ ДАНИ / DAYS LOST Србија / Serbia, 2021 Режија / Director: Jovana Avramović ЖЕЛИМ САМО ДА МЕ НАЂУ / I JUST WANT TO BE FOUND Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Lazar Vranić
19/07 SREDA WEDNESDAY	17:00 СПОРЕДНИ ЛИКОВИ – ФРАГМЕНТИ / SUPPORTING ACTORS / FRAGMENTS / MELEKSZEREPLŐK - IDŐLTOLÓDÁSOK 110' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Árpád Sopsits	19:00 МИМИ / MIMI 99' Северна Македонија, Хрватска, Црна Гора / North Macedonia, Croatia, Montenegro, 2022 Режија / Director: Darijan Pejovski	17:00 ПЛАНЕТА Б / PLANET B 75' Белгија, Холандија / Belgium, The Netherlands 2023 Режија / Director: Pieter Van Eecke	19:00 МАВЕНА / MAVENA 55' Србија, Црна Гора / Serbia, Montenegro 2023 Режија / Director: Andrija Lekić	15:00 ДА ЛИ СТЕ ВИДЕЛИ ОВУ ЖЕНУ? / HAVE YOU SEEN THIS WOMAN? 79' Србија, Хрватска / Serbia, Croatia, 2022 Режија / Director: Dušan Zorić, Matija Glušević
20/07 ČETVRTAK THURSDAY	19:00 ИСТОЧНА РИВИЈЕРА / RIVIERA EAST / NYUGATI NYARALAS 105' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Dániel Tiszeker, Lévai Balázs	17:00 СНЕЖАНА НА КРАЈУ МОРА УМРЕТИ / SNOW WHITE DIES AT THE END 105' Северна Македонија, Кипар / North Macedonia, Cyprus, 2022 Режија / Director: Kristijan Risteski	17:00 НЕДЕЉА, НЕДЕЉА / DOMINGO DOMINGO 72' Шпанија, Литванија / Spain, Lithuania 2022 Режија / Director: Laura García Andreu	19:00 У УКРАЈИНИ / IN UKRAINE 82' Пољска, Немачка / Poland, Germany 2023 Режија / Directors: Piotr Pawlus, Tomasz Wołski	15:00 СНЕГ И МЕДВЕД / SNOW AND THE BEAR 93' Турска, Немачка, Србија / Turkey, Germany, Serbia, 2022 Режија / Director: Selcen Ergun
21/07 PETAK FRIDAY	19:00 БУДИ МИ ТАТА! / BE MY DAD! / SZIA ELETEM! 115' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Gábor Rohonyi	17:00 СЕСТРЕ / SISTERHOOD 90' Северна Македонија / North Macedonia, 2021 Режија / Director: Dina Duma	19:00 ЗИМСКА ПРИЧА / WINTER STORY 82' Шведска / Sweden 2023 Режија / Director: Carl Olsson	19:00 КОМА / COMA 97' Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Petar Jakonić	

16/07 NEDELJA SUNDAY	17/07 PONEDELJAK MONDAY	18/07 UTORAK TUESDAY	19/07 SREDA WEDNESDAY	20/07 ČETVRTAK THURSDAY	21/07 PETAK FRIDAY
14.00 СЕЛЕКЦИЈА СТУДЕНТСКИХ ФИЛМОВА Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић STUDENT FILM PROGRAMME Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić	14.00 СЕЛЕКЦИЈА СТУДЕНТСКИХ ФИЛМОВА Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић STUDENT FILM PROGRAMME Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić	14.00 СЕЛЕКЦИЈА ФИЛМОВА СА ЖИГМОНД ВИЛМОШ МЕЂУНАРОДНОГ ФИЛМСКОГ ФЕСТИВАЛА Биоскоп Абазја, Палић SELECTION FROM INTERNATIONAL FILM FESTIVAL ZSIGMOND VILMOS Abazija Cinema, Palić	14.00 EFA SHORTS 38 13' Шведска / Sweden, 2021 Режија / Director: Joanna Rytel ДЕВОЈАЧКО ВЕЧЕ / BACHELORETTE PARTY 30' Француска / France, 2021 Режија / Director: Lola Cambouriey, Yann Bertier	14.00 EFA SHORTS НОМИНАЦИЈЕ КРАТКИХ ФИЛМОВА ЗА ЕВРОПСКУ ФИЛМСКУ НАГРАДУ 2022 Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић SHORT FILM NOMINEES FOR THE EUROPEAN FILM AWARDS 2022 Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić	14.00 EFA SHORTS НОМИНАЦИЈЕ КРАТКИХ ФИЛМОВА ЗА ЕВРОПСКУ ФИЛМСКУ НАГРАДУ 2022 Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић SHORT FILM NOMINEES FOR THE EUROPEAN FILM AWARDS 2022 Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić
ВОДИ МЕ, ГДЕ ГОД / TAKE ME, ANYWHERE 10' Србија / Serbia 2023 Режија / Director: Nikola Polić МОЈ ЦРВЕНИ ФИЛМ / MY RED FILM 40' Србија / Serbia 2023 Режија / Director: Nenad Pržuić СВАКАКО ТУ ДА КРВАРИМ / I'LL BLEED ANYWAYS 11'36" Србија / Serbia 2023 Режија / Director: Sara Radulović	АНАТОМИЈА ХИПОМАНИЈЕ / ANATOMY OF HYPOMANIA 31' Србија / Serbia 2022 Режија / Director: Mina Vavan 5 / 3 / 0 16' Србија / Serbia 2023 Режија / Director: Daniilo Stanimirović PERA NE ZNA KAD MU SE ŽENA PORODILA, A KAMOLI NILSKI KONJ / PERA DOESN'T KNOW WHEN HIS WIFE GAVE BIRTH, LET ALONE A HIPPO 11' Србија / Serbia 2022 Режија / Director: Teodora Arsić	НА КРАЈУ ПУТА / AT JOURNEY'S END / AZ ŐT VÉGEN 13' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Mátyás Derzi ДО КРВАВОГ НОСА / TO THE NOSEBLEED / ORRVERZESIG 8' Мађарска / Hungary, 2021 Режија / Director: Berecz Márton СУКРЕТ / ADVENT / JÜVETEL Мађарска / Hungary, 2020 Режија / Director: Mátyás Szabó	ПОСТАТИ МУШКО У СРЕДЊИМ ГОДИНАМА / BECOMING MALE IN THE MIDDLE AGES 22' Португал / Portugal, 2022 Режија / Director: Pedro Neves Marques БАКИН СЕКСУАЛНИ ЖИВОТ / GRANNY'S SEXUAL LIFE 13' Словенија, Француска / Slovenia, France, 2021 Режија / Director: Urška Djukić САБОТЕР / LE SABOTEUR 12' Финска / Finland, 2022 Режија / Director: Anssi Kasitonni	КОМШИЈА АБДИ / NEIGHBOUR ABDI 29' Холандија / The Netherlands, 2022 Режија / Director: Douwe Dijkstra ПРИРУЧНИК / HANDBOOK 26' Немачка, Белорусија / Germany, Belarus, 2021 Режија / Director: Pavel Mozhar ВОЛИ ТЕ ТАТА / LOVE, DAD 12'42" Чешка, Словачка / Czech Republic, Slovakia, 2021 Режија / Director: Diana Cam Van Nguyen	ПОТЕМКИНИСТИ / THE ROTEMKINISTS 17'41" Румунија / Romania, 2022 Режија / Director: Radu Jude THE RED SUITCASE / ЦРВЕНИ КОФЕР 17'38" Луксембург / Luxembourg, 2023 Режија / Director: Cyrus Nowshad SEKUNDENARBEITEN 14' Аустрија / Austria, 2021 Режија / Director: Christiana Perschonn ДЕЧАК ДАЖДЕВЊАК / THE SALAMANDER CHILD 25' Белгија / Belgium, 2020 Режија / Director: Théo Degen ТАТИНЕ ПАТИКЕ / DAD'S SNEAKERS 19' Украјина / Ukraine, 2021 Режија / Director: Olha Zhurba
21/07 PETAK FRIDAY	21:00 ЗАШТИТА ПРЕ СВЕГА / SAFETY FIRST 92' Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Pavle Vučković	17:00 ПЕНАЛ И СЕКСУАЛНИ ЖИВОТ АНЕ Ћ / THE PENALTY KICK AND SEXUAL LIFE OF ANA Đ 86' Србија / Serbia, 2023 Режија / Director: Milica Stojanov, Ana Đorđević	19:00 ПУКОВНИК ПЛАЧЕ ЗА ЦРВЕНОКОС / THE COLONEL CRIES FOR THE RED-HAIRED WOMAN / AZ EZREDES A VÖRÖS NŐÉRT SIR 19' Мађарска / Hungary, 2020 Режија / Director: Nagy V. Gergő ЉУДИ ЗА ДРУГЕ / MEN FOR OTHERS / MÁSOKÉRT VALÓ EMBEREK 6'15" Мађарска / Hungary, 2021 Режија / Director: Andella Mirtill ХАНИН БИСТРО / HANNA'S BISTRO / HANNA BISZTRÓJA 37' Мађарска / Hungary, 2022 Режија / Director: Török Aron	19:00 СЕЛЕКЦИЈА ФИЛМОВА СА ЖИГМОНД ВИЛМОШ МЕЂУНАРОДНОГ ФИЛМСКОГ ФЕСТИВАЛА Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић SHORT FILM NOMINEES FOR THE EUROPEAN FILM AWARDS 2022 Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić	19:00 СЕЛЕКЦИЈА ФИЛМОВА СА ЖИГМОНД ВИЛМОШ МЕЂУНАРОДНОГ ФИЛМСКОГ ФЕСТИВАЛА Биоскоп Абазја, сала Мира Бањац, Палић SHORT FILM NOMINEES FOR THE EUROPEAN FILM AWARDS 2022 Abazija Cinema, Mira Banjac Hall, Palić

PORTRAIT SKETCHES: **RADOSLAV ZELENVIĆ**, THE FESTIVAL DIRECTOR

It's dangerous to remember your life by the risks you didn't take

In the fourth decade of the Palić European Film Festival, I expect some new people, who joined us, to take over the Festival, knowing and feeling from our experience that even the most difficult issues can be overcome if you are dedicated to your work and if you serve to film art

TATJANA NJEŽIĆ

There is nothing similar, invented in human civilization, which can embody life, tear it from oblivion, like motion pictures. Film is magic created from reality and talent - these are the words of **Radoslav Zelenović**, director of the Festival.

With **Blažo Perović** and the Festival team - long time ago, or maybe for some people not so long ago, since time is a relative category - he put the cornerstone stone of the distinguished, award-winning, renowned Palić European Film Festival.

Zeleni or Rale, as his friends often call him is, in jargon said - at least three persons in one. Having just slight insight in his career, we can start with his position as the editor of the TV Belgrade film program (1979-1992), previously the Youth House film program editor (since graduating in 1971), then the head of the Yugoslav Film Archive until 2016, then (2017-2020) manager and founder of the SANU (Serbian Academy Of Sciences And Arts) Audio-Visual Archive and Digitalization Center... and was also involved in the work of various festivals. And shortly, everything he put his hands on, he did wholeheartedly, devotedly, mostly calmly (whatever went wrong, and lot of things did), and, like it or not, very successfully.

Maybe, if my life hadn't been devoted to film it would've been a mistake

Born in 1948 in Kosovska Mitrovica, he completed elementary school in Kosovo Polje, high school in Pec and Pristina, graduated in 1971 from the Faculty of Philology in Belgrade.

"Chaplin was the hero of my childhood, and my first film experience was an experience with painful consequences," he said in 2014 interview, when he received the French Order *Chevalier des Arts et des Lettres*.

Recalling his childhood, among other things, he said:

"Well, there was no piano in my Kosovo Polje, so I played the accordion (laughter). A detail that I had never talked about before came to mind. Maybe, if my life hadn't been devoted to film it would've been a mistake. So, I was maybe in the second or third grade of elementary school. At that time, 'Politikin Zabavnik' was the number one magazine, and I cut out comics, i.e. pictures, drawings and glued them one under the other on a strip of paper. This created a reel, like a film strip. Then my friend Lazar and I took a box of marmalade. Back then marmalade was sold in metal boxes of three or five kilos each. We would cut a hole on one side and then I would unroll the reel inside that and Lazar would hold a flashlight pointed at it and it was a movie theater. And everything would have been fine if it hadn't occurred to us to charge for watching. No more than a few days passed and someone sued my father for taking people's money, so when Mirko heard that... it wasn't pleasant at all. So my first attempt at filmmaking ended painfully."

Са редитељем Кеном Лоучем

Са Миленом Дравић

His father, he said, had been a railway worker, and had the function of cinema director as a socially useful activity.

"Charlie Chaplin was my childhood hero. The most terrible punishment my mother used to put upon me was to forbid me to go to the cinema, to watch movies. But even when she did, I jumped out of the window, sneak into the hall and watch", he said, adding that it often ended in a "painful experience".

Either dad Mirko wasn't tough enough or it was fate - fate, with or without parental influence, or who knows... yet the world of the seventh art, from his special angle, was and is his stronghold and origin, a constellation he strongly marked in many ways, inscribing himself in capital letters in the cultural history of the region."

A big frame

But let's move from a light panoramic shot to a wider picture. So, in the grand plan - the Palić European Film Festival - founder and director.

On the occasion of this year's great jubilee, 30 years of the beginning, in interviews for the media, looking back at the beginnings, he said:

"We who got into that story, above all **Blažo Perović**, the head of the Open University at the time, the executive producer and founder, did it with the unbearable lightness of being. Thanks to **Milan Kundera** we have this proverb taken from the title of his famous novel. Kundera, I would say, was carried by the power of literature, as we were carried, I would add, by the power of the film art. After all, he taught at FAMU (Academy of Performing Arts in Prague). However, in 1992, when we created the first Festival edition, the circumstances were so bad that we could have experience a fiasco.

The country was falling apart, the civil war was raging, sanctions were pressing on society... And, what was the hardest for me personally, there were many who wanted us to fail. When asked today if I believed back then in the Festival, in the fact that we will experience the 30 edition, contrary to rational expectations and common sense scepticism ... I say - 'I believed!' And when asked if I would do it again, my answer is - 'Yes', although I know what kind of pain and troubles we went through. It was worth it. And it is worth it."

The language of data - and the factography of the Festival through years expertly compiled by **Dorđe Zelenović** - say that exceptional filmmakers attended the Festival, the programs were designed and strongly developed, and the safe house of the seventh art was thoroughly built.

Who was more in trouble?

Asked to single out few striking moments and/or years, Zelenović says:

"In 1992, it was, so to speak, the zero Festival, which was evaluated by the Organizing Committee as a successful with potential to grow into a competitive Yugoslav film festival. Next, in 1993, as an introduction to the Festival, film screenings called 'Film Archive Treasure' took place, and during the screening of 'Casablanca' tone disappeared halfway through the film. I highlight that detail, but there were also other moments that indicated - logistics should come from Belgrade. And it came; in the form of technique, connoisseurs, film masters... In those first years, every morning they would sit on the terrace of the Small Inn solving the quadrature of the circle. For example, we had five films on the program that day, and there was only one or two present here in Palić. The others were to arrive from Berlin, from here and there, by car, this way, that way... And they did arrive. Sometimes barely an hour before the screening, but they arrived. Should I say - it was stressful.

Са глумцем Брајаном Коксом

In 1996, we did not have the Festival. There was no money. **Blažo Perović** made a brave and wise decision not to organize it, because he did not want to humiliate the Festival or to embarrass us, and he did it in such a manner that he didn't jeopardise existence of the manifestation. Because the Festival is the atmosphere and above all the guests. If you don't have serious guests and authors for most of the films in the program, who talk to journalists, if you don't have journalists who are present and follow events, report from the Festival, then it's just another film screening. I think it is also important to mention, that for the first time after the war we presented Croatian feature film 'How the War Started on My Island' by **Vinko Brešan** in 1997. When Brešan and I met few years later, we laughed and talked about who was in greater trouble, them because they gave us the film or us because we screened it. And in 1999, when the NATO bombing was going on, we held a three-day Festival of continuity. The program was nice, but in all these years I don't remember that it rained so terribly for three days in a row in Palić as it did then.

Paskaljević, Louch, Mikhalkov, Kusturica...

Zelenović also mentioned that during the first decade the Festival was both national and international. They tried various things and then the profile was born - orientation towards European cinema. And in 2000, the *Aleksandar Lifka Award*, until then assigned for the best film, for the director..., became lifetime achievement award, that is, award for the contribution to European cinema.

"The first laureates were **Milena Dravić** and **Miklos Jancso**. When you look at more than forty laureates today - it looks like an identity card of European and our film. This is something that gives a special dignity to the Festival. And there are hundreds of wonderful stories. For example, in the same year the laureates were **Bata Živojinović** and **Theo Angelopoulos**. And after the ceremony was over, God knows how, I saw the two of them having a conversation, though Bata was talking a bit more. I admit, I was very curious, but I couldn't hear a word. So when I managed to capture a moment,

I asked Bata what they were talking about and he said with the most serious expression of his face, but actually in a funny manner: 'Well, let him give me the lead role.' I smiled, realized it was 1:0 for Bata and suppressed my curiosity. With some special dignity and pride, I remember handing over 'Lifka' to **Goran Paskaljević** and **Ken Loach**, and many others. For the jubilee 20 Festival, **Nikita Mikhalkov** and **Emir Kusturica** were on stage with Lifka Awards in their hands, and both of them came here to spend less than twenty hours. With their charisma, conversations, bowing to the audience, they made us all fly, so to say. I was also fascinated by **Ken Russell** who came out from the hotel every morning in a suit, with a wonderful walking cane and sat at the Little Inn terrace to watch the lake. Afterwards, he wrote a wonderful article about the Festival and Subotica in the London Times. In fact, we could now talk about each of the laureates, who are all part of the film industry and, among other things, about how they left Palić sincerely full of wonderful impressions. I will mention just one more detail not only because it is important to me personally but also because it is the history of cinema. **Milena Dravić**, the first laureate of the Lifka Award, at the time an extremely valuable and successful president of the Festival Council, had her last public appearance right here at the Palić Festival, where she came from Pula in 2018. She was quite ill for few days, and that evening she wasn't feeling very well either, and when she went up the Summer Stage, and addressed the crowded audience, which greeted her with a standing ovation, she suddenly shone as if nothing had happened to her. That evening, she and **Mira Banjac** prepared a literally miraculous dinner party for a few of us on the Small Inn terrace, and at the end, around midnight, Milena danced with **Brian Cox**. What can I say..."

Undoubtedly, an important year in the history of the Palić festival was 2017, when it got an award from the EU, even though Serbia is not a member of the European Union (in the explanation of the award, it was written that it "devotedly nurtures art, a good relationship with the community and European values"), and Zelenović also apostrophed:

"The Festival had and still has excellent presidents of the Council: **Želimir Žilnik**, the aforementioned **Milena Dravić**, **Branislav Lečić**, now **Duško Kovačević**, and legendary **Mira Banjac**, who served excellently for a long time, and became kind of our trademark. A hall in the Abazija Cinema, runned by program director **Miša Mogorović**, one of those man without whom the Festival could not exist, was named after her.

We fought and won

On the subject of Yugoslav Film Archive and the media's interest for the new building in Uzun Mirko Street in Belgrade, which was almost taken away from them, but the Yugoslav Film Archive residents fought for it and won, he said:

"One of the determinants of my work life and career were risks. If things went wrong, and it happened in everything I did, I couldn't turn my back and go to another place, go to another job... That wasn't an option. You have to take the risk, do everything to save what you believe in, what is, by all means, worth it. I've always been guided by the idea that it's dangerous to remember your life by the risks you didn't take. I accepted mine. When you start realizing your vision, you don't know how long it will take, how much it will 'cost' you, and what the final price, in every aspect, will be. There is no accountant who can calculate for you how much your sleep costs. So take a deep breath, dive in a challenge and be yourself."

The struggle with various risks also marked his work at the Palić European Film Festival, his biography is characterized by numerous awards, his wife **Vesna** was a great support to him, and when asked what he expects in fourth decade of Palić Festival, he said:

"Thirty years is the moment when the line should be drawn. As you can see, there is no spectacle. And the monograph will be next year, on my initiative, to cover all 30 years. We are still what we wanted to be - a place where the most important European films, made in the last year, are screened, films that openly criticise the present time, the Festival where the great audience comes... Sometimes someone says: 'It's just a good movie, but too hard to watch... Life is also hard, but that doesn't mean it's not beautiful. And the film is a wonderful magic woven from reality. And talent. There is nothing similar invented in human civilization that can embody life, tear it from oblivion, like motion pictures. In the fourth decade of the Palić European Film Festival, I expect some new people, who joined us, to take over the Festival, knowing and feeling from our experience that even the most difficult issues can be overcome if you are dedicated to your work and if you serve to the film art.

ЗВЕЗДА "НАСЛЕДНИКА" БРАЈАН КОКС СА МИРОСЛАВОМ МОГОРОВИЋЕМ ТОКОМ ОБИЛАСКА БИОСКОПА АБАЗИЈА

МИРОСЛАВ МОГОРОВИЋ, НИКОЛАЈ НИКИТИН И РОЈ АНДЕРСОН КОЈИ ЈЕ НА ПАЛИЋ ДОПУТОВАО ВОЗОМ ИЗ ШВЕДСКЕ

ДВОСТРУКИ ОСКАРОВАЦ КРИСТОФЕР ХАМПТОН И НИКОЛАЈ НИКИТИН

МИРОСЛАВ МОГОРОВИЋ, ИЛДИКО ЕЊЕДИ И ИЛИЈА ТАТИЋ

РАЈКО ГРИЋИЋ ТОКОМ МАСТЕРКЛАСА НА ПАЛИЋУ

МИЛЕНА ДРАВИЋ ТОКОМ ПОСЛЕДЊЕГ ЈАВНОГ ПОЈАВЉИВАЊА

ИНТЕРВЈУ: ЕМА СКИРМАНТЕ,
ГЛУМИЦА У ФИЛМУ СЕСТРЕ

INTERVIEW: EMMA SKIRMANTE,
ACTRESS IN THE FILM SISTERS

Снимање филма ме је променило, на боље

Making the film changed me, for the better

Анастасија је девојка пред којом је велика будућност, ако буде доносила праве одлуке. Заиста верујем у њу

Anastasija is a girl with a great future ahead of her, if she makes the right decisions. I really believe in her

Сестре Анастасија и Дијана живе у летонском сиротишту. Једна америчка породица жели да их усвоји, што одушевљава Дијану, али растужује Анастасију. Убрзо се у њихове животе враћа и њихова биолошка мајка, што не олакшава свакодневицу двеју сестара. Ово је, укратко, заплет филм СЕСТРЕ редитељке Линде Олте, који нам долази из Летоније одакле нам на Фестивал европског филма Палић стиже и главна глумица, дебитанткиња на филму, Ема Скирманте.

Sisters Anastasija and Diana live in a Latvian orphanage. An American family wants to adopt them, which delights Diana but saddens Anastasia. Soon, their biological mother also returns to their lives, which does not make the daily life of the two sisters any easier. This, in short, is the plot of the film SISTERS by director Linda Olte, which comes to the Palić European Film Festival from Latvia, along with the main actress, debutant in film, Emma Skirmante.

Врло сте уверљиво дочарали лик Анастасије. Како сте је доживели?

Мислим да је Анастасија јака, независна и тврдоглава девојка. Она зна шта жели и где то да пронађе. Могу да се повежем са њом, али истовремено и тешко ми је да је разумем. Али верујем да је Анастасија девојка пред којом је велика будућност, ако буде доносила праве одлуке. Заиста верујем у њу!

You portrayed the character of Anastasija very convincingly. How did you experience her?

I think Anastasija is a strong, independent and stubborn girl. She knows what she wants and where to find it. I can relate to her, but at the same time I have a hard time understanding her. But I believe that Anastasija is a girl with a great future ahead of her, if she makes the right decisions. I really believe in her!

Све вереме сте присутни у филму, нема сцене без вас. Редитељка вас прати све време, свих 104 минута. Какво је за вас било искуство рада на овом остварењу?

Било је врло, врло изазовно. Прво ми се допадало што сам добила толико пажње, али касније сам се уморила, јер ме је било у свакој сцени, нисам имала времена за одмор. У сваком случају, била је то невероватна авантура у којој сам уживала. И то искуство ме је променило, на боље.

You are present throughout the whole film, there is not a scene without you. The director accompanies you the whole time, all 104 minutes. What was the experience of working on this project like for you?

It was very, very challenging. At first I liked that I got so much attention, but later I got tired – because I was in every scene, I didn't have time to rest. Anyway, it was an amazing adventure and I enjoyed it. And that experience changed me, for the better.

Како сте добили улогу, с обзиром да је ово ваш први филм?

Да, ово је мој први филм. Мама ми је рекла да је прочитала текст у новинама, о филму који се зове СЕСТРЕ и да траже глумице за филм. Помислила сам да би ми то било забавно, отишла сам на кастинг и добила улогу.

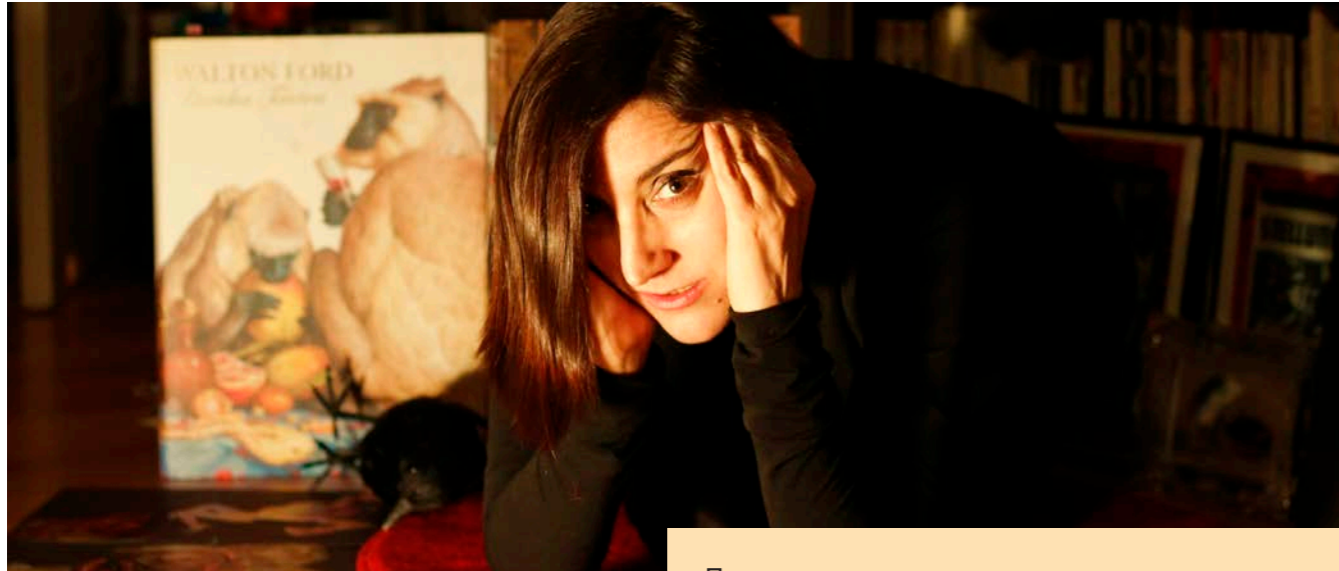
How did you get the part, considering this is your first film?

Yes, this is my first film. My mom told me that she read an article in the newspaper about a movie called SISTERS and that they were looking for actresses for the movie. I thought it would be fun, so I went to the casting and got the part.

Јелена Кнежевић

Jelena Knežević

Пукни од смеха и досећи ћеш екстазу

Почела сам да стварам аудиовизуелна дела зато што у седмој уметности све може да стане: музика, поезија, сликарство, филозофија, фотографија...

Шпанска мултимедијална уметница **Марија Кањас** је овогодишња добитница награде "Андерграунд спирит" коју Фестивал европског филма Палић додељује за изузетан рад на пољу независног филма, као и за јединствен приступ филмском језику и аутентичну ауторску поетику изграђену ван главних токова индустрије. Ова ауторка је свој стил градила од раних деведесетих бавећи се својеврсним колажирањем у домену видео арта, класичним и експерименталним филмом, found footage техником и бројним другим видео ресурсима. На идејном плану фокус јој је на критичким дискурсима који пропитују колективитет, традиције, стереотипе, родове и бројне друге неуралгичне тачке шпанског друштва и цивилизације у целини.

Докторирали сте Естетику и Историју филозофије и студирали на Факултету ликовних уметности у Севиљи. Како сте прешли са оваквог типа рада на филм и видео арт?

Иако сам почела сликајући и ручно радећи колаже, због брзине размишљања и потребе да пренесем разноврсне идеје и да испричам приче, била ми је потребна дигитална постпродукција и аудиовизуелно приповедање да бих се креативно изразила. Мислим да сам почела да стварам аудиовизуелна дела зато што у седмој уметности све може да стане: музика, поезија, сликарство, филозофија, фотографија...

То је била револуција за моју генерацију - прелазак са писаће машине на рачунар и долазак интернета у наше домове. Једноставан и јефтин приступ свим врстама дигиталних алата, филозофија "уради сам", миксовање, Б-филм, слободна култура рециклаже, самоуправљање, економија размене... дали су нам крила. Видео камере, интернет и рачунари омогућили су нам да стварамо јефтине филмове. Ја сам "сајбер-кихотица", "сајбершанки" који жуди да дође до краја интернета и преузме га у целиности, али то је немогућа мисија.

Шта вас највише инспирише у свету филма и дигиталних медија?

Скромно користим бескрајни архив који је свима нама данас доступан како бих стварала филм без камера. Моја страст је стварање имагинарних омажа свему или свима, живима или мртвима, лично или кроз њихова дела, што ме доводи до сумње, рефлексije, раста и снова. Користим све сајбер-депонije аудиовизуелних отпадака које нас окружују, видео платформе и јавно доступне архиве на интернету.

Никола Марковић

Често сте се бавили локалним темама и проблемима у Севиљи. Да ли учавате исте кључне теме и на нивоу читаве Шпаније?

Да. Фасцинира ме разбијање стереотипа, митова и универзалног фанатизма. Занимају ме нова значења иконографије у Шпанији, национализми... Фасцинира ме мешање локалног с страним, технологије и модерности с традицијом; космополитског с локалним и популарним; софистицираног с грубим и приземним.

Такође се осврћете на филмске архетипове независних жена и генеричке естетске наративе. Како приступате овим важним темама?

За мене је уметност универзална и иде изван рода, који је врло насилна друштвена конструкција. Идеално би било да смо људска бића, особе, независно од рода. Два ми се чине премало, с обзиром на разноликост и ширину света. Било би лепо изоставити род из утопије. Не волим да се цело дан хвалим да сам жена, или да сам Севиљанка; ја сам Севиљанка, ја сам Севиљанка... каква кичерица! Хвалисати се, то је кич. Уметничка слобода у мом раду доминира над питањима рода, иако су рефлексije о томе присутне. Можда се због тог игнорисања које смо доживеле у мени рађа уметност вештице, Феникса и Валкире. Мизогинија у медијима и на друштвеним мрежама такође је нешто што сам доживела.

Ваши видео радови адресирају врло озбиљне теме, али су и врло забавни за гледање. На који начин размишљате о комбиновању озбиљности и хумора у свом раду?

Осећам да је хумор механизам одбране, здрава бомба против стреса и депресије, неукротива снага која нуди алтернативни отпор против нелагоде, пропитујући званичне дискурсе, ауторитете и борећи се за промену менталитета. Пукни од смеха и досећи ћеш екстазу. Међутим, уопштено гледано, хумор се у нашем друштву не схвата озбиљно, што је штета. Хумор тежи друштвеним променама сатирично излажући противречности света и апсурде, мењајући начине размишљања и осећања обликоване доминантним дискурсом. Смех је искупљење.

Burst into laughter and you will reach ecstasy

I started creating audiovisual works because everything fit in the seventh art: music, poetry, painting, philosophy, photography...

Spanish multimedia artist **María Cañas** is this year's Underground Spirit Award laureate, awarded by the Palić European Film Festival for exceptional work in the field of independent film, as well as for a unique approach to film language and an authentic author's poetics built off the mainstream industry. This author has been creating her style since the early nineties, dealing with a kind of collage of video art, classical and experimental film, found footage technique and numerous other video resources. Conceptually, her focus is on critical discourses that question collectivity, traditions, stereotypes, genders, and other neuralgic points of Spanish society and the civilization as a whole.

You hold doctorate degrees in Aesthetics and History of Philosophy and studied at the Faculty of Fine Arts in Seville. How did you make transition from this type of work to film and video art?

Although I started by painting and making collages by hand, due to the speed of my thinking and the need to convey diverse ideas and tell stories, I needed digital post-production and audiovisual storytelling to express myself creatively. I think I started creating audiovisual works because everything fit in the seventh art: music, poetry, painting, philosophy, photography...

It was a revolution for my generation - the transition from the typewriter to the computer and the arrival of the Internet to our homes. Easy and cheap access to all kinds of digital tools, do-it-yourself philosophy, mixing, B-movie, free recycling culture, self-management, sharing economy... they gave us wings. Video cameras, the internet, and computers have allowed us to make cheap movies. I am a "cyber-quixote", a "cyberjunky" who longs to reach the end of the Internet and download it in its entirety, but that is a mission impossible.

What inspires you most in the world of film and digital media?

I humbly use the endless archive available to all of us today to create film without cameras. My passion is creating imaginary tributes to anything or anyone, dead or living, personally or through their works, which forces me to doubt, reflect, grow and dream. I use all the cyber-dumps of audiovisual waste that surround us, video platforms and publicly available archives on the Internet.

You have often dealt with local issues and problems in Seville. Do you see the same key themes at the level of Spain?

Yes. I am fascinated by breaking stereotypes, myths and universal fanaticism. I am interested in the new meanings of iconography in Spain, nationalisms... I am fascinated by the mixing of the local with the foreign, technology and modernity with tradition; cosmopolitan with local and popular; sophisticated with rough and down-to-earth.

You also address cinematic archetypes of independent women and generic aesthetic narratives. How do you approach these important topics?

For me, art is universal and goes beyond gender, which is a very violent social construction. Ideally, we are human beings, persons, regardless of gender. Two seems too few to me, considering the diversity and breadth of the world. It would be nice to leave gender out of utopia. I don't like to brag all day that I'm a woman, or that I'm a Sevillian; I'm a Sevillian, I'm a Sevillian... what a kitsch! Bragging is kitsch. Artistic freedom dominates gender issues in my work, although reflections on it are present. Maybe because of the ignoring we experienced, I practice the art of the witch, the Phoenix and the Valkyrie. Misogyny in the media and on social media is also something I have experienced.

Your video works address very serious topics, but are also very entertaining. What do you think about combining seriousness and humor in your work?

I feel that humor is a defense mechanism, a healthy bomb against stress and depression, an indomitable force that offers an alternative resistance against discomfort, questioning official discourses, authorities and fighting for a mentality changes. Burst into laughter and you will reach ecstasy. However, in general, humor is not taken seriously in our society, which is a shame. Humor strives for social changes by satirically exposing the world's contradictions and absurdities, changing the ways of thinking and feeling shaped by the dominant discourse. Laughter is redemption.

Никола Марковић

Слика света у коме живимо

Значајно је што ћемо у оквиру ове две селекције имати прилику да упознамо и разговарамо са највећим бројем гостију, редитеља филмова до сада

Селекција Нови европски документарни филм, која већ неколико година уназад привлачи све већу пажњу публике, доноси најбоље документарце са европског континента, док нам програм Еко Докс, као неизоставни део Палићког фестивала, сваке године пружа увид у остварења са еколошким тематикама. Селекцију оба програма потписује **Игор Тохолј**.

Шта карактерише вашу селекцију Нови европски документарци на јубиларном Палићком филмском фестивалу?

Подједнако - актуелност продукције филмова, јер су сви произведени 2023, а потом и актуелност, нажалост, прилично суморних тема. Селекцију отвара НАКОН ПОСЛА **Ерика Гандинија**, који је премијеру имао недавно на Копенхаген ДОК где је и награђен, а бави се радном експлоатацијом у посткапитализму, која кулминира појавом вештачке интелигенције као субституције радних места која заузима људска радна снага. Затим остварење ПОСЛЕ МОСТА **Давида Рицоа** и **Марсије Тоскано** је поетичан и визуелно необичан портрет мајке младог терористе која преживљава последице његовог злочина у терористичком нападу у Лондону, када је и он изгубио живот. Више него актуелна тема. У филму У УКРАЈИНИ **Пјотра Павлуса** и **Томаша Волског** опсервацијским редитељским поступком открива нам се сав парадокс и драматичност рата у 21. веку. ЗИМСКА ПРИЧА **Карла Олсона** приказује други, наизглед незанимљив пол европске свакодневице - низ цикличних, наизглед мирних животних ситуација у Стокхолму, у којима доминира видљиво отуђење. Док је МАВЕНА **Андрије Лекића** лични, интроспективни документарни есеј у коме аутор преиспитује трагичне догађаје из свог ближег и даљег окружења. ПОСЛЕДЊИ ГАЛЕБ **Тонислава Христова** је живописан, истовремено носталгичан и духовит портрет последњег галеба на бугарској црноморској обали.

На која остварења би требало да обратимо пажњу у Еко доксу?

Прва пројекција у оквиру овог програма је резервисана за филм ЈУЖНИ ВЕТАР **Марка Пожлепа** и **Максима Бертуа**, који по теми можда одудара од ове селекције, јер је реч о антрополошком документарцу у коме два модерна аргонаута у ручно прављеном пароброду плове низ Мисисипи у потрази за монокултуром америчког кукуруза а заправо откривају разне слојеве и противречности друштва америчког југа данас. Имаћемо прилику да видимо и два домаћа документарца, што је веома значајно. Са једне стране МАЛИ И ВЕЛИКИ **Желимира Гвардиола**, о драматичним и још увек видљивим последицама Нато бомбардовања 1999, а са друге, ПУТЕВИ ХЕРОЈА, динамичан је документарни омнибус дебитанткиње **Ане Константиновић**, који сведочи о снази личног ангажмана неколико еколошких активиста земаља региона, хероја локалних заједница који су их променили. Овај филм је такође део пројекта који укључује и изложбу која ће бити постављена на Отвореном универзитету, а пројекције оба домаћа филма ће употпунити и панел дискусије инспирисане њиховом темом.

У ком правцу бисте волели да се ови програми развијају у будућности Палићког фестивала?

С обзиром да Еко Докс а већ и Нови европски документарни филм имају профилисану публику која прати ове програме из године у годину, мислим да би било занимљиво увести награду публике за најбољи документарни филм, некако то органски извире из непосредног контакта гледалаца са филмовима и њиховим ауторима, како и учешћем на пратећим панел дискусијама. Нарочито је значајно што ћемо у оквиру ове две селекције имати прилику да упознамо и разговарамо са највећим бројем гостију - редитеља филмова до сада, што и приличи јубилеју, 30. Фестивалу.

Јелена Кнежевић

A picture of the world we live in

It is significant that within these two sections we will have the opportunity to meet and talk to the largest number of guests, film directors, so far

The New European Documentaries section, which has been attracting more and more audience attention for several years now, brings the best documentaries from the European continent, while the Eco Docs program, as an indispensable part of the Palić Festival, provides us with an insight into achievements with environmental themes every year. The selection of both programs is signed by **Igor Toholj**.

What characterizes your selection of New European Documentaries at the jubilee Palić Film Festival?

Equally - the topicality of the film production, since they were all produced in 2023, and then, unfortunately, the topicality of rather gloomy themes. The section starts with AFTER WORK by **Erik Gandini**, which premiered and was awarded recently at Copenhagen DOX. Film deals with labor exploitation in post-capitalism, culminating in the emergence of artificial intelligence as a replacement for jobs covered by human labor. Then the production AFTER THE BRIDGE by **Davide Rizzo** and **Marzia Toscano** is a poetic and visually unusual portrait of a young terrorist's mother who survives the consequences of her son's crime in a terrorist attack in London, when he also lost his life. It's quite current topic. In the film IN UKRAINE by **Piotr Pawlus** and **Tomasz Wolski**, the observational directorial process reveals all the paradoxes and drama of war in the 21st century. **Carl Olsson's** WINTER STORY shows the other, seemingly uninteresting pole of European everyday life - a series of cyclical, seemingly peaceful life situations in Stockholm, dominated by visible human alienation. While MAVENA by **Andrija Lekić** is a personal, introspective documentary essay in which the author examines tragic events from his close and distant environment. THE LAST SEAGULL by **Tonislav Hristov** is a vivid, at the same time nostalgic and humorous portrait of the last seagull on the Bulgarian Black Sea coast.

What works should we pay attention on in Eco Dox?

The first screening within this program is reserved for the film SOUTHWIND by **Maxime Berthou** and **Mark Požlep**, which in terms of theme may be unique in this section, because it is an anthropological documentary where two modern Argonauts in a handmade steamboat sail down the Mississippi in search for the monoculture of the American corn and actually reveal the various layers and contradictions of contemporary American South society. We will also have the pleasure to see two Serbian documentaries, which is very significant for us. On the one hand, **Želimir Gvardiol's** SMALL AND BIG, about the dramatic and still visible consequences of the 1999 NATO bombing, and on the other, THE WAYS OF THE HEROES, a dynamic documentary omnibus by debutante **Ana Konstantinović**, which presents the power of personal engagement of several environmental regional activists, local heroes who managed to change their communities. This film is a part of a project that includes an exhibition staged at the Open University Subotica. The screenings of both Serbian films will be complemented by panel discussions.

In what direction would you like these programs to develop in the future of the Palić Festival?

Given that Eco Dox and the New European Documentary Film have profiled audiences that follow these programs year after year, I think it would be interesting to introduce an audience award for the best documentary film, since it organically springs from the viewers' direct contact with the films and their authors, by participating in the panel discussions. It is especially important that within these two sections we will have the opportunity to meet and talk to the largest number of guests, film directors, so far, which befits the jubilee, the 30th Festival.

Jelena Knežević

ПОСЕТИОЦИ

ВЕРОНИКА ЛИШКОВА

Чешка, Норвешка, Словачка, 2022,
85'

VERONIKA LIŠKOVÁ

Czech Republic, Norway, Slovakia, 2022,
85'

Истраживачки и у исто време исповедни, филм ПОСЕТИОЦИ **Вероники Слишковой**, о младој антрополошкињи на северу Норвешке, открива публици невероватне пејзаже Свалбарда, рударске насеобине између Норвешке и Северног Пола, чије становништво након затварања ранијих рудника угља једном трећином чине странци из најразличитијих делова света, који имају право на боравишну и радну визу, али не деле привилегије домицилног становништва. Међу дошљацима у овај препотопски предео су и свемирски физичар са породицом из Етиопије који проучава поларну светлост, млада Тајланђанка, као и јунакиња филма, која са супругом и тројицом малих синова ужива у природним лепотама ове изоловане, специфичне заједнице у прелепој природи и ово место сматра својим домом. Град и читава област изложени су, међутим, огромним и убрзаним променама, од опасног отапања глечера и пораста температуре и ледених олуја изазваних климатским променама, до туристичке инвазије, смене крузера и нетрпељивости. Филмска фотографија чудесних предела, присност камере и протагониста и зимски ритам филма дочаравају слојеве вечности али и могући крај једне ере, у којој антрополозима преостаје само да испричају приче оних који немају свој глас.

Ивана Кроња

THE VISITORS

Investigative and at the same time confessional, film **THE VISITORS** by **Veronika Lišková**, about a young anthropologist in the north of Norway, reveals to the audience the incredible landscapes of Svalbard, a mining settlement between Norway and the North Pole, whose population, after the closure of the earlier coal mines, is made up of one-third foreigners from various parts of the world, who have the right to a residence and work visa, but don't share the privileges of the domicile population. Among the newcomers to this antediluvian landscape are space physicists and his family from Ethiopia who studies the aurora borealis, a young Thai woman, as well as the heroine of the film, who with her husband and three small sons enjoys the natural beauty of this isolated, specific community in beautiful nature, considering this place her home. The city and the entire area are exposed, however, to enormous and accelerated changes, starting with the dangerous melting of glaciers and rising temperatures and ice storms caused by climate change, to tourist invasions, cruise ships and intolerance. Film photography of wondrous landscapes, the closeness of the camera and the protagonists, and the winter rhythm of the film conjure layers of eternity, but also the possible end of an era, in which anthropologists can only tell the stories for those who do not have their own voice.

Ivana Kronja

ПОСЛЕДЊИ ГАЛЕБ

ТОНИСЛАВ ХРИСТОВ

Финска, Норвешка, Бугарска, 2023,
79'

TONISLAV HRISTOV

Finland, Norway, Bulgaria, 2023,
79'

Шаљиви документарцац **Ладислава Христов**а ПОСЛЕДЊИ ГАЛЕБ о локалним "ловцима на жене" са Сунчане плаже у Бугарској прераста у праву драму у тренуцима епидемије корона вируса и текућег рата у Украјини. Главни јунак приче, остарели "галеб" пореклом из села Дервента, чији син, унук и снаја живе у Украјини, упечатљива је личност чији животни став чини комбинација самопоуздања, задовољства стеченим животима и животних разочарања. Аутор користи архивске снимке из доба младости протагониста са Сунчане плаже у разговорима са туристкињама, надопуњујући их актуелним снимцима живота у беспарици и недостатку љубави и породичне слоге. Некада заводник, главни јунак принуђен је да живи од узгоја стоке. Романтични мит о независном животу поред мора, пуном љубавних авантура, доведен је у питање његовим неуспелим покушајима да се "скућни" са неком богатом дамом, док му на врата ипак не закуца – права љубав. Животна мудрост и скромна мера постојања под сунцем које су стекли старији, тек треба да буде освојена од стране младих, међу којима наочити плавшан машта о успеху путем древног заната, док туризам опет цвета у култном бару "Галеб".

Ивана Кроња

THE LAST SEAGULL

Tonislav Hristov's humorous documentary **THE LAST SEAGULL** about local "woman hunters" from Sunny Beach in Bulgaria turns into a real drama in the moments of the corona virus epidemic and the ongoing war in Ukraine. The main character of the story, an elderly "seagull" originally from the village of Derventa, whose son, grandson and daughter-in-law live in Ukraine, is an impressive personality whose life attitude is a combination of self-confidence, satisfaction with acquired experiences and life's disappointments. The author uses archival footage from the youth of the protagonist from Sunny Beach and his conversations with female tourists, supplementing them with current footage of life in penury and lack of love and family harmony. Once a seducer, the main character is now forced to survive by raising cattle. The romantic myth of an independent life by the sea, full of love adventures, is endangered by his failed attempts to "settle down" with a rich lady, until true love knocks on his door. The life wisdom and the modest way of existence under the sun, which the elders have acquired, have yet to be won by the young, such as a handsome blonde boy dreaming of success through an ancient craft, while tourism is once again flourishing in the cult bar "Seagull".

Ivana Kronja

БЛОКАДА

АДАМ ТОШЕР

Мађарска, 2022,
90'

ÁDÁM TÓSER

Hungary, 2022,
90'

Узбудљива историјска драма о промени политичке парадигме и доласку демократије у Републици Мађарској, БЛОКАДА **Адама Тошера** смештена је у два историјска периода: у доба Совјетске власти у читавом Источном блоку и драматичних догађаја током Мађарске револуције 1956. и у доба након пада Берлинског зида, када први демократски председник Владе Мађарске, **Јозеф Антал**, 1990. путује у Москву како би испреговарао слободу за своју земљу. Али слобода има високу цену. Некадашњи професор историје, млади револуционар и побуњени интелектуалац, средовечни Антал након хитне операције из болничке постеље доноси далекосежне одлуке за читаву нацију, захваћену дуготрајним штрајком таксиста, који је проузрокован енергетском кризом. Класични филмски стил уверљивог реализма, уз брижљиву реконструкцију савремене и епохе педесетих, која је дочарана са носталгијом и патосом, у фуриозном темпу ка завршници са највећом уверљивошћу представља нам пат-позицију главног јунака, државника који са херојском одлучношћу и етичношћу доноси ризичну одлуку која може да доведе у питање читаву његову каријеру, па и живот, угрожен болешћу. **Јозефа Антала** упечатљиво и сигурно тумачи истакнути мађарски глумцац **Золтан Шереш**.

Ивана Кроња

BLOCKADE

An exciting historical drama about the change of political paradigm and the arrival of democracy in the Republic of Hungary, **BLOCKADE** by **Ádám Tóser** is set in two historical periods: the era of Soviet rule throughout the Eastern Bloc and the dramatic events during the Hungarian Revolution of 1956, and the era after the fall of the Berlin Wall, when the first democratic Prime Minister of Hungary, **József Antall**, travels to Moscow in 1990 to negotiate freedom for his country. But freedom comes at a high price. Former history professor, young revolutionary and rebel intellectual, middle-aged **Antall** makes far-reaching decisions, from his hospital bed after emergency surgery, for the entire nation, affected by a long-term strike of taxi drivers, caused by the energy crisis. The classic film style of persuasive realism, along with the careful reconstruction of the contemporary and the era of the fifties, evoked with nostalgia and pathos, in a furious pace towards the end with the greatest believability, presents us with the stalemate of the main character, a statesman who, with heroic determination and ethics, makes a risky decision that can jeopardize his entire career, even his life, threatened by the disease. **József Antall** is impressively and reliably portrayed by prominent Hungarian actor **Zoltán Seress**.

Ivana Kronja

ЧИСТО ЉУДСКИ

ИГОР ИВАНОВ

Северна Македонија, Србија, Бугарска, УНМИ
Косово*, Словенија, 2020, 90'

IGOR IVANOV

North Macedonia, Serbia, Bulgaria UNMI Kosovo*,
Slovenia / 2020 / 90'

Ова северно-македонска копродукција у режији **Игора Иванова** од почетка подсећа на познате нелинеарне наративне филмове попут **АМОРЕС ПЕРРОС** **Александра Гонзалеса Ињаритуа**, **ПЕТПАРАЧКЕ ПРИЧЕ** **Квентина Тарантина**, па чак и на онај најславнији од свих македонских филмова - **ПРЕ КИШЕ** **Милча Манчевског**.

ЧИСТО ЉУДСКИ жели да одмери температуру савременог северно-македонског друштва, а резултати су донекле очекивани: влада незапсленост и људи су узнемирени због тога, а и уопште груби и нељубазни једни према другима. Сличне прилике могле би се наћи и у суседним земљама у региону. То би могао да буде некакав цинични став према држави и народу, али истина често није умотана у лепо рухо. И као што наслов указује, сви смо само људи. Можда би добар слоган за филм, у складу са богатом кинематографском референцом, био "нико није савршен".

ЧИСТО ЉУДСКИ је добро режиран филм, занатски урађен, са искусним глумцима и сценаријем који садржи неке истински драмске тренутке погодне за убедљиве ликове. Штета би било чекати још пет или више година на следећи филм **Иванова**. Јасно је да има шта да каже и вештине којима то може исказати, а то су довољно драгоцене особине било ког филмског аутора.

Грег де Кјур

ONLY HUMAN

This North Macedonian co-production directed by **Igor Ivanov** immediately recalls well-known nonlinear, nonneiric narrative films like **AMORES PERROS** by **Alejandro González Iñárritu**, **PULP FICTION** by **Quentin Tarantino**, and even that most celebrated of Macedonian films **BEFORE THE RAIN** by **Milcho Manchevski**.

Only Human aims to take the temperature of contemporary North Macedonian society, and the results are somewhat expected: people are underemployed and upset about it, also generally cruel and unloving toward each other. One might find similar results in neighboring countries in the region. It might be something of a cynical stance toward a nation and its people, but the truth does not often come wrapped in a pretty bow. And as the title indicates, we are all only human. Maybe a good tagline for the film, in keeping with its litany of cinematic references, would be "nobody's perfect".

ONLY HUMAN is well-directed, marked by solid craft and accomplished actors, and a script that contains some genuine dramatic moments for compelling characters. It would be a shame to have to wait another five or more years for the next film by **Ivanov**. He clearly has something to say, and the tools to say it with, which are rare enough traits in any filmmaker.

Greg de Cuir

Теже него што мислите

Изазове стварамо сами себи, желећи најбоље за наш Фестивал и прилагођавајући се данашњој публици и потребама сфере уметности на националном и међународном нивоу

Директор Отвореног универзитета у Суботици, институције која је извршни продуцент Палићког филмског фестивала већ три деценије уназад, **Илија Татић** говори о искуствима припреме 30. Фестивала европског филма, његовом садржају, ономе што га чини посебним у овом делу света, па га воле и публика и филмски ствараоци, али и о визијама за будућност.

Какви су изазови били пред вама у организацији 30. Палићког филмског фестивала?

Мало је било оних који су очекивали да ће Палићки фестивал овако изгледати и добити значај који данас има. Свако издање носи велику одговорност да се испуне очекивања и подигне лествица у сваком смислу – организационом и програмском, пре свих. Када су јубилеји у питању онда су очекивања још већа јер се увек сагледава пут пређен у развоју манифестације и поставља питање куда она треба да иде у будућности. О финансијским и логистичким изазовима је излишно причати, то је већ опште место и највероватније да се они никада неће изменити. Изазове стварамо сами себи, желећи најбоље за наш Фестивал и прилагођавајући се данашњој публици и потребама сфере уметности на националном и међународном нивоу. Направити квалитетан фестивал је много теже него што људи мисле, али добар изазов нас покреће да будемо бољи и увек је добродошао.

Као и претходних година, у плану су и активности намењене филмским професионалцима. О каквим програмима је реч и због чега су важни?

Будући да су филмске целине на нашем Фестивалу добро конципиране и задовољавају потребе већине филмофила, пажња нам је већ годинама усмерена на развој пратећих сегмената Фестивала. То је прилика да окупимо велики број талентованих људи из целе Европе, да учимо једни од других као и да идемо у сусрет новим моментима у филмској индустрији и уметности уопште. Више од десет година имамо радионицу

за младе филмске критичаре, одржали смо низ програма и радионица за аматере, студенте филма, децу. Окупљамо професионалце са других фестивала и заједно се усавршавамо. То је план и ове године. Сада уводимо програм студентских филмова који је праћен менторским радом са професионалцима и надам се да ће ова иницијатива да се развија. Такође, са Мрежом киноприказивача Србије имамо значајан панел који ће помоћи биоскопима и културним центрима да побољшају своје годишње програме и створе нову публику. Једноставно, трудимо се да креирамо програме за свакога ко се интересује за филмску уметност.

Осим филмског програма, и ове године посетиоце Фестивала очекује богат пратећи програм. Шта бисте истакли?

Фестивал европског филма Палић чине добри филмови али фестивалски доживљај се гради и изложбама, дискусијама са великим уметницима, добром забавом и дружењем на фестивалским журкама. Поента је да се свако ко је дошао на Палић осећа испуњено. То важи и за ауторе, који су гости фестивала, као и за публику. Верујем да нема квалитетније проведеног времена од уживања у културним садржајима и дружења са сјајним људима коју долазе на наш Фестивал. То је увек било нешто посебно што одваја Палић од других фестивала.

На чему ћете посебно insistирати у годинама пред нама, када је реч о Палићком филмском фестивалу?

Лично, фокусирао бих се на програме који су намењени младима. Публици, аматерима и професионалцима – различите форме, али са истим циљем. Важно је да стварамо што више садржаја за оне који долазе после нас, мислим да је тај моменат кључан јер смо сви само део једног циклуса. Не треба се задовољити нивоом који смо постигли. Уз континуитет и јачање нашег тима, Фестивал има потенцијал да буде још бољи.

Јелена Кнежевић

Harder than you think

We create challenges for ourselves, wishing the best for our Festival and conforming to contemporary audience and the needs of the art, on a national and international level

Director of the Open University Subotica, the institution that has been the executive producer of the Palić Film Festival for three decades, **Ilija Tatić** talks about the challenges of preparing the 30th European Film Festival, its content, what makes it special in this part of the world so it is loved by both the audience and filmmakers, but also about visions for the future.

What challenges did you face while organizing the 30th Palić Film Festival?

There were few who expected that the Palić Festival would look like this and gain the significance it has today. Each edition brings a great deal of responsibilities, like to meet expectations and raise the bar in both senses - organizational and above all programmatic. When it comes to anniversary, the expectations are even higher because it is a look back at the path traveled in the development of the manifestation, but also the question about which direction it should go in the future. There is no need to talk about the financial

and logistical challenges, they are commonplace and most likely they will always be. We create challenges for ourselves, wishing the best for our Festival and conforming to contemporary audience and the needs of the art on a national and international level. Creating a good festival is much more difficult than people think, but a good challenge drives us to be better and is always welcome.

As in previous years, activities intended for film professionals are also in agenda. What kind of programs we are talking about and why are they important?

Since the film units at our Festival are well conceived and meet the needs of the majority of film lovers, for years our attention has been focused on the development of the accompanying segments of the Festival. It is an opportunity to gather a large number of talented people from all over Europe, to learn from each other as well as to meet new moments in the film industry and art in general. For more than ten years, we have had a workshop for young film critics; we have held a series of programs and workshops for amateurs, film students, and children. We gather professionals from other festivals and improve ourselves together. We plan the same this year. We are now introducing a student films program accompanied by professionals' mentoring, and I hope that this initiative will continue to grow. Also, with the Network of Serbian Screeners, we have a significant panel that will help cinemas and cultural centers to improve their annual programs and create new audiences. Simply put, we strive to create programs for all people interested in the art of film.

Apart from the film program, visitors to the Festival can expect a rich supporting program this year as well. What would you highlight?

The Palić European Film Festival is made up of good films, but the Festival experience is also built with exhibitions, discussions with great artists, good entertainment and socializing at Festival parties. The point is that everyone who came to Palić feels fine. This applies to the authors, guests of the Festival, as well as to the audience. I believe that there is no better time spent than enjoying cultural content and socializing with great people who come to our Festival. That has always been something special that makes Palić different from other festivals.

What will you especially insist on in the years ahead, when it comes to the Palić Film Festival?

Personally, I would focus on programs aimed at young audiences, at amateurs and professionals, in different forms, but with the same goal. It is important that we create as much content as possible for those who come to us, I think that moment is crucial because we are all just part of one cycle. We should not be satisfied with the level we have achieved. With the years of experience and by strengthening of our team, the Festival has the potential to be even better.

Jelena Knežević

Програм Палићког фестивала релевантан за читав свет

Фестивал европског филма Палић је овог лета најважнији културни центар и место сусрета и размена уметничких тежњи и импресија

Пред почетак 30. Фестивала европског филма на Палићу своје импресије, мисли, осећања и визије за Фестивалски журнал поделио је програмски директор **Мирослав Могоровић**.

Палићки фестивал нам скреће пажњу на важност континуитета једног од најзначајнијих филмских фестивала у овом делу света. Шта је, сем трајања, најважније што овај Фестивал доноси из године у годину публици и филмским професионалцима?

Већ ево три деценије уназад, наша публика и наши филмски професионалци имају прилику да на Палићу премијерно гледају најзначајније европске филмове веома брзо након светске премијере у Кану или Берлину. Не само зато што се Фестивал европског филма Палић дешава убрзо након Кана, него пре свега зато што наш фестивал препознаје потребу публике да прати тенденције савременог европског филма, да на овај начин буде део културне понуде релевантне за читав свет. До сада је Палић угостио бројне великани, а публика нашег фестивала посебно ужива у овим инспиративним и важним филмским сусретима.

Када је реч о програму и гостима, како бисте оценили јубиларно издање ФЕФ-а?

Ове године у Главном програму имамо пет филмова досадашњих добитника награде "Александар Лифка", који су приказани у Кану и Берлину ове године. Приказаћемо нови филм гошће овогодишњег фестивала, **Маргарете фон Тротте**. А са Кана нам стижу нова остварења **Кена Лоуча**, **Аличе Рорвахер** и **Вима Вендерса**. Гледаћемо и филм **МАДАМ ДИ БАРИ**, у коме играју **Џони Деп** и **Мајвен** која потписује и режију, а чија је премијера обележила отварање фестивала у Кану. Ово је друга година за редом да смо у могућности да публици прикажемо филм отварања Канског фестивала и због тога сам веома задовољан. Од свог оснивања до данас, фестивал се труди да угости и нашој публици представи најважније филмске ствараоце данашњице. Угостили смо

добитнике Оскара, "Златне палме", "Златног медведа", ЕФА награда и Цезара. Не мењамо курс ни ове године. Поред **Маргарете фон Тротте**, гост ће бити и овогодишњи добитник "Лифке" **Андреас Дрезен**, један од најзначајнијих редитеља за историју немачке кинематографије. Његов филм **РАБИЈЕ КУРНАЗ ПРОТИВ ЏОРџА В. БУША** одушевио је фестивалску публику на отварању прошле године, те ће ово бити још један занимљив сусрет аутора и публике фестивала. **Никола Ристановски** је овогодишњи добитник награде "Александар Лифка" за допринос регионалној кинематографији. Жири фестивала такође окупља значајна имена европске филмске сцене, тако да као и до сада, ФЕФ Палић је овог лета најважнији културни центар, и место сусрета и размена уметничких тежњи и импресија.

У овогодишњим селекцијама биће приказано 150 филмова. Да ли је то права мера за Фестивал европског филма?

Права мера је онолико колико публика жели, а наша публика из године у годину прати све више фестивалских програма. Попуњена је Летња позорница готово сваке вечери, репризне пројекције и пратећи програми такође. Све је веће и интересовање за селекцију Паралеле и судари, што ме посебно радује. Уверен сам да је ослушкивање публике у тим селектора који пажљиво прати све значајне фестивалске програме широм света прави начин да у сваком тренутку осетимо "праву меру" и понудимо публици таман онолико више колико им је потребно, а нису ни знали да је управо то оно што им недостаје у понуди "хране за душу".

Да ли ће неки програми бити посебно развијани у будућности?

Оно што је потребно развијати је инфраструктура фестивала и Палића као главне фестивалске локације, с обзиром да је фестивал превазишао умногоме средину у којој се одиграва. Неадекватна је туристичка, посебно угоститељска, па и смештајна страна фестивала. Једноставно, потребно је имати диверзитет туристичке понуде, који никако да се реализује на Палићу. Свакако ће најављено отварање нове савремене зграде суботичког Народног позоришта омогућити даљи развој Фестивала и његове повезаности са Суботицом. У сваком случају, настављамо да као фестивал будемо мотор развоја не само културне него и туристичке понуде Палића и Суботице.

Јелена Кнежевић

The program of the Palić Festival is relevant for the whole world

This summer, the Palić European Film Festival is the most important cultural center and gathering place for artistic aspirations and impressions

Before the start of the 30th European Film Festival in Palić, program director **Miroslav Mogorović** shared his impressions, thoughts, feelings and visions for the Festival Journal.

The Palić Festival draws our attention to the importance of the continuity of one of the most important film festivals in this part of the world. Apart from the duration, the most important thing is what Festival brings year after year to the audience and film professionals?

For three decades now, our audience and our film professionals have had the opportunity to watch premieres of the most important European films at Palić not long after the world premieres in Cannes or Berlin. Not only because the Palić European Film Festival takes place shortly after Cannes, but above all because our Festival recognizes the audience's wish to follow the trends of contemporary European film, to be part of a cultural offering relevant to the entire world. So far, Palić has hosted numerous great people, and the audience of our Festival especially enjoys these inspiring and important film meetings.

When it comes to the program and guests, how would you rate the jubilee edition of EFF?

This year, in the Official Selection, we have five films from previous Aleksandar Lifka Award laureates, shown in Cannes and Berlin this year. We will screen a new film by the guest of this year's Festival, **Margarethe von Trotta**. And from Cannes we have new works by **Ken Loach**, **Alice Rohrwacher** and **Wim Wenders**. We will also watch the film **JEANNE DU BARRY**, by **Maiwenn** starring **Johnny Depp**, film whose premiere marked the opening of the Cannes Festival. This is the second year in a row that we have been able to show the opening film of the Cannes Festival to our audience, and I am very pleased about that. From its foundation until today, the Festival tries to host and present to our audience the most important contemporary filmmakers. We hosted the winners of Oscar, Golden Palm, Golden Bear, EFA Awards and Caesar. We are not changing the course this year either. In addition to **Margarethe von Trotta**, our guest will be this year's Lifka laureate **Andreas Dresen**, one of the most important directors in the history of German cinema. His film **RABIYE KURNAZ VS. GEORGE W. BUSH** delighted the Festival audience at the opening last year, so this will be another interesting meeting between the authors and the Festival audience. **Nikola Ristanovski** is this year's Aleksandar Lifka Award laureate for his contribution to the regional cinema. The jury of the Festival also brings together important names of the European film scene, so that, as before, Palić European Film Festival is the most important cultural center and gathering place for artistic aspirations and impressions

150 films will be shown in this year's programs. Is it the right number for the European Film Festival?

The right number is as much as the audience wants, and our audience follows more and more Festival programs from year to year. The Summer Stage is overcrowded almost every night, rerun screenings and accompanying programs as well. The interest in the Parallels and Encounters section is also increasing, which makes me especially happy. I am convinced that listening to the audience with a team of programmers who carefully follow all important festival programs around the world is the right way to feel the "right number" at any moment and offer the audience just as many films as they need, even though they are often not aware of the "food for soul" necessity.

Will any of the programs be specially developed in the future?

What needs to be developed is the infrastructure of the Festival and Palić as the main Festival location, given that the Festival has greatly outgrown the environment it takes place at. Touristic, especially catering, and accommodation side of the Festival is inadequate. Simply, it is necessary to have a diversity of touristic programs that cannot be realized in today's Palić. New modern building of the Subotica National Theater will certainly enable the further development of the Festival and its connection with Subotica. Anyhow, the Festival continues to be the development engine for not only the cultural but also touristic programs of Palić and Subotica.

Jelena Knežević

ИЗЛОЖБА “МИЈА АЛЕКСИЋ - БИТИ ГЛУМАЦ”

Изложба поводом деведесетогодишњице рођења глумца **Милосава Мије Алексића** (26. 9. 1923, Горња Црнућа, Горњи Милановац) премијерно је представљена у септембру 2013. у Горњем Милановцу. Реализована је у сарадњи са породицом **Мије Алексића**, Народним позориштем у Београду, Радио-телевизијом Србије, Југословенском кинотеком, Народним музејом Крагујевац и Музејом позоришне уметности Србије. Ове године, изложба је поводом обележавања стогодишњице од рођења **Мије Алексића** проширена и допуњена са новим експонатима и фотографијама. Аутор изложбе је **Бобан Стефановић**, а продукција је Културног центра Горњи Милановац.

Глуцац **Милосав Мија Алексић** рођен је 26. септембра 1923. у Горњој Црнући, Горњи Милановац (Србија). Године 1933. са породицом се сели у Крагујевац. У матичну књигу Српског народног позоришта округа крагујевачког уписан је 1943. Исте године одиграо је прву улогу у представи “Девојачка клетва”. Из Крагујевца је прешао у Народно позориште Београд, 1949. Прва улога у овом позоришту била је стражар у “Хамлету”. Из Народног прелази у Југословенско драмско позориште (1951). У Народно позориште враћа се 1965. Играо је и на сценама других позоришта (Атеље 212, Хумористичко позориште Београд...).

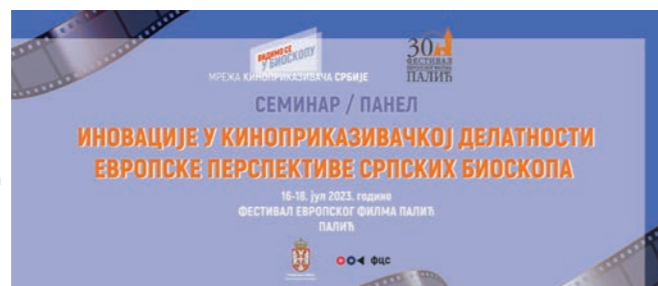
Филмски деби остварио је 1950. у краткометражном филму МУВА **Бранка Ћеловића**. Играо је у више од 50 филмова. За своје глумачке бравуре добио је многе награде и највиша друштвена признања: Златна арена (Пула, 1962), Печат Народног позоришта у Београду (1973), Статуета Ћурана (Дани комедије, Јагодина, 1973), Стеријина награда (1976, 1994), Добричин прстен (1982), Плакета Бранислав Нушић (Нушићеви дани, Смедерево, 1990), Гранд при “Теле кула” (Фестивал глумачких остварења југословенског играног филма, Филмски сусрети Ниш, 1992), Кристална призма (Академија филмске уметности и науке, 1993), и друге. Преминуо је у Београду 12. марта 1995. године.

Семинар “Иновације у приказивачкој делатности - европске перспективе српских биоскопа”

Семинар / панел ИНОВАЦИЈЕ У КИНОПРИКАЗИВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ - ЕВРОПСКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ СРПСКИХ БИОСКОПА организује Мрежа киноприказивача Србије, уз подршку Министарства културе Републике Србије и Филмског центра Србије, а у сарадњи са Фестивалом европског филма Палић.

Овај семинар / панел ће истражити европску перспективу српских биоскопа, фокусирајући се на важне аспекте уређивања филмског програма, умрежавања, сарадње, иновација и развоја публице, дистрибуције, као и нових технологија у биоскопима. Циљ семинара / панела је да се размотре најновији трендови и изазови с којима се домаћи биоскопи суочавају у оквиру српске и европске кинематографске сцене, као и да се идентификују нове прилике за сарадњу, раст и развој киноприказивачке делатности.

На панелу ће од 16. до 18. јула поред представника Мреже киноприказивача Србије говорити и представници мреже Europa Cinemas, дистрибутери, представници ФЦС-а и Министарства културе.

The seminar / panel INNOVATIONS IN CINEMA SCREENING - EUROPEAN PERSPECTIVES OF SERBIAN CINEMAS is organized by the Serbian Cinemas Network, with the support of the Ministry of Culture of the Republic of Serbia and the Serbian Film Center, in cooperation with the Palić European Film Festival.

This seminar / panel (July 16 - 18) will explore the European perspective of Serbian cinemas, focusing on important aspects of film programming, networking, collaboration, innovation and audience development, distribution, as well as new cinema technologies. The aim of the seminar / panel is to discuss the latest trends and challenges that domestic cinemas are facing within the Serbian and European cinema scene, as well as to identify new opportunities for cooperation, growth and development of the cinema industry.

EXHIBITION MIJA ALEKSIĆ - BEING AN ACTOR

The exhibition prepared on the occasion of the ninetieth anniversary of the birth of the actor **Milosav Mija Aleksić** (September 26, 1923, Gornja Crnuća, Gornji Milanovac municipality, Serbia), was premiered in September 2013 in Gornji Milanovac. It was realized in cooperation with the family of **Mija Aleksić**, the National Theater in Belgrade, Serbian Radio and Television, Yugoslav Film Archive, National Museum of Kragujevac and Serbian Museum of Theater Arts. This year, on the occasion of marking the centenary of the birth of **Mija Aleksić**, the Exhibition was expanded and supplemented with new exhibits and photographs. The author of the exhibition is **Boban Stefanović**, and it is produced by Gornji Milanovac Cultural Center.

Milosav Mija Aleksić was born on September 26, 1923 in Gornja Crnuća, municipality of Gornji Milanovac (Serbia). In 1933, he moved with his family to Kragujevac. He was entered in the register of the Serbian National Theater of the Kragujevac district in 1943. In the same year, he played his first role in the play Maiden's Curse. From Kragujevac, he moved to the Belgrade National Theater in 1949. His first role in this theater was a guard in Hamlet. He moved from the National Theater to the Yugoslav Drama Theater (1951). He returned to the National Theater in 1965. He also played on the stages of other theaters (Atelier 212, Humorous Theatre Belgrade...).

He made his film debut in 1950 in the short film THE FLY by **Branko Ćelović**. He played in more than 50 films. For his acting feats, he received numerous awards and the highest social awards: Golden Arena (Pula, 1962), Seal of the National Theater in Belgrade (1973), Turkey Statuette (Comedy days, Jagodina, 1973), Sterija Awards (1976, 1994), Dobrica's Ring (1982), Branislav Nušić Plaque (Nušić's Days, Smederevo, 1990), Grand Prix Ćele Kula (Festival of Yugoslav Feature Film Actors' Achievements, Film Encounters Niš, 1992), Crystal Prism (Academy of Film Arts and Sciences, 1993), and many others. He died in Belgrade on March 12, 1995.

SEMINAR INNOVATIONS IN CINEMA SCREENING - EUROPEAN PERSPECTIVES OF SERBIAN CINEMAS

The seminar / panel INNOVATIONS IN CINEMA SCREENING - EUROPEAN PERSPECTIVES OF SERBIAN CINEMAS is organized by the Serbian Cinemas Network, with the support of the Ministry of Culture of the Republic of Serbia and the Serbian Film Center, in cooperation with the Palić European Film Festival.

This seminar / panel (July 16 - 18) will explore the European perspective of Serbian cinemas, focusing on important aspects of film programming, networking, collaboration, innovation and audience development, distribution, as well as new cinema technologies. The aim of the seminar / panel is to discuss the latest trends and challenges that domestic cinemas are facing within the Serbian and European cinema scene, as well as to identify new opportunities for cooperation, growth and development of the cinema industry.

In addition to the representatives of the Serbian Cinemas Screeners Network, representatives of the network Europa Cinemas, distributors, representatives of the Serbian Film Center and the Ministry of Culture will also speak on the panel.

РАДИОНИЦА МЛАДИХ КРИТИЧАРА

Фестивал европског филма (ФЕФ) Палић већ неколико година одржава Радионицу младих критичара, која привлачи учеснике из целе Европе (а у неким случајевима и шире). Током три дана на Фестивалу, млади, нови и амбициозни филмски критичари могу у потпуности да уроне у јединствену, пријатељску атмосферу ФЕФ-а док осећају у редовним менторским сесијама са супервизорима радионица: **Нилом Јангом** (британским новинаром / кустосом из Беча) и **Виктором Пазом** (шпанским новинаром / селектором). Радови учесника биће објављени на сајту Фестивала, а свеукупно дешавање има за циљ да унапреди њихово познавање кинематографије, саврши њихове критичарске и новинарске вештине и побољша њихове будуће шансе за запослење у филмској индустрији.

YOUNG CRITICS' WORKSHOP

The European Film Festival (EFF) Palić has been running a Young Critics' Workshop for several years now, attracting participants from all over Europe (and in some cases further afield). Over the course of three days at the festival, young, emerging and aspiring film-critics can fully immerse themselves in the unique, friendly EFF atmosphere while taking part in regular mentoring sessions with the workshop supervisors: **Neil Young** (a Vienna-based British journalist / curator) and **Victor Paz** (a Spanish journalist / programmer). The participants will see their work published on the festival's blog and overall the experience is intended to further their appreciation of cinema, hone their critical and journalistic skills, and improve their future chances of employment within the industry.

АФИФС НАГРАДЕ ЗА СРПСКИ ФИЛМ И МАЊИНСКУ СРПСКУ КОПРОДУКЦИЈУ

У жељи да подржи и промовише српски филм као и мањинске српске копродукције у 2023. години, Асоцијација филмских фестивала Србије (АФИФС) додељује на Фестивалу европског филма Палић награде за најбоље филмове у поменутим категоријама по мишљењу критичара српске секције ФИПРЕСЦИ. Комисија коју су чинили чланови ФИПРЕСЦИ Србија за најбољи српски филм, приказан између два ФЕФ Палић, одабрала је филм ДА ЛИ СТЕ ВИДЕЛИ ОВУ ЖЕНУ? **Душана Зорића** и **Матије Глушчевића**. За најбољу мањинску српску копродукцију, комисија је одлучила да награди филм СНЕГ И МЕДВЕД **Селчен Ергун**, реализован у турско-немачко-српској копродукцији. Донатор награда је **Филмски центар Србије**.

AFIFS
Асоцијација филмских фестивала Србије

In order to support and promote Serbian film as well as Serbian minority co-productions in 2023, the Association of Serbian Film Festivals (AFIFS) awarding at the European Film Festival Palić awards for the Best films in the mentioned categories according to the critics of the Serbian section of FIPRESCI. The commission made up of members of FIPRESCI Serbia for the best Serbian film shown between the two FEF Palić chose the film HAVE YOU SEEN THIS WOMAN? by **Dušan Zorić** and **Matija Gluščević**. For the Best Serbian minority co-production, the committee decided to award the film SNOW AND THE BEAR **Selçen Ergun**, Turkish-German-Serbian co-production. The donor of the awards is the **Serbian Film Center**

ИЗЛОЖБА ПЛАКАТА ФЕСТИВАЛА ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ

Визуелни идентитет једне манифестације је кључни део комуникације са публиком. Није једноставно пронаћи нит која кроз боје и облике дочарава дух догађаја посвећеног уметницима, њиховим сензибилитетима а опет обележава једну локацију са њеним знаменитостима, природом и амбијентом. Дизајнери који су оставили свој печат кроз ове плакете трудили су се да ухвате тај посебан моменат који Палић чини јединственом фестивалском локацијом.

PALIĆ EUROPEAN FILM FESTIVAL POSTER EXHIBITION

The visual identity of an event is a key part of communication with the audience. It is not easy to find a line that, through colors and shapes, evokes the spirit of an event dedicated to artists, their sensibilities, and yet resembles location with its sights, nature and ambience. The designers who marked the Festival by these posters tried to capture that special moment that makes Palić a unique festival location.

ГОРКИ ЛИСТ НАГРАДА ПУБЛИКЕ ЗА НАЈБОЉИ ФИЛМ

Пријатељство које траје већ више од двадесет година, на најбољи начин подстиче ангажовање публике да истражује и на свој начин сагледава презентована филмска остварења. Захваљујући "Горки лист" награди публике, уважавамо мишљење и ставове најбројнијег жирија – публике, захваљујући чијој лојалности и посвећености Фестивал европског филма Палић траје три деценије.

Уважавајући чињеницу да се избор најбољег филма по мишљењу публике често заснива на другачијим критеријумима од критеријума стручног жирија, Фестивал европског филма и Горки лист, наградом публике, позивају гледаоце ФЕФ-а да гласају на званичном сајту – на страници НАГРАДА ПУБЛИКЕ ГОРКИ ЛИСТ, или преко листића за гласање током трајања Фестивала, и изаберу свог фаворита међу више од 150 филмова који се ове године приказују на Палићком фестивалу.

Традиционална сарадња Фестивала европског филма Палић са Горким листом, који је незаобилазан део наше уметничке сценографије, уједно је и потврда да се добра пријатељства развијају и да дуго трају. Нека трају!

GORKI LIST AUDIENCE AWARD FOR THE BEST FILM

The friendship, which has lasted for more than twenty years, encourages the engagement of the audience in the best way to explore and see the presented film productions in their own way. Thanks to the "Gorki List" audience award, we respect the opinion and views of the most numerous jury – the audience, thanks to whose loyalty and dedication European Film Festival Palić has lasted for 29 years.

Acknowledging the fact that the choice of the best film according to the opinion of the audience is often based on different criteria from the criteria of the expert jury, the European Film Festival and Gorki List, by the audience award, invite FEF viewers to vote on the official website – on the GORKI LIST AUDIENCE AWARD page, or by a voting ticket during the Festival, and choose their favorites among more than 130 films presented at the Palić Festival this year.

The traditional cooperation of the Palić European Film Festival with Gorki List, which is an indispensable part of our artistic scenography, is also a confirmation that good friendships develop and last a long time. Let them last!

Изложба "Палићки моменти"

"Изложба "Палићки моменти" није само изложба посвећена једном фестивалу и његовој тридесетогодишњој историји, већ представља путовање кроз историју европског и српског филма. Од хиљада незаборавних момената који су обележили једну епоху издвојен је само мали део подсећања на великане који су прошетали Палићем и изашли на магичну Летњу позорницу. Дочаран је и део атмосфере на фестивалским конференцијама, журкама, панелима, изложбама као и места на којима је фестивал почео и која су расла и развијала се са њим. Посебан осврт је на период у којем је фестивал почео да се бави искључиво европском кинематографијом, на ауторе који су у наслеђе човечанству оставили ванвременска дела европске културне баштине. Приказани су најчешће у неформалним, опуштеним моментима који најбоље одсликавају дух Палића и атмосферу којом је он обавијен током фестивалских дана. Незаобилазна је и публика, генерације које су стасавале уз фестивал и које дају наду ће европски филм увек имати сигурно место на Палићу. На фотографијама су и људи који су стварали овај фестивал, који су га обликовали и учинили јединственим. Зато дугујемо велику захвалност сваком појединцу, на сцени, иза сцене и у публици, који је део овог узбудљивог путовања.

The exhibition Palić Moments

The exhibition *Palić Moments* is not only an exhibition dedicated to one festival and its thirty-year long history, but represents a journey through the history of European and Serbian cinema. Only a small part of thousands of unforgettable moments that marked the era was singled out, as the reminder of the greats who walked through Palić and stepped on the magical Summer Stage. Part of the atmosphere at the Festival's conferences, parties, panels, exhibitions, as well as the places where the Festival started and which grew and developed with it, is also evoked. There is a special review of the period in which the Festival began to deal

exclusively with European cinema, with authors who made timeless works of European cultural heritage as a legacy to humanity. They are shown most often in informal, relaxed moments that best reflect the spirit of Palić and the atmosphere it is surrounded by during the Festival days. The audience is also inevitable, the generations who grew up with the Festival and who give hope that European film will always have a safe place at Palić. The photos also show the people who created this Festival, who shaped it and made it unique. That's why we owe a big gratitude to every single person, on stage, backstage and in the audience, who is part of this exciting journey.

НАГРАДНИ КОНКУРС "ЕВРОПСКЕ ФИЛМСКЕ ПРИЧЕ"

Поводом јубиларног 30. Фестивала европског филма Палић направљен је квиз и наградни конкурс "Европске филмске приче". После одговора на неколико питања алгоритам вам, на основу ваших интересовања, препоручује филмове из програма овогодишњег Фестивала.

Поред препоруке програма очекују вас сјајни видео-клипови у којима глумци деле своје утиске и занимљиве информације о европском филму домаће и међународне сцене.

Како бисте учествовали у наградном конкурсима потребно је да одиграте квиз, објавите или снимите сцену из вашег омиљеног филма и тагујете нас – European Film festival Palić.

Хајде да причамо о филмовима!

Започните квиз на адреси - www.eufilmstories.com.

AWARD COMPETITION EUROPEAN FILM STORIES

On the occasion of the jubilee 30th European Film Festival Palić 2023, a quiz and prize competition "European Film Stories" was created. After answering a few questions, the algorithm, based on your interests, recommends films from the program of this year's Festival.

In addition to program recommendations, great video clips await you in which actors share their impressions and interesting information about European film on the domestic and international scene.

In order to participate in the prize competition, you need to play a quiz, publish or record a scene from your favorite film and tag us - European Film Festival Palić.

Let's talk about movies!

Start the quiz at - www.eufilmstories.com.

МИОБ РАДИОНИЦА СОЦИЈАЛНИХ МЕДИЈА

Фестивал европског филма Палић поново је домаћин тродневних радионица за чланове МИОБ мреже са циљем унапређења комуникација на друштвеним медијима и изазова у комуникацији и креирању садржаја које намеће развој алата вештачке интелигенције.

Уз помоћ стручњака за маркетинг на друштвеним мрежама и ИТ стручњака, фестивали ће наставити свој пут ка новим трендовима ангажовања публике и креирања садржаја са циљем да достигну стручност у тим областима и направе стратегије за стварање нове публике. На том путу постоји још више питања која се постављају са алатима вештачке интелигенције, који преплављују комуникацијска поља.

Хоће ли они променити медијски пејзаж? Да ли је људска креативност и даље потребна? Како ће уметнички фестивали то усвојити и одговорити?

У нади да ће дати неке одговоре на ова питања, чланови МИОБ-а су спремни да корачају даље остајући посвећени достизању нових нивоа комуникације.

MIOB SOCIAL MEDIA WORKSHOP

European Film Festival Palić is again hosting a three day workshops for the members of the MIOB network aimed at the improvement of social media communications and challenges in communication and content creation imposed by the development of AI tools.

With help of social media marketing and IT experts, festivals will continue their journey into new trends of audience engagement and content creation with a goal to reach proficiency in those fields and make strategies for creation of new audiences. On that journey, there are even more questions raised with AI tools

overflowing the communication fields.

Will they change the media landscape? Is the human creativity still needed? How will art festivals adopt and respond to that?

Hoping to give some answers to these issues MIOB members are ready to take the next step staying committed to reach new levels of communication.

ЕКОЛОШКА ПАНЕЛ-ДИСКУСИЈА: Последице употребе муниције са осиромашеним уранијумом у НАТО агресији 1999. – инспирација за кинематографе

Прошле су 24 године од НАТО агресије на тадашњу СР Југославију. Последице се још осећају у загађењу воде, ваздуха и земљишта, посебно због употребе муниције са осиромашеним уранијумом и уништавања хемијских постројења. Лекари из различитих области, пре свих онколози, искуствено тврде да је то довело до драстичног пораста броја оболелих од малигних и аутоимуних болести. Међутим, све се своди само на процене из различитих извора, јер систематског истраживања нема.

Да ли је ова тема инспиративна за кинематографе који кроз документарне филмове представљају стварне догађаје, људе, емоцију или реакцију, а све у циљу информисања и едуковања гледалаца?

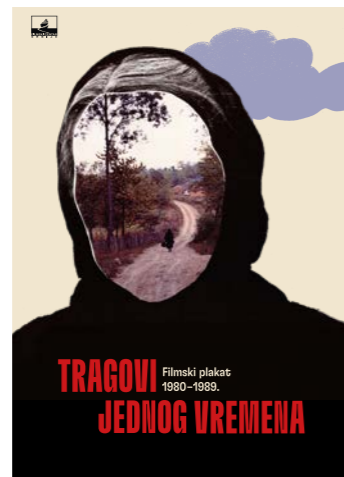
Еколошка панел дискусија “Последице употребе муниције са осиромашеним уранијумом у НАТО агресији 1999. – инспирација за кинематографе” биће одржана у среду 19. јула 2023. у 10 сати у Малој гостиони на Палићу.

Изложба “Трагови једног времена – Филмски плакат 1980-1989.”

Изложба “Трагови једног времена – филмски плакат 1980-1989.” представља филмске плакате из фондова и архиве Филмског центра Србије. За потребе изложбе одабрана су 34 филмска плаката филмова који су настали осамдесетих година прошлог века и представљају значајна дела југословенске кинематографије, као што су МАРАТОНЦИ ТРЧЕ ПОЧАСНИ КРУГ, КО ТО ТАМО ПЕВА, ПЕТРИЈИН ВЕНАЦ, МАЈСТОРИ, МАЈСТОРИ, ПОСЕБАН ТРЕТМАН, КАКО ЈЕ ПРОПАО РОКЕНРОЛ, САБИРНИ ЦЕНТАР и други.

Професор на Факултету примењених уметности на предмету – Плакат, **Здравко Мићановић** у поговору каталога изложбе истакао је: “Током осме деценије, и поред неповољних друштвено-политичких прилика, у СФРЈ је снимљено 285 жанровски разноврсних филмова. Тридесет четири издвојена плаката, веома мали сегмент тако обимне продукције, знатним бројем примера индикатор су актуелних стилских и уметничких токова и мена времену у којем су се појавили, надилазећи при том и властиту комерцијалну намену”.

Ова изложба се надовезује на веома успешну и посећену изложбу “Трагови једног времена: Филмски плакат 1970-1979”, на којој су представљени плакати урађени за популарне ратне спектакле, као што су СУТЈЕСКА **Стипе Делића**, УЖИЧКА РЕПУБЛИКА **Жике Митровића**, ПАРТИЗАНСКА ЕСКАДРИЛА **Хајрудина Крваваца**, као и плакат филма такође у режији **Крваваца** ВАЛТЕР БРАНИ САРАЈЕВО, најгледанијег југословенског филма, који представља врхунац југо-вестерна.

ENVIRONMENTAL PANEL-DISCUSSION: Consequences of Using Depleted Uranium Ammunition in 1999 NATO Aggression - Inspiration for Cinematographers

Twenty-four years have passed since the NATO aggression against the former Yugoslavia. The consequences are still being felt in the pollution of water, air and soil, especially due to the use of depleted uranium ammunition and the destruction of chemical plants. Doctors from different fields, above all oncologists, claim from experience that this has led to a drastic increase of the number of people suffering from malignant and autoimmune diseases. However, everything comes down to estimates from different sources, because there is no systematic research.

Is this topic inspiring for cinematographers who, through documentaries, present real events, people, emotions and reactions, all with the aim of informing and educating audiences?

Environmental panel-discussion: **Consequences of Using Depleted Uranium Ammunition in 1999 NATO Aggression - Inspiration for Cinematographers** on Wednesday, July 19, 2023 at 10 a.m. in Mala Gostiona restaurant, Palić.

Exhibition: Traces of a Time – Film Poster 1980-1989

Exhibition Traces of a Time - Film Poster 1980-1989 presents film posters from the funds and archives of Serbian Film Center. For the purpose of the exhibition, 34 film posters of films made in the eighties of the last century were selected and represent significant works of Yugoslav cinema, such as MARATHON FAMILY, WHO'S SINGIN' OVER THERE, PETRIA'S WREATH, ALL THAT JACK'S, SPECIAL TREATMENT, THE FALL OF ROCK&ROLL, THE MEETING POINT, and other.

Zdravko Mićanović, a professor at the Faculty of Applied Arts on subject - Poster, in the foreword of the exhibition catalog pointed out: “During the eighth decade, despite the unfavorable socio-political circumstances, 285 genre-diverse films were shot in SFRY. Thirty-four double-sided posters, a very small segment of such an extensive production, with a significant number of examples are an indicator of the current stylistic and artistic trends and streams of the time they were made in, surpassing their own commercial purpose.”

This exhibition follows on the very successful and well-attended exhibition Traces of a Time: Film Poster 1970-1979, which presented posters made for popular war spectacles, such as **Stipe Delić's** THE BATTLE OF SUTJESKA, **Zika Mitrović's** GUNS OF WAR, **Hajrudin Krvavac's** BATTLE OF THE EAGLES, as well as the poster of the film also directed by **Krvavac** WALTER DEFENDS SARAJEVO, the most watched Yugoslav film, which represents the pinnacle of the Yugo-western-.

АБИФФ – МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ АНИМАЦИЈЕ У БУКУРЕШТУ

АБИФФ – Међународни филмски фестивал анимације у Букурешту представља догађај који Румунију претвара у земљу промоције анимације. Кроз истовремене пројекције у више градова широм земље, фестивал ставља у први план моћ и магију анимације, са посебним фокусом на промоцију уметности као средства против дискриминације.

Фестивал има посебну секцију посвећену промовисању толеранције и различитости међу публиком. Кроз пројекције, конструктивне дискусије и посебне госте, фестивал има за циљ да скрене пажњу на ове вредности и пружи платформу за нове гласове у области анимације. Фестивал анимираног филма АБИФФ је и место сусрета изузетних европских и међународних продукција које имају за циљ да, очаравајућим и духовитим причама, одушевљавају децу и одрасле вредностима и порукама које преносе ауторски анимирани филмови.

Програм фестивала обухвата неколико секција. Конкурси краткометражног филма, на којем су приказани филмови снимљени у протекле две године, главни је догађај фестивала. Ово такмичење прате пројекције ауторских играних филмова у вантакмичарском програму под називом АБИФФ AnimaXperience, као и пројекције класичних анимираних филмова у оквиру Classic Animation Showcase програма. За најмлађе гледаоце фестивал представља специјалне пројекције филмова за предшколце у категорији АБИФФ KidsLand. Поред пројекција, фестивал организује и мастерклас из анимације, пружајући ентузијастима и професионалцима у овој области прилику да унапреде своја знања и вештине у овом креативном домену.

Фестивал је 2021. понудио незаборавно искуство организовањем филмских пројекција у трајању од 75 дана као и радионице за средњошколце у 31 граду широм Румуније. Године 2022. генијалне анимације су представљене у 15 градова за само три дана. 2023. године фестивал позива публику да постане партнер и настави причу, претварајући анимацију у свој глас против дискриминације, док ужива у јединственом и инспиративном филмском искуству.

The ABIFF – Animation Bucharest International Film Festival represents an impactful event that turns Romania into a true celebration of animation. Through simultaneous screenings in multiple cities across the country, the festival brings to the forefront the power and magic of animation, with a particular focus on promoting art as a tool against discrimination.

The festival has a special section dedicated to promoting tolerance and diversity among the audience. Through screenings, constructive discussions, and special guests, the festival aims to draw attention to these values and provide a platform for new voices in the field of animation. The ABIFF Animation Film Festival is also a meeting place for exceptional European and international productions that aim to delight both children, with enchanting and humorous stories, and adults, with the values and messages conveyed by authorial animated films.

The festival program includes several sections. The Short Film Competition, featuring films made in the past two years, is the main event of the festival. This competition is accompanied by screenings of authorial feature films in a non-competitive section called ABIFF AnimaXperience, as well as screenings of classic animated films in the Classic Animation Showcase. For the youngest viewers, the festival presents special screenings of films for preschoolers in the ABIFF KidsLand category. In addition to screenings, the festival also organizes a masterclass in animation, providing enthusiasts and professionals in the field with an opportunity to enhance their knowledge and skills in this creative domain.

In 2021, the festival offered an unforgettable experience by organizing film screenings for 75 days and workshops for high school students in 31 cities across the country. In 2022, ingenious animations were presented in 15 cities in just three days. In 2023, the festival invites the audience to become partners and carry the story forward, turning animation into their voice against discrimination, while enjoying a unique and inspiring cinematic experience.

КАРЛОВЦИ ФИЛМ ФЕСТИВАЛ

Карловци Филм Фестивал је филмски фестивал који се сваке године, почев од 2018, одржава у Сремским Карловцима. Након нешто више од двадесет година без биоскопске сале, група младих људи, углавном полазника Академије уметности у Новом Саду, организовала је први фестивал ове врсте у Карловцима са репертоаром распоређеним у три дана и билансом од око 1.500 посетилаца. Публика од 2019. има прилику да поред домаћих ужива и у страним остварењима, како краткометражним тако и дугметражним. Фестивал је у оквиру свог деловања покренуо и такмичарску селекцију, како би временом обухватио све сегменте потребне једном оваквом фестивалу да нађе своје место како у Србији тако и у Европи. Управо је увођење интернационалне краткометражне селекције био један од обавезних корака на том путу, а пријаве се од 2022. могу пронаћи на популарном веб сајту Film Freeway. Такође, Фестивал уручује награде филмским ауторима, глумцима, редитељима и другим филмским радницима за посебне заслуге и допринос развоју седме уметности код нас.

Поред филмова, фестивалски програм богат је и радионицама филма и глуме за најмлађе односно предавањима еминентних стручњака из света седме уметности. Од ове године фестивал додељује награду за фотографију у категорији такмичарског краткометражног филма. Фестивал ће бити одржан од 11. до 13. августа 2023. на више локација у Сремским Карловцима.

KARLOVCI FILM FESTIVAL

KARLOVCI FILM FESTIVAL

Karlovci Film Festival is a film festival that takes place every year, starting in 2018, in Sremski Karlovci. After more than twenty years without a cinema hall, a group of young people, mostly students of the Academy of Arts in Novi Sad, is organizing the first festival of its kind in Karlovci with about 1,500 visitors and a repertoire spread over three days. From 2019, the audience has the opportunity

to enjoy foreign productions, both short and feature films, in addition to domestic ones. As part of its activities, the Festival has also created a competitive section, in order to include all the segments needed for a festival like this to find its place both in Serbia and in Europe. The introduction of the international short film section was one of the mandatory steps on that path, and applications can be found on the popular Film Freeway website since last year. Also, the festival presents awards to film authors, actors, directors and other film workers for special merits and contribution to the development of the seventh art in our country.

In addition to films, the Festival program consists of film and acting workshops for the youngest, i.e. lectures by eminent experts from the world of the seventh art. Since this year, the Festival has been awarding a prize for cinematography in the short film category. This year's edition of the Festival takes place in the period from August 11 to 13 at several locations in Sremski Karlovci.

КРИТИЧКИ ВОДИЧ КРОЗ СРПСКИ ФИЛМ 2018-2020

"Критички водич кроз српски филм 2018-2020" својеврсни је наставак "Водича 2000-2017". У њему, по речима писца предговора **Ивана Велисављевића, Ђорђе Бајић и Зоран Јанковић** "озбиљно, аргументовано али и питко и приступачно" пишу о српским играним филмовима насталим у наведених пет година. Показује се да је у овом петогодишњем периоду реч о живој, динамичној, комплексној и жанровски богатој кинематографији у којој су се јавили многи млади и неафирмисани ствараоци.

THE CRITICS GUIDE TO SERBIAN FILM 2018-2020

The Critics Guide to Serbian Film 2018-2020 is a continuation of the 2000-2017 Guide. In it, according to the foreword writer **Ivan Velisavljević**, authors **Đorđe Bajić** and **Zoran Janković** "seriously, argumentatively, but also in simple and accessible way" write about Serbian feature films made in the mentioned five-year period. In the book they showed that during these five years we can find a lively, dynamic, complex and genre-rich cinema which helped many young and unknown creators to establish themselves.

МАЛО ИЗНАД ТЛА

СРЂАН КАРАНОВИЋ О СВОЈИМ ФИЛМОВИМА.
РАЗГОВАРАО И ПРИРЕДИО СТЕФАН АРСЕНИЈЕВИЋ

Срђан Карановић је један од најважнијих филмских редитеља на овим просторима. Његови, сада већ култни филмови награђивани су на најважнијим светским фестивалима, освајали су највише домаће награде, приказивани су у биоскопима широм света и, чак и деценијама након настанка, уживају велику популарност код публике. Ову јединствену књигу чини 11 разговора у којима **Карановић** отворено и искрено разговара с колегом **Стефаном Арсенијевићем** о својим дугометражним играним филмовима. Разговори хронолошки прате **Карановићеву** филмографију, представљајући драгоцен увид из прве руке о настанку ових филмова, о креативном процесу, о уметности режије, о дилемама, препрекама и одлукама које је као редитељ доносио. О **Карановићевој** потреби да из филма у филм увек буде другачији. Ова књига говори и о једној турбулентној епохи, сагледаној из посебног, личног и професионалног угла, о једној земљи и о њеној кинематографији које више не постоје.

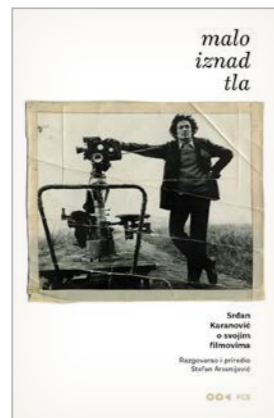
SLIGHTLY ABOVE THE GROUND

SRĐAN KARANOVIĆ ON HIS FILMS.
DISCUSSED AND EDITED BY STEFAN ARSENIJEVIĆ

Srđan Karanović is one of the most important film directors in this region. His, now iconic films, were awarded at the most important world festivals, won the highest domestic awards, were shown in cinemas all over the world and, even decades after their creation, enjoy great popularity among audiences. This unique book consists of eleven conversations in which **Karanović** talks openly and honestly with fellow director **Stefan Arsenijević** about his feature films. The interviews chronologically follow **Karanović's** filmography, presenting a valuable first-hand insight into the creation of these films, the creative processes, the art of directing, dilemmas, obstacles and decisions he made as a director. About **Karanović's** necessity to be different from film to film. This book also talks about a turbulent era, viewed from a special, personal and professional angle, about the country and its cinema that no longer exist.

СРПСКИ ФИЛМ: ПЕДЕСЕТЕ

Књига **Саше Радојевића** први је системски покушај критичке ревалоризације српског филмског наслеђа педесетих година. Како аутор истиче у свом уводу; "у питању је филмска продукција која је мање позната овдашњој публици, и то првенствено услед канонизовања актера црног таласа шездесетих година". Захвативши по сопственим речима "ширу скалу филмова", **Радојевић** чврсто стоји на становишту да, најпре, у тој декади има шта да се вреднује, а потом, да су обриси појединих ауторских израза почели да се указују већ тада (примери **Војислава Нановића и Жике Митровића**), и да су у својој естетској равни неки од ових филмова били антиципативни у односу на модернистички бум шездесетих. Жанровске обрасце профилисали смо већ у тој декади, без обзира што нам је наслеђе НОБ-а било инспирација али и спутавајући фактор. Кроз осам сведених, изванредно заокружених поглавља, **Радојевић** реafirмише једну традицију коју смо, срећом имали, али, више од тога, једну традицију која је много више вредела него официјелни глас који је о њој преостео.

SERBIAN FILM: THE FIFTIES

Saša Radojević's book is the first systematic attempt to critically revalue Serbian film heritage of the 1950s. As the author points out in his Introduction, "it is therefore a film production that is less known to the local audience, primarily due to the canonization of the black wave members of the sixties". Having taken in consideration, as he said, "a wider range of films", **Radojević** firmly underlines that, first of all, there is something to be revalued in this decade, and then, that the outlines of certain authorial expressions began to appear back then (examples of **Vojslav Nanović** and **Žika Mitrović**), and that in their aesthetic level some of these films were anticipatory in relation to the modernist boom of the sixties. We profiled genre patterns already in this decade, regardless of the fact that the heritage of WWII Partisan Movement was an inspiration but also a restraining factor. Through eight concise, remarkably well-edited chapters, **Radojević** reaffirms a tradition that, fortunately we had, and what's more, a tradition that was worth much more than the official mark that remained about it.

МУЗИЧКИ ПРОГРАМ

Биоскоп Абазџија и ове године је митинг поинт Фестивала. Абазџија ће радити од прве јутарње кафе до дубоко у ноћ и последњег пића, и отворена је за све госте Фестивала. Музика ће бити саставни део филмских вечери и ноћи у Абазџији у Палићу. Концерти почињу у 22:30, а наступају: Perpetum Mobile, Њушке, Night Cruisers, 357, Betty Boom...

MUSICAL PROGRAMME

Abazija Cinema is once again a meeting point of the Festival. Abazija will be open for all our guests, whether they want a cup of morning coffee, or a good night of drinking. Our musical programme is still a must for a good after-film night. All concerts in Abazija start at 22:30, and the following bands perform: Perpetum Mobile, Njuške, Night Cruisers, 357, Betty Boom...

СТУДЕНТСКА СЕЛЕКЦИЈА

Палићки фестивал ове године приказаће први пут своју Студентску селекцију. У жељи да се направи једна еkleктична селекција, међу филмовима који су изабрани налазе се кратки играни, документарни, као и један експериментални филм. Филмови се разликују у стилу, тематски а аутори филмова су студенти који су у различитим фазама својих студија, као и са различитих академија. Сви студенти ће да посету фестивал и учествују у филмским радионицама које ће да воде познати филмски професионалци. Дати младим ауторима платформу на Палићком фестивалу сматрамо као нови врло битан допринос нашем фестивалу, како би у новом окружењу могли да се упознају са фестивалом, професионалцима, да прате актуелну кинематографију и наравно проведу време у лепотама нашег града.

Маша Шаровић, филмски редитељ

STUDENT SELECTION

The Palić Film Festival will present its Student section for the first time in this thirtieth year of the Festival's existence. In order to create an eclectic selection, among the selected films are short fiction, documentary, and an experimental film. The films differ in style, thematic, and the authors of the films are students who are in different stages of their studies, as well as from different academies. All students will visit the Festival and participate in film workshops led by well-known film professionals. We consider that giving young authors a platform at the Palić Film Festival is a new, very important contribution to our Festival, so that in a new environment they can get to know the Festival, professionals, follow current cinema and, of course, spend time in the beauty of our city.

Maša Šarović, film director

СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

• Цена једнодневне улазнице за два филма **Такмичарског програма** је 300,00 динара.

Улазнице за **Такмичарски програм** могу да се купе на благајни Летње позорнице од 15. до 21. јула 2023. године, од 20.00 сати до почетка првог и другог филма.

У случају лоших временских услова, филмови **Такмичарског програма** ће бити приказивани у биоскопу Еуросинема (Отворени универзитет Суботица, Трг цара Јована Ненада 15) у предвиђеном термину.

Цена једнодневне улазнице (две пројекције) за репризе **Такмичарског програма** износи 200,00 динара.

Улазнице за репризе могу да се купе на благајни биоскопа Еуросинема (Отворени универзитет Суботица, Трг цара Јована Ненада 15) сат времена пре почетка пројекције (прва је у подне, а друга у 14.00 сати).

• Цена једнодневне улазнице за два филма такмичарске селекције **Паралеле и судари** је 200,00 динара.

Улазнице за програм **Паралеле и судари** могу да се купе на благајни биоскопа "Абазџија" на Палићу, пола сата пре почетка пројекције.

• Улаз на све остале фестивалске пројекције је бесплатан!

• Све информације у вези са програмом Фестивала можете добити на Инфо пултовима Фестивала:

- Инфо пулт, Отворени универзитет Суботица – Трг цара Јована Ненада 15, Суботица, телефон: 024 / 554-600

- Дирекција Фестивала, Велика тераса Палић (од 15. до 21. јула 2023. од 09.00 до 20.00 сати)

• Организатор задржава право на измене у програму

• Званична презентација фестивала: www.palicfilmfestival.com.

ПРЕВОЗ ЗА ГОСТЕ И АКРЕДИТОВАНЕ НОВИНАРЕ ФЕСТИВАЛА

TRANSPORT FOR GUESTS AND ACCREDITED JOURNALISTS

НЕДЕЉА, 16. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.00 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.35 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.45** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
20.40 – Биоскоп "Александар Лифка" - **20.50** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

ПОНЕДЕЉАК, 17. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.40 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.50** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
20.55 – Биоскоп "Александар Лифка" - **21.05** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

УТОРАК, 18. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.45 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.55** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
21.00 – Биоскоп "Александар Лифка" - **21.10** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

СРЕДА, 19. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.40 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.50** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
20.55 – Биоскоп "Александар Лифка" - **21.05** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

ЧЕТВРТАК, 20. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.45 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.55** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
21.00 – Биоскоп "Александар Лифка" - **21.10** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

ПЕТАК, 21. ЈУЛ

16.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.30 – Мала гостиона Палић - Биоскоп Еуросинема - Биоскоп "Александар Лифка"
18.40 – Биоскоп "Александар Лифка" - **18.50** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић
21.00 – Биоскоп "Александар Лифка" - **21.10** - Биоскоп Еуросинема - Мала гостиона Палић

SUNDAY, JULY 16

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.00 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.35 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.45** - Eurocinema - Little Taver Palić
20.40 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **20.50** - Eurocinema - Little Taver Palić

MONDAY, JULY 17

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.40 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.50** - Eurocinema - Little Taver Palić
20.55 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **21.05** - Eurocinema - Little Taver Palić

TUESDAY, JULY 18

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.45 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.55** - Eurocinema - Little Taver Palić
21.00 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **21.10** - Eurocinema - Little Taver Palić

WEDNESDAY, JULY 19

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.40 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.50** - Eurocinema - Little Taver Palić
20.55 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **21.05** - Eurocinema - Little Taver Palić

THURSDAY, JULY 20

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.45 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.55** - Eurocinema - Little Taver Palić
21.00 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **21.10** - Eurocinema - Little Taver Palić

FRIDAY, JULY 21

16.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.30 – Little Taver Palić - Eurocinema - Art Cinema Aleksandar Lifka
18.40 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **18.50** - Eurocinema - Little Taver Palić
21.00 – Art Cinema Aleksandar Lifka - **21.10** - Eurocinema - Little Taver Palić

ПРЕГЛЕД ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ ФЕСТИВАЛА НА ПАЛИЋУ

ЂОРЂЕ ЗЕЛЕНОВИЋ*

НОВИНАРИ И ОРГАНИЗАТОРИ ФЕСТИВАЛА 1994. ГОДИНЕ

ФИЛМСКИ СУСРЕТИ ПАЛИЋ 1992.

Међународни филмски фестивал Палић основала је 1992. општина Суботица. Нулти фестивал – Филмски сусрети Палић одржан је од 24. до 30. јула 1992, а уредник-селектор био је **Радослав Зеленовић**. Приказано је пет домаћих филмова из Србије и три страна филма. Одржан је "Округли сто дистрибутера", као пратећи програм. На састанку Организационог одбора констатовано је да су сусрети били успешни и могу да прерасту у Југословенски филмски фестивал такмичарског карактера.

ПРВИ МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ – ПАЛИЋ

(од 17. до 24. јула 1993.)

Жири Фестивала: **Петер Бачо** (Мађарска) **Ненад Дукић**, **Алберто Ронки** (Италија), **Нинос Микелидис** (Грчка) и **Милован Миковић**.

НАГРАДЕ: "Александар Лифка" за најбољи југословенски филм - ГОРИЛА СЕ КУПА У ПОДНЕ **Душана Макавејева**. Награда "Александар Лифка" за најбољи страни филм - ЧОВЕК УЈЕО ПСА (Белгија); Специјална награда жирија - КАЖИ ЗАШТО МЕ ОСТАВИ **Олега Новковића**, награда жирија за фотографију припала је **Божидару Николићу** за ТРИ КАРТЕ ЗА ХОЛИВУД.

Током Фестивала премијерно су приказани фрагменти из филмова Александра Лифке, отворена је изложба "Непознати Лифка" **Мирка Грлице** и промовисана монографија о Лифки, аутора **Јаноша Бренера**.

2. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ – ПАЛИЋ

(од 22. до 29. јула 1994.)

Жири Фестивала: **Милан Влајчић**, **Еринос Андреас** (Грчка), **Ференц Деак**, **Павлина Желева** (Бугарска), **Срђан Карановић**.

НАГРАДЕ: "Александар Лифка" за најбољи југословенски филм - НИ НА НЕБУ НИ НА ЗЕМИЈИ **Милоша Радивојевића**, "Александар Лифка" за најбољи страни филм - ВАРЉИВО СУНЦЕ **Никите Михалкова**, Специјална награда додељена је **Миљивоју Мићи Томићу** за улогу у филму ДНЕВНИК УВРЕДА 1993.

Током Фестивала откривена је биста Александра Лифке, рад вајара Габора Алмашија.

ДУШАН МАКАВЕЈЕВ И МИЛЕНА ДРАВИЋ

ЛУЧИЈАН ПИНТИЛИЈЕ НА ЛЕТЊОЈ ПОЗОРНИЦИ 2002. ГОДИНЕ

3. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ – ПАЛИЋ

(од 21. до 28. јула 1995.)

Жири Фестивала: **Владимир Малишев** (Русија), **Божидар Зечевић**, **Горан Марковић**, **Милена Дравић** и **Петар Латинковић**.

НАГРАДЕ: "Александар Лифка" за најбољи југословенски филм - ТАМНА ЈЕ НОЋ **Драгана Кресоје** и MARBLE ASS **Желимира Жилника**. "Александар Лифка" за најбољи страни филм - ДИМ **Вејна Венга**.

ОТКАЗАН МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ НА ПАЛИЋУ 1996.

Четврти Међународни филмски фестивал Палић 1996. требало је да буде од 19. до 26. јула. Петнаест дана пред почетак одржана на конференцији за новинаре у Музеју Југословенске кинотеке у Београду саопштено је да се Фестивал отказује због недостатка новца.

4. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ ПАЛИЋ

(од 19. до 25. јула 1997.)

Директор и селектор Фестивала био је **Радослав Зеленовић**, а консултанти **Динко Туцаковић** и **Драган Јеличић**.

У програму Филмови земаља у транзицији први пут у Србији приказан је хрватски филм – КАКО ЈЕ ПОЧЕО РАТ НА МОМ ОТОКУ **Винка Брешана**, а одржан је и Округли сто на тему "Шта се десило са кинематографијом земаља у транзицији".

Жири Фестивала: **Слободан Шијан**, **Жужа Бесермењи** (Мађарска) и **Бернд Будер** (Немачка).

НАГРАДЕ: "Александар Лифка" - БАЛКАНСКА ПРАВИЛА **Дарка Бајића**, ФИГРЕСЦИ признање - ТАНГО ЈЕ ТУЖНА МИСАО КОЈА СЕ ПЛЕШЕ **Младомира Ђорђевића** и ВИТМАНОВИ МОМЦИ **Јаноша Саса**.

КШИШТОФ ЗАНУСИ ТОКОМ БОРАВКА НА ПАЛИЋУ 2003. ГОДИНЕ

5. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ ПАЛИЋ

(од 24. до 31. јула 1998.)

Програмска комисија: **Драган Јеличић**, **Иштван Мештер**, **Динко Туцаковић** и **Мирољуб Вучковић**.

Селекције: Домаћа селекција, Интернационална селекција, Поноћни програм (ван конкуренције), Филм и ратна збивања бивше СФРЈ, Савремени словенчаки филм, Нови мађарски филм.

Жири: **Илдико Сабо** (Мађарска), **др Даниел Џеј Гулдинг** (САД), **Дарко Бајић**, **Александар Тишма** и **Роланд Руст** (САД).

НАГРАДЕ: Гранд при - РАНЕ **Срђана Драгојевића**, признање "Александар Лифка" за домаћи филм - ТРИ ПАЛМЕ ЗА ДВЕ БИТАНГЕ И РИБИЦУ **Радивоја Андрића**, "Александар Лифка" за страни филм ЕКСПРЕС, ЕКСПРЕС **Игора Штерка**.

6. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ ПАЛИЋ

(од 23. до 25. јула 1999.)

Фестивал је одржан после бомбардовања СР Југославије да би се одржао континуитет и није био такмичарског карактера. Приказано је девет филмова, међу којима БУРЕ БАРУТА **Горана Паскаљевића**, ЦРНА МАЧКА БЕЛИ МАЧОР **Емира Кустурице** и ОПСЕДНУТОСТ **Бернарда Бертолучија**, који је лично уступио аутор.

7. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ ПАЛИЋ

(од 21. до 28. јула 2000.)

Први пут додељена награда "Александар Лифка" домаћем и страном аутору за допринос европском филму. Добитници су били српска глумица **Милена Дравић** и мађарски редитељ **Миклош Јанчо**.

ПРОГРАМИ: Главни програм, Поноћни хитови (ван конкуренције), Паралеле и судари, Раскршћа, Нови мађарски филм, Омаж Милени Дравић и Миклошу Јанчу.

ПУРИША ЋОРЂЕВИЋ, МИЛЕНА ДРАВИЋ И ЈИРЖИ МЕНЦЛ

Селектори: **Драган Јеличић, Динко Туцаковић и Срђан Кољевић.**

Жири фестивала: **Арон Гарбуз** (Израел), **Серђо Г. Германи** (Италија), **Синиша Ковачевић, Владимир Мењшов** и **Ева Рас.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - НЕБЕСКА УДИЦА **Љубише Самарџића**, "Сребрни торањ" - ДЕЦА НЕБА **Маџида Маџидија**, "Бронзани торањ" - ФОРТУНА.

8. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ

(од 20. до 27. јула 2001.)

Селектори: **Милан Влајчић, Карољ Вичек, Невенка Опачић, Радослав Зеленовић и Срђан Илић.**

Жири Фестивала: **Георги ДANELИЈА** (Русија), **Лордан Зафрановић** (Хрватска), **Бокор Пал** (Мађарска), **Зоран Симјановић** и **Светислав Јованов.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - ПАСОШ **Готара Петера**, "Сребрни торањ" - НИЧИЈА ЗЕМЉА **Даниса Тановића**, "Бронзани торањ" - МУЋЕ **Радивоја**

ГОРАН ПАСКАЉЕВИЋ

Андреја. Специјалне награде жирија - МАЛЕНА **Ђузепеа Торнатореа** и ОТРОВ ИЛИ СВЕТСКА ИСТОРИЈА ТРОВАЊА **Карена Шахназарова.** Награда ФИПРЕСЦИ - ЗЕМЉА ИСТИНЕ, ЉУБАВИ И СЛОБОДЕ **Милутина Петровића** и НОВО, НОВО ВРЕМЕ **Рајка Грлића** и **Игора Мирковића.**

9. МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ

(од 19. до 26. јула 2002.)

Селектори: **Југослав Пантелић, Ева Везер, Невенка Опачић, Срђан Илић, Александра Шарчевић, Паула Миклошевић, Радослав Зеленовић.**

Жири Фестивала: **Петер Бачо** (Мађарска), **Дуња Клеменц** (Словенија), **Томислав Пинтер** (Хрватска), **Перо Радовић** и **Мира Бањац.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - ДАЛЕКО ОД КУЋЕ **Петера Солета**, "Сребрни торањ" - АПСОЛУТНИХ СТО **Срдана Голубовића**, а "Бронзани торањ" - ЈЕДНА НОЋ У БАРУ **Хералда Цварта.** Специјална награда жирија - БОЖИ ГРАД **Фернанда Меирелеса.**

СРЂАН КАРАНОВИЋ

ЖИВЕЛИ: ЖАН-МАРК БАР И РАДОСЛАВ ЗЕЛЕНОВИЋ

10. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 25. јула до 1. августа 2003.)

Године 2003. Палићки фестивал постаје Фестивал европског филма и добија чланство у Европској координацији филмских фестивала.

Селектори: **Борислав Анђелић, Александра Шарчевић, Невенка Опачић, Ева Везер, Бранко Иштванчић, Александар Саша Радојевић, Радослав Зеленовић.**

Жири Фестивала: **Ружица Сокић, Николај Никитин** (Немачка), **Ласло Кантор** (Мађарска), **Игор Гало** (Хрватска) и **Дејан Зечевић.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - ГОДИНА ЂАВОЛА **Петра Зеленке**, "Сребрни торањ" - НИГДЕ У АФРИЦИ **Каролин Линк**, "Бронзани торањ" - СКОРО САСВИМ ОБИЧНА ПРИЧА **Милоша Петричића.** Специјална награда - ОТВОРЕНА СРЦА **Сузане Бир.**

11. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 17. до 23. јула 2004.)

Од 2004. програм Паралеле и судари постаје такмичарски, а најбољем филму додељује се Награда за толеранцију.

Селектори: **Борислав Анђелић, Дубравка Лакић, Петар Митрић, Саболч Толнаи, Ева Везер, Барбара Глаунинг, Радослав Зеленовић.**

Жири Главног програма: **Радмила Живковић, Андраш Саломон** (Мађарска), **Ано Шаул** (Немачка), **Дијана Думбрава** (Румунија) и **Срдан Голубовић.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - КОНТРОЛА **Антала Нимрода**, "Сребрни торањ" - ДАЈЕМ ТИ СВОЈЕ ОЧИ **Исијар Бољеин**, "Бронзани торањ" - БЕЗ ПОМЕРАЊА **Серђа Кастилита.** Награда ФИПРЕСЦИ - ВИЛА ПАРАНОЈА **Ерика Клаузена.** Први добитник "Си & Си" награде за толеранцију - ТУ **Зринка Огресте.**

12. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 17. до 23. јула 2005.)

Селектори: **Дубравка Лакић, Николај Никитин, Ева Везер, Радослав Зеленовић, Саболч Толнаи, Петар Митрић.**

Жири Главног програма: **Марион Доринг** (Немачка), **Лабина Митеска** (Македонија), **Петер Месарош** (Мађарска), **Мирослав Лекић** и **Корнелије Ковач.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" - СМРТ ГОСПОДИНА ЛАЗАРЕСКУА **Кристија Пујуа**, "Сребрни торањ" - УНО **Аксела Хенија**, "Бронзани торањ" - АДАМ И ПОЛ **Ленија Абрахамсона.** Специјална награда жирија - ПРЕДАХ **Бјорна Рундгеа.** Награда "Си & Си" за толеранцију - ДИЛЕР **Бенедек Флигауфа,** Специјална награда - ПРЕДГРАЂЕ **Винка Модендорфера.**

13. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 15. до 21. јула 2006.)

Селектори: **Дубравка Лакић, Николај Никитин, Радослав Зеленовић, Јурај Колосов, Петар Митрић и Ева Везер.**

Жири: **Неда Арнерић, Бенедек Флигауф** (Мађарска), **Дитрих Бругеман** (Немачка), **Франциска Вајс** (Аустрија) и **Срђан Кољевић.**

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ОДГРОБАДОГРОБА **Јана Цвитковића**, "Палићки торањ" за најбољу режију - ГЛУВАРЕЊЕ **Михаела Главогера** (Аустрија), "Палићки торањ" за јединствен уметнички израз - ДЕЛИНКВЕНТ **Детлева Бука.** Специјална награда за најбољу глуму - **Килијан Марфи** за ДОРУЧАК НА ПЛУТОНУ **Нила Џордана.** Специјална награда у програму Паралеле и судари - НЕШТО КАО СРЕЋА **Бохдана Сламе,** "Горки лист" награда за толеранцију - ЛЕЈДИ ЗИ **Георгија Ђулгерова.**

ЖЕЛИМИР ЖИЛНИК И БРАНИСЛАВ ЛЕЧИЋ

14. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 19. до 25. јула 2007.)

Селектори: **Николај Никитин, Петар Митрић, Јан Ерик Холст, Радослав Зеленовић.**

Програм Паралеле и судари није одржан.

Жири: **Роберто Перпињани** (Италија), **Ситора Алијева** (Русија), **Данијел Еспиноза** (Данска), **Гордан Кичић** и **Марија Динулеску** (Румунија).

НАГРАДЕ: Посебно признање - КЛОПКА **Срдана Голубовића**, "Палићки торањ" за најбољу глуму - екипа филма УВОЗ ИЗВОЗ **Улриха Зајдла**, "Палићки торањ" за јединствени уметнички допринос - ГЛУМЕЋИ ЖРТВУ **Кирила Сребрењковића**, "Палићки торањ" за режију - СЛАТКО БЛАТО **Дрора Шаула**, "Златни торањ" за најбољи филм - ПОСЛЕ ВЕНЧАЊА **Сузан Бир**, којем је припало и признање жирија критике ФИПРЕСЦИ.

15. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

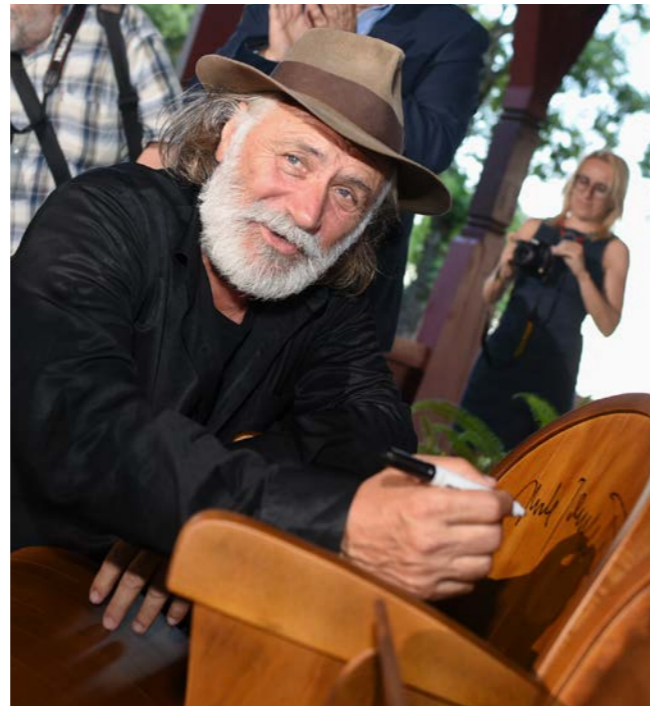
(од 18. до 24. јула 2008.)

Први пут је додељена новоустановљена награда "Андерграунг спирит", програма Млади аутори Европе, а добитник ове награде био је француски синеаста **Г. Ж. Осан**.

Селектори: **Николај Никитин, Петар Митрић, Золтан Шифлиш, Бранко Иштванчић.**

Жири: **Дрор Шаул** (Израел), **Мартина Блајс** (Немачка), **Срђан Вулетић** (БиХ), **Лена Богдановић** и **Марија Пописташу** (Румунија).

НАГРАДЕ: Награда за толеранцију у програму Паралеле и судари - МАГНУС **Кадри Кусар**, Специјална награда жирија - филм КЊИГА ЗА ЛЕТО **Сејфија Теомана**, "Палићки торањ" за најбољи филм - ВАЛЦЕР СА БАШИРОМ **Арија Фолмана**, "Палићки торањ" за најбољу режију - СЕДМО НЕБО **Андреаса Дрезена**. Специјално признање - БУГИ **Радуа Мунтерана**.

РАДЕ ШЕРБЕЦИЈА

16. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 18. до 24. јула 2009.)

Селектори: **Николај Никитин, Петар Митрић и Золтан Шифлиш.**

Жири: **Алберто Барбера** (Италија), **Петер Заврел** (Аустрија), **Самуел Финци** (Немачка), **Глорија Скола** (Шпанија) и **Саболч Толнаи**.

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - НАЈСРЕЋНИЈА ДЕВОЈКА НА СВЕТУ **Радуа Жудеа**, "Палићки торањ" за режију - РУСИЈА 88 **Павела Бардина**, Специјално признање жирија - глумици **Барбари Сарафијан** за филм МОСКВА, БЕЛГИЈА. "Горки Лист награда за толеранцију" - ЗИФТ **Јавора Гардева**. Специјално признање - НЕКО МЕ ИПАК ЧЕКА **Марка Новаковића**.

17. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 17. до 23. јула 2010.)

Селектори: **Николај Никитин, Петар Митрић, Золтан Шифлиш, Игор Тохол, Бранко Иштванчић, Радослав Зеленовић.**

Жири: **Ханс Кристијан Лајтих** (Аустрија), **Јана Пускала** (Финска), **Еран Колирин** (Израел), **Ива Крајнц** (Словенија) и **Владимир Паскаљевић**.

Добитник Ерсте "Андерграунд спирит" награде - **Желимир Жилник**.

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - КАКО СЕ ЗАВРШИЛО ЛЕТО **Алексеја Попогребског**, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Бењамин Хајзенберг** за филм ПЉАЧКАШ. Специјална награда - ОСАМ ПУТА УСТАНИ, Специјална плакета Уметничког савета Фестивала - омнибус филм НЕКЕ ДРУГЕ ПРИЧЕ, Награда за толеранцију - УЛИЧНИ ДАНИ **Левана Когушвилија**, Специјално признање жирија критике - ИСКУШЕЊЕ СВЕТОГ ТОНИЈА **Веика Оунпуа**.

ДВЕ ДИВЕ И НАКЛОН: МИЛЕНА ДРАВИЋ И МИРА БАЊАЦ

18. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 16. до 22. јула 2011.)

Селектори: **Николај Никитин, Петар Митрић, Игор Тохол, Золтан Шифлиш, Радослав Зеленовић.**

Жири: **Горан Марковић, Магдалена Поплавска** (Пољска), **Кристоф ван Ромпеј** (Белгија), **Гунар Алмер** (Шведска), **Огњен Свилчић** (Хрватска) и **Андраш Урбан** (Србија).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ЗАУСТАВЉЕН НА ПУТУ **Андреаса Дрезена**, "Палићки торањ" за најбољу режију - СОБА САМОУБИЦА **Јана Комасе**, Специјална награда - ЕЛЕНА **Андреја Звјагинцева**, награда Уметничког савета Фестивала - **Домеу Каруокском** за ЛАПОНСКУ ОДИСЕЈУ. Међународни жири критике за најбољи филм у програму Паралеле и судари прогласио је филм ПУНОЛЕТСТВО у режији **Серен Јуце**.

19. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ

(од 14. до 20. јула 2012.)

Жири: **Мира Фурлан** (Хрватска / САД), **Александра Далстром** (Шведска), **Бојан Ж. Босиљчић** (Канада), **Габриеле Кранцелбиндер** (Аустрија) и **Ахмет Бојасиоглу** (Турска).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи - ИЗА БРДА **Емина Алпера**, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Улриху Зајдлу** за РАЈ: ЉУБАВ, специјална признања филмовима САМО ВЕТАР **Бенедека Олигауфа** и БОЖЕ КОМШИЈЕ **Мени Јаеша**. Најбољи филм у Паралелама и сударима - ИДИОТ **Рајнера Сарнета**, а специјалну награду освојио је НЕСТАЈУЋИ ТАЛАСИ.

20. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 13. до 19. јула 2013.)

Европска филмска академија одржала је специјални програм на Палићу "Недеља у природи", а специјални гост био је ирски редитељ **Џим Шеридан**. Поводом 20 година ФЕФ објављена је монографија "Додир вечности", посвећена добитницима награде "Александар Лифка" аутора **Небојше Поповића**.

НЕБОЈША ПОПОВИЋ

РАДОСЛАВ ЗЕЛЕНОВИЋ И МИРЈАНА КАРАНОВИЋ 2020. ГОДИНЕ

21. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 19. до 25. јула 2014.)

Жири: **Пјер-Анри Дело** (Француска), **Карин Хофингер** (Немачка), **Саболч Хајду** (Мађарска), **Христина Поповић** и **Далибор Матанић** (Хрватска).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ЛЕВИЈАТАН **Андреја Звагинцева**, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Дитриху Бругеману** за филм СТАНИЦЕ КРСТА, Специјално признање шведском филму ТУРИСТА **Рубена Остлунда**. Уметнички савет доделио награду "Сејфи Теоман" за најодважнији деби **Ивану Икићу**, редитељу ВАРВАРА. Награда за најбољи филм у Паралелама и сударима равноправно додељена украјинском филму ПЛЕМЕ **Мирослава Слабошпитског** и естонском филму GREE RANGE – БАЛАДА О ПРИХВАТАЊУ СВЕТА **Веика Оунпуа**.

22. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ

(од 18. до 24. јула 2015.)

Одржана је прва пројекција 3Д филма на Летњој позорници на Палићу - СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ **Вима Вендерса**.

Жири: **Кристијан Жене** (Француска), **Доме Каруокски** (Финска), **Агнеш Кочиш** (Мађарска), **Мира Форнај** (Словачка), **Јоханес Кунке** (Шведска) и **Сергеј Трифуновић**.

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ОВНОВИ (режија **Гримур Хаконарсон**), "Палићки торањ" за најбољу режију - **Магнусу вон Хорну** за филм ЖИВОТ ПОСЛЕ. Награду "Сејфи Теоман" за најхрабрији први или други филм, Уметнички савет ФЕФ-а доделио је **Ивану Остроховском** за словачки филм КОЗА. Жири критике награду за најбољи филм доделио је руском филму ГАЛЕБОВИ **Еле Манжејеве**. Специјално признање жири је, постхумно, доделио **Властимиру Ђузи Стојиљковићу** за последњу улогу у филму БЕЗ СТЕПЕНИКА **Марка Новаковића** којем је припала награда Уметничког савета Фестивала.

23. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 16. до 22. јула 2016.)

Жири: **Јесим Устаоглу** (Турска), **Стефан Арсенијевић**, **Михаела Кезеле** (Немачка), **Рина Силдос** (Естонија), **Аисте Диржуите** (Литванија).

ДИТРИХ БРУГЕМАН СА ГИТАРОМ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА НОВИНАРЕ

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ТОНИ ЕРДМАН **Марен Аде**; "Палићки торањ" за најбољу режију - **Кристијану Мунђију** за филм МАТУРА. Прво Специјално признање припало српском филму ДНЕВНИК МАШИНОВОЂЕ **Милоша Радовића**, а друго пољско-шведском филму ЉУБАВ ЈЕ ГОРКА **Томаша Василевског**. Жири критике за најбољи филм програма Паралеле и судари прогласио је мађарски филм СТАЗА ОД ЉИЉАНА **Бенедека Флигеауфа**, а Специјалну награду доделио је филму ЕВА НОВА **Марка Шкопа**.

24. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ

(од 15. до 21. јула 2017.)

Жири: **Кристи Пују** (Румунија), **Никола Ђуричко**, **Тихана Лазовић** (Хрватска), **Луиз Х. Јохансен** (Данска) и **Густ Ван Ден Берге** (Белгија).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ПАРК **Софије Егзарху**, "Палићки торањ" за најбољу режију – **Хелена Хегеман** за ПРЕТЕРАНИ АКСОЛОТЛ, Специјално признање – **Игор Безиновић** за хрватски филм КРАТКИ ИЗЛЕТ; Награда критике додељена је хрватском филму НЕ ГЛЕДАЈ МИ У ПИЈАТ **Хане Јушић**, а Специјално признање пољском филму ПОСЛЕДЊА ПОРОДИЦА.

25. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА ПАЛИЋ

(од 15. до 21. јула 2018.)

Селектори: **Ненад Дукић**, **Нил Јанг**, **Игор Тохол**.

Пратећи програм Фестивала обухватао је изложбу о **Милени Дравић** и промоцију допуњеног издања књиге **Небојше Поповића** "Додир вечности" о добитницима награде "Александар Лифка", а о новим лауреатима писао је стални сарадник Фестивала **Иван Аранђеловић**.

Жири: **Илдико Ењеди** (Мађарска), **Иева Норвилиен** (Литванија), **Ибрахим Кома** (Француска), **Маринус Грутхоф** (Холандија) и **Наташа Нинковић**.

Награде: "Златни торањ" за најбољи филм – ДЕВОЈКА **Лукаса Донта**, "Палићки торањ" за најбољу режију – **Расмус Клостер Броу** за филм КРТИЦА. Специјално признање – КАРМЕН И ЛОЛА **Аранче Ечеварије**. Жири критике – жири ФЕДЕОРЕ (Федерације филмских критичара

ДУШАН КОВАЧЕВИЋ

Европе и Медитерана) програма Паралеле и судари за најбољи прогласио је филм ЦВЕТНА ДОЛИНА **Ласла Чуја**. ФИПРЕСЦИ жири: најбољи филм - У РАТУ **Стефана Бризеа**.

26. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 20. до 26. јула 2019.)

Селектори: **Ненад Дукић**, **Нил Јанг** и **Игор Тохол**.

Жири: **Том Бурке** (Велика Британија), **Силас Цумеркас** (Грчка), **Лоренс Тули** (Немачка), **Алеш Павлин** (Словенија) и **Марта Береш**.

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - ЈАДНИЦИ **Лађа Лија**, којем је припала и награда ФИПРЕСЦИ жирија, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Јурис Курсиетис** за филм ОЛЕГ, Специјална признања редитељу **Јарону Шанију** и глумцу **Ерану** за филм ОКОВАН и **Ани Марији Роси** за филм АЈВАР који је светску премијеру имао управо на Палићком фестивалу. По оцени Жирија критике, најбољи филм програма Паралеле и судари – ЖЕТВА **Мише Антадзеа**, Специјално признање - глумица **Мартина Апостолова** за главну улогу у филму ИРИНА.

27. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 12. до 18. септембра 2020.)

Селектори: **Ненад Дукић**, **Нил Јанг** и **Игор Тохол**.

Иако најављен у традиционалном термину у јулу, а потом померен због пандемије корона вируса на август, 27. Фестивал на Палићу одржан је у септембру, што га чини једним од ретких филмских фестивала у свету који 2020. није отказан нити је одржан у онлајн издању.

Жири: **Игор Иванов** (Македонија), **Горан Радовановић** и **Мишел Кери** (Немачка).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - НАДА, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Агњешка Холанд** за филм ШАРЛАТАН, Специјално признање - ДАУНАТАША **Иље Кржановског** и **Јекатерине Оертел**. Најбољи филм програма Паралеле и судари – УБИЈ, ПА НАПУСТИ ГРАД **Маријуша Вилчинског**. Најбољи филм по оцени ФИПРЕСЦИ жирија – ЗНОЈ **Магнуса вон Хорна**.

28. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 17. до 23. јула 2021.)

Селектори: **Ненад Дукић**, **Нил Јанг** и **Игор Тохол**.

Уведена је нова, почасна награда "Александар Лифка" за допринос регионалној кинематографији а добитница је била глумица **Милена Зупанчич**. "Андерграунд спирит" награда припала је румунској продуценткињи **Ади Соломон**.

Жири фестивала: **Клаус Едер** (Немачка), **Јован Арсенић**, **Миња Пековић**, **Кристос Николу** (Грчка) и **Дарија Онищенко** (Украјина).

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - НАЈГОРА ОСОБА НА СВЕТУ **Јоакима Трира** којем је припала и награда ФИПРЕСЦИ, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Ферит Карахан** за филм ЧУВАР БРАТА СВОЈЕГА, Специјална награда филму ДНЕВНИК ИЗ ГВАНТАНАМА **Кевина Мекдоналда**. Жири критике за најбољи филм програма Паралеле и судари прогласио је дело NUN OF YOUR BUSINESS **Иване Маринић Крагић**, а Специјално признање доделио филму ДЕЧАК **Виталија Акимова**. Награду публице "Горки лист" добио је српски филм НЕЧИСТА КРВ: ГРЕХ ПРЕДАКА **Милутина Петровића** који је на Палићу имао светску премијеру.

29. ФЕСТИВАЛ ЕВРОПСКОГ ФИЛМА

(од 16. до 22. јула 2022.)

Селектори: **Николај Никитин**, **Јулија Синкевич**, **Игор Тохол** и **Мирослав Могоровић**.

Жири: **Катријел Шори** (Израел), **Лорна Ти**, **Ем Џеј Макмахон** (Велика Британија), **Џошуа Јади** (Немачка) и **Катарина Радивојевић**.

НАГРАДЕ: "Златни торањ" за најбољи филм - МАГНЕТНА РЕЗОНАНЦА **Кристијана Мунђија**, "Палићки торањ" за најбољу режију - **Дмитар Сухолитки-Собчук** за филм ПАМФИР, Специјално признање филму НЕЖНО **Ане Немеш** и **Ласла Чуја**. Жири критике ФИПРЕСЦИ за најбољи филм прогласио је РИМИНИ **Улриха Зајлда**. Жири критике програма Паралеле и судари за најбољи филм прогласио је филм ВИЗИЈА ЛЕПТИРА **Максима Наконечнија**.

* *Изводи из материјала који Ђорђе Зеленовић припрема за монографију о првих 30 година Палићког фестивала.*

GORKI
LIST

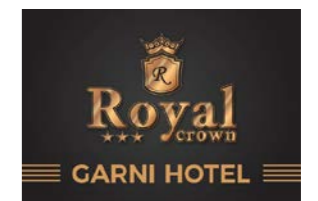
VODAVODA

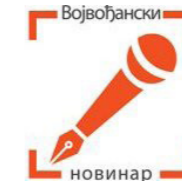

Autokuća Tasić
JAGODINA | KRAGUJEVAC | SUBOTICA
www.autokucatasic.rs

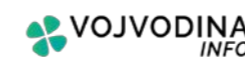

KomunikArt

.rs

TV Subotica
TV Subotica

30
ФЕСТИВАЛ
ЕВРОПСКОГ ФИЛМА
ПАЛИЋ
15 - 21. јул 2023.